

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: "ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΙΒΑΔΙΟΥ"**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Κ.ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΓΑΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ

**ΚΑΛΑΜΑΤΑ,
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2005**

Προσωπικό σημείωμα

Γεννήθηκα και μεγάλωσα σε ένα ορεινό χωριό, το Λιβάδι, με υψόμετρο 1200 μέτρα. Υπήρξα στα νεανικά μου χρόνια παρατηρήτρια της αστυφιλίας και της σταδιακής ερήμωσης της υπαίθρου. Η δημιουργία και η επιτυχής πορεία του Συνεταιρισμού Γυναικών αναζωπύρωσε τις ελπίδες μου για την πορεία της ιδιαίτερης πατρίδας μου και τη συγκράτηση του πληθυσμού της. Έτσι δελεάστηκα από το θέμα και το επέλεξα καθώς είδα να υλοποιείται ο Συνεταιρισμός Γυναικών στον τόπο μου. Μπήκα στον πειρασμό να μελετήσω τον Γυναικείο Συνεταιρισμό του Δήμου Λιβαδίου Λάρισας, να διαπιστώσω εμπειρίες, συνέπειες και να τις μεταφέρω.

Γαλάνη Μαρία

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Θα ήθελα να αρχίσω αυτή την εργασία-μελέτη με τις ευχαριστίες μου προς τους ανθρώπους που με βοήθησαν για την εκπόνησή της.

Από τις λίγες αυτές γραμμές θα ήθελα να ευχαριστήσω την καθηγήτριά μου Φωτεινή Αργυροπούλου για την εμπιστοσύνη της στο να μου αναθέσει το θέμα της μελέτης, καθώς και για τις συμβουλές και τις χρήσιμες οδηγίες που μου έδωσε για την πραγματοποίησή της.

Οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στις γυναίκες του Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου για την άριστη συνεργασία και βοήθεια που μου προσέφεραν. Θέλω να τονίσω ιδιαίτερα την προθυμία με την οποία αγκάλιασαν την προσπάθειά μου και την αγόγγυστη προσφορά τους στην συγκέντρωση στοιχείων, χωρίς τα οποία δε θα μπορούσα να ολοκληρώσω την εργασία μου.

Ακόμη θέλω να ευχαριστήσω τον Δήμο Λιβαδίου για την προσφορά υλικού και ιδιαίτερα τον κ.Αθανάσιο Καψάλη πρώην δήμαρχο του Δήμου Λιβαδίου για την πολύτιμη βοήθεια και την αμέριστη συμπαράστασή του.

Τέλος ευχαριστώ τους γονείς μου και τους φίλους μου που με τον ένα ή άλλο τρόπο με βοήθησαν στην ολοκλήρωση της παρούσας μελέτης.

Με εκτίμηση Μαρία Γαλάνη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδες
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	σελ. 1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ. 2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	
1.1 Ιστορική Αναδρομή	σελ.5
1.2 Οριοθέτηση Εννοιών	σελ. 9
1.3 Θεσμικό Πλαίσιο	σελ.11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	
Γυναίκα της υπαίθρου-Αγρότισσα	
2.1 Η γυναίκα της υπαίθρου.....	σελ.12
2.2 Η θέση της Ελληνίδας αγρότισσας.....	σελ.13
2.3 Η δυσμενής θέση της αγρότισσας.....	σελ.14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	
3.1 Συνεταιριστικές Οργανώσεις	
3.1.1 Γενικά στοιχεία.....	σελ.16
3.1.2 Τύπος – περιεχόμενο καταστατικού.....	σελ.20
3.1.3 Η δομή των αγροτικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα.....	σελ.21
3.1.4 ΠΑΣΕΓΕΣ.....	σελ.22
3.1.5 ΓΕΣΑΣΕ.....	σελ.23
3.2 Αγρο(το)τουρισμός	
3.2.1 Γενικά στοιχεία.....	σελ.25
3.2.2 Ο Αγρο(το)τουρισμός στην Ελλάδα.....	σελ.27
3.3 Γυναικείοι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα	
3.3.1 Ιστορική αναδρομή.....	σελ.30
3.3.2 Συνεταιρισμοί Γυναικών στον Ελληνικό χώρο.....	σελ.32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	
Παρουσίαση του Δήμου Λιβαδίου	
4.1 Γεωγραφικός προσδιορισμός.....	σελ.34
4.2 Φυσικός προσδιορισμός.....	σελ.36
4.3 Ιστορική αναδρομή.....	σελ.36
4.4 Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά.....	σελ.38
4.5 Οικονομική δραστηριότητα του Δήμου Λιβαδίου.....	σελ.40
4.5.1. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός.....	σελ.40
4.5.2. Τομείς παραγωγικής δραστηριότητας.....	σελ.40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Παρουσίαση του «Αγροτικού Μεταποιητικού Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου»

5.1 Σύσταση/Ίδρυση του Συνεταιρισμού

Γυναικών.....σελ.41

5.1.1. Από την ιδέα στην ίδρυση.....σελ.41

5.1.2. Ίδρυση του Συνεταιρισμού Γυναικών.....σελ.42

5.1.3. Οι λόγοι που ώθησαν τις γυναίκες στην δημιουργία
του Συνεταιρισμού.....σελ.43

5.1.3. Πηγές χρηματοδότησης του Συνεταιρισμού
Γυναικών Λιβαδίου.....σελ.44

5.2 Λειτουργία και δραστηριότητες του «Αγροτικού Μεταποιητικού Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου»

5.2.1. Λειτουργία.....σελ.45

5.2.2. Δραστηριότητες.....σελ.46

5.3 Οικονομικά στοιχεία του Συνεταιρισμού Γυναικών.....σελ.49

5.4 Ανάλυση του ερωτηματολογίου των πελατών.....σελ.50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

**Η συμβολή του Συνεταιρισμού Γυναικών στην ανάπτυξη
του Δήμου Λιβαδίουσελ.54**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....σελ.56

ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ.60

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I (φωτογραφικό υλικό).....σελ.61

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II (ερωτηματολόγιο πελατών).....σελ.66

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III (καταστατικό Α.Μ.Σ.Γ.Λ.).....σελ.69

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Μ.Σ.Γ.Λ.	Αγροτικός Μεταποιητικός Συνεταιρισμός Γυναικών Λιβαδίου
Δ.Δ.	Δημοτικό Διαμέρισμα
Β' Κ.Π.Σ.	Δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Γ' Κ.Π.Σ.	Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Ν.	Νόμος
μ.	μέτρα
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΠΑΣΕΓΕΣ	Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών
ΓΕΣΑΣΕ	Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συνεταιρισμών Ελλάδος
Γ.Γ.Ι.	Γενική Γραμματεία Ισότητας
Γ.Σ.	Γυναικείος Συνεταιρισμός

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα η ανεργία πλήττει τις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες και κυρίως τις ευπαθείς ομάδες (τους νέους, τις γυναίκες, τους ανθρώπους με ειδικά προβλήματα ένταξης στην κοινωνία). Η απερίθωση της υπαίθρου είναι ορατή στην πατρίδα μας. Πέρα από τους λόγους που υπήρχαν ανέκαθεν, όπως ελλιπής υγειονομική περίθαλψη, άνισες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, δύσκολες κλιματολογικές συνθήκες κ.α. έχουν προστεθεί και η απαξίωση των παραδοσιακών επαγγελμάτων από τους νέους καθώς και η τυχοδιωκτική αναζήτηση προτύπων της τηλεόρασης και των ριάλιτι στα αστικά κέντρα.

Κυβερνήσεις και επιστήμονες χρόνια τώρα προσπαθούν, με επιδοτήσεις, ενημερώσεις και σεμινάρια, να στρέψουν τις κοινωνίες και μέχρι ενός σημείου το έχουν καταφέρει, στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού, στον αγροτουρισμό, στον θρησκευτικό τουρισμό κ.α. Αυτό ενισχύεται και από φαινόμενα του τύπου των τρελλών αγελάδων, των διοξινών, των μεταλλαγμένων προϊόντων. Η αναζήτηση υγιεινού τρόπου διαβίωσης, η κατανάλωση παραδοσιακών αγνών προϊόντων, καθώς και οικολογικών-βιολογικών, έχει αποκτήσει αρκετούς οπαδούς.

Οι περισσότερες περιοχές της Ελλάδας έχουν να επιδείξουν ποικιλία και αφθονία αγροτικών προϊόντων. Οι γυναίκες, με το επιχειρηματικό τους πνεύμα και την διάθεση να προβάλλουν τα τοπικά αγαθά κάθε περιοχής, διατηρώντας ζωντανή την παράδοση του τόπου τους, οργάνωσαν αγροτικούς συνεταιρισμούς. Έτσι «έκλεισαν» ολόκληρη την παράδοση κάθε περιοχής στους κόλπους συνεταιρισμών, προσπαθώντας να δραστηριοποιηθούν στις εν λόγω επιχειρήσεις και να δείξουν τις ικανότητές τους στον επιχειρηματικό κλάδο. Γλυκά του κουταλιού, σπιτικά φαγητά, αλλά και χειροποίητα υφαντά είναι μερικά από τα προϊόντα, που παράγονται με κέφι και μεράκι από τα χέρια νέων και μεγαλύτερων σε ηλικία γυναικών.

Το Λιβάδι από μόνο του βρίσκεται σε ημιβιολογική κατάσταση και γι'αυτό έλκει ανθρώπους που επιζητούν τα παραπάνω. Ήταν λοιπόν αναγκαία η δημιουργία ενός Συνεταιρισμού Γυναικών που θα παρήγαγε και θα προσέφερε αυτά τα προϊόντα παρασκευασμένα με παραδοσιακές συνταγές. Η απήχηση του εγχειρήματος φαίνεται πως είναι μεγαλύτερη των προσδοκιών. Ήδη ο Συνεταιρισμός Γυναικών διανύει επιτυχώς τον τρίτο χρόνο λειτουργίας του!

Σκοπός της εν λόγω μελέτης είναι να καταδείξει εάν και κατά πόσο είναι βιώσιμη η συγκεκριμένη επιχείρηση, να εντοπιστούν οι αιτίες που την καθιστούν βιώσιμη ώστε να αποδειχθεί ότι και σε άλλους τόπους με τα ίδια χαρακτηριστικά μπορούν και πρέπει να συσταθούν ανάλογες επιχειρήσεις. Επίσης να φανεί η συμβολή του Συνεταιρισμού Γυναικών στην ανάπτυξη του τόπου, στην έξοδο των γυναικών της υπαίθρου απ'την ανεργία με τελικό στόχο την συγκράτηση του πληθυσμού στις ορεινές μας περιοχές.

Είναι απαραίτητο να αναφερθεί το γεγονός ότι για την έρευνα-μελέτη αντιμετωπίστηκαν κάποιες δυσκολίες στην εξεύρεση στοιχείων λόγω της ελλιπής βιβλιογραφίας, αλλά και του μικρού χρονικού διαστήματος (3 χρόνων) λειτουργίας του Συνεταιρισμού.

Η εργασία διαμορφώνεται σε 6 κεφάλαια συνολικά. Αυτά είναι τα εξής:

- ❖ Το 1^ο κεφάλαιο παρουσιάζει :
 - α) την ιστορική αναδρομή των συνεταιρισμών,
 - β) την οριοθέτηση των εννοιών "Συνεταιρισμός", "Τουρισμός της Υπαίθρου", "Εναλλακτικός Τουρισμός", "Αγροτουρισμός" και "Αειφόρος Ανάπτυξη" και
 - γ) το θεσμικό πλαίσιο των συνεταιρισμών.
- ❖ Το 2^ο κεφάλαιο αναφέρεται στην Γυναίκα της Υπαίθρου και στην Ελληνίδα Αγρότισσα.

- ❖ Το 3^ο κεφάλαιο αναφέρεται στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις, στον Αγροτουρισμό και στους Συνεταιρισμούς Γυναικών στην Ελλάδα.
- ❖ Το 4^ο κεφάλαιο παρουσιάζει τον Δήμο Λιβαδίου (γεωγραφικός και φυσικός προσδιορισμός, ιστορική αναδρομή, πληθυσμιακά χαρακτηριστικά και οικονομική δραστηριότητα).
- ❖ Το 5^ο κεφάλαιο παρουσιάζει τον «Αγροτικό Μεταποιητικό Συνεταιρισμό Γυναικών Λιβαδίου».
- ❖ Το 6^ο κεφάλαιο αναφέρει την συμβολή του «Α.Μ.Σ.Γ.Λ.» ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ Δήμου Λιβαδίου.

Η μελέτη ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις για την συμβολή του Γυναικείου Συνεταιρισμού στην ανάπτυξη του Δήμου Λιβαδίου, αλλά και την σπουδαιότητα των Συνεταιρισμών αυτών για τις ελληνίδες αγρότισσες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η εμφάνιση των συνεταιρισμών

Ο συνεταιρισμός σα μορφή κοινωνικής δράσης εμφανίστηκε με την επικράτηση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Οι πρώτες μορφές συνεταιρισμών δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο 1840-1850, σαν μέσο αντιμετώπισης της οξυνόμενης καπιταλιστικής εκμετάλλευσης από τους εργάτες και τους αγρότες παράλληλα με τις μορφές συνδικαλιστικής οργάνωσης.

Ωστόσο οι συνεταιριστικές ιδέες άρχισαν να εμφανίζονται ήδη από τα τέλη του 17^{ου} αιώνα, χωρίς πάντως να μετασχηματιστούν σε κάποιου είδους κοινωνική πρακτική, εξαιτίας των κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών της περιόδου εκείνης.

Εξάλλου ως οραματιστές της συνεταιριστικής ιδέας μπορούν να θεωρηθούν και οι πρώτοι ουτοπιστές σοσιαλιστές όπως ο Άγγλος Thomas Morus (1478-1536) με το βιβλίο του «Ουτοπία» που έγραψε το 1516, ο Ιταλός T.Cambanella με την «Πολιτεία του Ήλιου», και ο άγγλος Gerard Winsianly με τον «Νόμο της Ελευθερίας» (1652). Ο Peter Cornelious Plockoy Ολλανδός εγκατεστημένος στην Αγγλία και ο Άγγλος John Bellers είναι οι πρώτοι που εκφράζουν με περισσότερο συγκεκριμένο τρόπο συνεταιριστικές ιδέες στα τέλη του 17^{ου} αιώνα.

Στη διάρκεια του 18^{ου} αιώνα με την ανάπτυξη των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής αναπτύσσονται παράλληλα και οι ουτοπιστικές σοσιαλιστικές ιδέες με κυριότερους εκπροσώπους τον Robert Wallace (1679-1771), τον Tomas Spence (1750-1814), τον Charles Hall (1740-1820), τον William Godwin στην Αγγλία. Στον τελευταίο ανήκει και η πατρότητα του όρου «συνεταιρισμός» που χρησιμοποίησε στο βιβλίο του «Αναζήτηση της αληθινής πολιτικής» (1793).

Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα με την εκμηχάνιση της παραγωγής και την ανάπτυξη του καπιταλισμού, η εκμετάλλευση των εργατών οξύνθηκε και τους οδήγησε σε πραγματική εξαθλίωση. Η ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής οδηγούσε σε περαιτέρω ένταση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων.

Μέσα στις συνθήκες αυτές οι ιδέες των ουτοπιστών σοσιαλιστών άρχισαν προοδευτικά να μετασχηματίζονται σε κοινωνική πρακτική. Τρεις μεγάλοι διανοητές σφράγισαν με την σκέψη τους, την περίοδο αυτή, πρόκειται για τον Henri Saint Simon, τον Charles Foyrier και τον Robert Owen.

Ο Charles Fourier θεωρούσε ως βάση της μελλοντικής κοινωνίας την γεωργία. Η οργάνωση της παραγωγής θα γινόταν από τις φάλαγγες, δηλαδή παραγωγικούς και καταναλωτικούς συνεταιρισμούς που θα απαρτιζόνταν από 1500-1600 μέλη, άνδρες και γυναίκες κάθε παραγωγικής απασχόλησης. Με αυτόν τον τρόπο ο Fourier πίστευε ότι θα συντελεστεί ο ειρηνικός μετασχηματισμός της κοινωνίας, εφόσον στις φάλαγγες δεν θα οξύνονταν οι αντιθέσεις αλλά θα εναρμονίζονταν για το κοινό καλό.

Ο Robert Owen άγγλος βιομήχανος διέθεσε την περιουσία του για να βάλει σε εφαρμογή τις απόψεις για τον ειρηνικό σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας μέσω των συνεταιριστικών κοινοτήτων. Στις κοινότητες αυτές θα συνεργάζονται η γεωργία και η βιομηχανία με βάση την αρχή της ενοποίησης της εργασίας, των εξόδων της ιδιοκτησίας και των ίσων δικαιωμάτων. Με την επέκταση των συνεταιριστικών κοινοτήτων θα αντικαθίστονταν το υπάρχον σύστημα από το συνεταιριστικό σύστημα.

Ο πρώτος συνεταιρισμός δημιουργήθηκε το 1844 στην πόλη Rochdale της Αγγλίας από 28 υφαντουργούς. Ο συνεταιρισμός αυτός ήταν καταναλωτικός και αποσκοπούσε στο άνοιγμα καταστήματος, στην αγορά ειδών διατροφής, υπόδησης κ.α., την ανοικοδόμηση και αγορά σπιτιών για τα μέλη του, την αλληλοβοήθεια κ.α. ο

συνεταιρισμός του Rochdale αποτέλεσε το πρότυπο για την δημιουργία των καταναλωτικών συνεταιρισμών.

Την ίδια περίοδο δημιουργήθηκε στην Γερμανία ο πρώτος αγροτικός συνεταιρισμός πιστωτικού χαρακτήρα. Αφορμή για την δημιουργία του υπήρξε η σιτοδεία του χειμώνα 1846-1847 που ταλαιπώρησε τους κατοίκους του χωριού Wasterwald. Ο δάσκαλος που ονομαζόταν Raiffeisen είχε την ιδέα να δημιουργήσει σε συνεργασία με τους αγρότες μια «επιτροπή ψωμιού», η οποία από την μια μεριά θα φρόντιζε για την δίκαιη μοιρασιά των τροφίμων και από την άλλη θα έπαιρνε δάνεια που στη συνέχεια θα χορηγούσε σ'αυτούς που τα χρειάζονταν. Η προσπάθεια αυτή στην οποία συμμετείχαν σχεδόν όλοι οι κάτοικοι του χωριού αποτέλεσε τον πυρήνα για την δημιουργία αγροτικού πιστωτικού συνεταιρισμού.

Όπως βλέπουμε λοιπόν τόσο στην σφαίρα των ιδεών όσο και στην σφαίρα της κοινωνικής δράσης το συνεταιριστικό κίνημα γεννήθηκε και διαμορφώθηκε μαζί με την γέννηση και την ανάπτυξη του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

Και στην Ελλάδα παρά τις αντίξοες συνθήκες που επικρατούσαν λόγω της Τουρκοκρατίας αναπτύχθηκαν συνεταιριστικά κινήματα. Και πρώτα-πρώτα ορισμένα χωριά της Χαλκιδικής, γνωστά με το όνομα Μαντεμοχώρια συνενώθηκαν το 1705 σε "ομοσπονδία" για να εκμεταλλευτούν τα μεταλλεία αργύρου της περιοχής που παραχωρήθηκαν από το σουλτάνο στους κατοίκους με σχετικό "φιρμάνι". Ένας αντιπρόσωπος από κάθε χωριό στελνόταν στην πρωτεύουσα (το Μαχαλά ή τη σημερινή Αρναία) και όλοι μαζί αποτελούσαν την επιτροπή, που ρύθμιζε τα θέματα της "ομοσπονδίας". Αλλά η πιο χαρακτηριστική περίπτωση συναντάτε στα Αμπελάκια της Θεσσαλίας. Εκεί δημιουργήθηκαν βιοτεχνικές και εμπορικές συντεχνίες και συντροφικές, οι οποίες για να αντιμετωπίσουν την έλλειψη μεγάλων κεφαλαίων, εφάρμοσαν σύστημα συνεργασίας κεφαλαίου και εργασίας. Ο συνεταιρισμός του χωριού Αμπελάκια της Θεσσαλίας, ιδρύθηκε το 1778 από οικοτεχνίες

κατασκευής και βαφής βαμβακερών νημάτων, που ενώθηκαν για την ευχερέστερη διάθεση των προϊόντων τους. Τα εικοσιτέσσερα εργαστήριά τους έστειλαν εμπόρευμα σε δεκάδες ευρωπαϊκές πόλεις από την Πετρούπολη ως τη Βιέννη και τη Λιψία. Τα Αμπελάκια με την δραστηριότητά τους μοιάζουν μάλλον με κωμόπολη της Ολλανδίας παρά με χωριό της Τουρκίας.

Το 1917 ιδρύεται το Υπουργείο Γεωργίας που προώθησε τους γεωργικούς συνεταιρισμούς.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα για να αντιμετωπιστούν τα οικονομικά προβλήματα της αγροτικής ελληνικής κοινωνίας προωθήθηκε η ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και παραγωγικών συνεταιρισμών.

1.2 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ

Πολλοί και διαφορετικοί ορισμοί έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς από διάφορους επιστήμονες για την έννοια του συνεταιρισμού. Παρακάτω παρατίθενται δυο από αυτούς¹:

Ο Νόμος 602/1915 "Περί Συνεταιρισμών" ορίζει ότι:

"Ο Συνεταιρισμός είναι εταιρία η οποία έχει κεφάλαιο μεταβλητό, αποτελείται από συνεταίρους των οποίων ο αριθμός είναι επίσης μεταβλητός και επιδιώκει με την συνεργασία των συνεταίρων την προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας καθενός από αυτούς."

Η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση έδωσε τον εξής ορισμό για τον συνεταιρισμό στο συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995: *"Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους, διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης."*

"Τουρισμός της υπαίθρου"² θεωρείται κάθε μορφής τουριστική δραστηριότητα –ενοικιαζόμενα δωμάτια, κάμπινγκ, ξενοδοχειακά συγκροτήματα κ.α.- που αναπτύσσεται ή ασκείται στην ύπαιθρο με σκοπό την αναψυχή.

"Εναλλακτικός τουρισμός": Δεν υπάρχει ένας ορισμός του "εναλλακτικού τουρισμού" αποδεκτός, σε διεθνές επίπεδο. Μερικοί συγγραφείς υποστηρίζουν ότι οτιδήποτε άλλο εκτός του μαζικού τουρισμού αποτελεί τον εναλλακτικό τουρισμό, ο οποίος υπόσχεται στους τουρίστες κάτι διαφορετικό από το μαζικό τουρισμό, ενώ άλλοι προσπαθούν να τον ταξινομήσουν διαφοροποιώντας κυρίως τα άτομα ή τις καταστάσεις στα οποία αναφέρεται.

¹ Χρίστος Θ.Καμενίδης, "Συνεταιρισμοί",σελ.14, Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη α.ε.,

² Όλγα Ιακωβίδου αναπλ. καθηγήτρια τμήματος Γεωπονίας, σημειώσεις.

Ο "Εναλλακτικός Τουρισμός" καθορίζεται από εκείνες τις μορφές τουρισμού, οι οποίες συνδέονται με κοινωνικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές αξίες και επιτρέπουν τόσο στους «οικοδεσπότες» όσο και τους «φιλοξενούμενους» να υφίστανται τις θετικές αλληλεπιδράσεις και να μοιράζονται εμπειρίες.³

Παρακάτω παρατίθενται κάποιες μορφές εναλλακτικού τουρισμού:

1. Ιαματικός Τουρισμός ή Τουρισμός Υγείας
2. Θαλάσσιος Τουρισμός
3. Συνεδριακός Τουρισμός
4. Οικοτουρισμός – Αγροτουρισμός
5. Αρχαιολογικός Τουρισμός
6. Αθλητικός Τουρισμός
7. Θρησκευτικός Τουρισμός
8. Δημοτικός – Κοινοτικός Τουρισμός
9. Εκπαιδευτικός Τουρισμός
10. Οικιστικός Τουρισμός

Αγρο(το)τουρισμός⁴ είναι εκείνη η μορφή τουρισμού η οποία αναπτύσσεται σε αγροτικές περιοχές, που δεν έχουν κορεσθεί τουριστικά και συνδέεται με κοινωνικές, περιβαλλοντικές, πολιτισμικές και κοινοτικές αξίες οι οποίες επιτρέπουν τόσο στους οικοδεσπότες όσο και στους φιλοξενούμενους να υφίστανται αλληλεπιδράσεις και να μοιράζονται εμπειρίες.

Η Αειφόρος ανάπτυξη είναι αυτή που καλύπτει τις ανάγκες του σήμερα χωρίς να υπονομεύει τη δυνατότητα των μελλοντικών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες. (Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη ή Επιτροπή Μπρούντλαντ).

³ Όλγα Ιακωβίδου αναπλ.καθηγήτρια τμήματος Γεωπονίας, σημειώσεις .

⁴ Όλγα Ιακωβίδου, "Τουριστική ανάπτυξη Πολυεπιστημονικές Προσεγγίσεις", εκδόσεις ΕΞΑΝΤΑΣ

1.3 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η πρώτη θεσμοθέτηση των συνεταιρισμών έγινε με το Ν.602/1915 επί κυβερνήσεως Ελευθερίου Βενιζέλου και έφερε στην Ελλάδα το πρότυπο του Ευρωπαϊκού συνεταιρισμού, που είχε ήδη δοκιμαστεί σε ολόκληρη την Ευρώπη με εκπληκτικές επιδόσεις. Ο νόμος αυτός ίσχυσε μέχρι το 1979, οπότε και αντικαταστάθηκε με το Ν. 921/79. Από τότε και μέχρι σήμερα θεσπίστηκαν οι νόμοι:

α) Ν.1257/82 για την αποκατάσταση της δημοκρατικής λειτουργίας των Συνεταιριστικών Οργανώσεων,

β) Ν.1541/85 με τον οποίο καταργήθηκαν οι διατάξεις του Ν.921/79. Με τον νόμο αυτό δημιουργούνται οι προϋποθέσεις στις γυναίκες, οι οποίες είναι ενήλικες και απασχολούνται αυτοπροσώπως επαγγελματικά και αποκλειστικά σε οποιονδήποτε κλάδο της αγροτικής οικονομίας και ιδίως στην παραγωγή προϊόντων της γης, της κτηνοτροφίας, αλιείας και μελισσοκομίας, καθώς και στην παραγωγή προϊόντων αγροτικής βιοτεχνίας και οικοτεχνίας, να συμμετάσχουν ως τακτικά μέλη στους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

γ) Ν.2169/93 με τον οποίο καταργήθηκε ο Ν. 1541/85,

δ) Ν.2181/94 και Ν.2538/97 οι οποίοι τροποποίησαν και συμπλήρωσαν το Ν.2169/93 και

ε) Ν. 2810/2000 « Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις», με τον οποίο καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του ή που αναφέρεται και διέπει θέματα ρυθμιζόμενα ειδικά από αυτόν.

Με το νέο νόμο για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, επιδιώκεται η επανατοποθέτηση σε νέες και προσαρμοσμένες στη σημερινή αναγκαιότητα βάσεις λειτουργίας των αγροτικών συνεταιρισμών, καθόσον ο ελληνικός γεωργικός τομέας έχει δυνατότητες να καταστεί ανταγωνιστικός μέσω της συλλογικής δράσεις, η οποία παράλληλα συμβάλλει στη διατήρηση των αγροτικών κοινωνιών και στην αποφυγή ερήμωσης της υπαίθρου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2°

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ-ΑΓΡΟΤΙΣΣΑ

2.1 Η γυναίκα της υπαίθρου

Ανέκαθεν οι γυναίκες της υπαίθρου έπαιζαν σημαντικό ρόλο στην καλλιέργεια των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, σε ένα σκληρό και δύσκολο επάγγελμα, τόσο ώστε να χαρακτηρίζεται "αντρικό".

Οι γυναίκες της υπαίθρου, είναι οι γυναίκες του μόχθου, της σκληρής αγροτικής εργασίας, που δεν απολαμβάνουν το δικό τους προσωπικό εισόδημα και ζουν με την αγωνία να μην ακολουθήσουν τα παιδιά τους τον ίδιο δρόμο.

"Μάνα, σύζυγος, αγρότισσα, νοικοκυρά"! Έτσι προσδιορίζεται συνήθως ο ρόλος των γυναικών της υπαίθρου, σε ένα τετράπτυχο 'σκληρό' και δύσκολο στις ισορροπίες του...

Οι γυναίκες της υπαίθρου λατρεύουν τη φύση όσο απεχθάνονται το αγροτικό επάγγελμα, επειδή, παρά τις προσπάθειές τους, οικονομικά δεν αποδίδει. Γίνονται σκληρές όταν δουλεύουν στα αμπέλια, στις ελιές, τα θερμοκήπια, τα χωράφια, κάτω από απερίγραπτα δύσκολες συνθήκες, αλλά όταν επιστρέφουν στα σπίτια τους είναι τρυφερές με τις οικογένειές τους. Εργάζονται μέσα στις λάσπες ή τις σκόνες, κι όμως τα σπίτια τους είναι πεντακάθαρα και τα εργόχειρά τους πάντα 'αсуναγώνιστα'! Στις περισσότερες γυναίκες δεν έχουν δοθεί οι δυνατότητες να μορφωθούν, αλλά πιάνουν μολύβι και χαρτί για να βοηθήσουν τα παιδιά τους στα μαθήματα, με μοναδικό ίσως σκοπό να ξεφύγουν αυτά από το αγροτικό επάγγελμα. Δεν έχουν οι ίδιες εισόδημα, κάποιο μισθό ή κάποια αποζημίωση, αλλά φροντίζουν πάντα για το χαρτζιλίκι των παιδιών τους, για να μην μεγαλώσουν κι αυτά στην ανέχεια.

Ρόλοι δύσκολοι, αντιφατικοί που συγκεντρώνονται στα ίδια πρόσωπα. Και όμως οι γυναίκες τις υπαίθρου καταφέρνουν σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό να διατηρούν τις ισορροπίες, με

"θύματα", ίσως τις ίδιες, διότι δεν απομένει χρόνος και κυρίως απόθεμα δύναμης για να τα αφιερώσουν στον εαυτό τους.

Ελάχιστες είναι και οι δυνατότητες ψυχαγωγίας στις γυναίκες της υπαίθρου, που περιορίζονται σε φιλικές επισκέψεις, τηλεόραση και εργόχειρα για να περάσουν τον λιγοστό ελεύθερο χρόνο τους.

Η ιδιομορφία του αγροτικού επαγγέλματος στις γυναίκες, όπως προαναφέρθηκε, είναι ότι δεν έχουν τα δικά τους χρήματα. Οι γυναίκες υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, επιχειρηματίες εργάζονται και αμείβονται γι' αυτό. Οι αγρότισσες όμως όχι. Οι γυναίκες της υπαίθρου αναγκάζονται να ζητούν χρήματα από τους συζυγούς τους για να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες, και αυτό δεν είναι πάντα ευχάριστο, ιδιαίτερα όταν το οικογενειακό εισόδημα δεν είναι αρκετό. Άλλωστε από χρόνο σε χρόνο τα εισοδήματα των αγροτών μειώνονται.

2.2 Η θέση της Ελληνίδας αγρότισσας

Οι Ελληνίδες αγρότισσες αποτελούν το 42,8% του ενεργού αγροτικού πληθυσμού. Ως αποτέλεσμα του καθεστώτος που προαναφέρθηκε ολοένα και λιγότερες νέες γυναίκες προτίθενται να παραμείνουν στις πατρογονικές τους περιοχές και να ασχοληθούν με τον αγροτικό τομέα.

Στα αγροτικά νοικοκυριά της υπαίθρου το έλλειμμα γυναικών είναι διαπιστωμένο τόσο στη χώρα μας όσο και σε άλλες χώρες της Ε.Ε. Οι πιέσεις που υφίσταται ο αγροτικός χώρος με την αναπόφευκτη παγκοσμιοποίηση της αγοράς δημιουργούν συνθήκες ανεργίας και υποαπασχόλησης, κυρίως στις γυναίκες. Η γυναίκα της υπαίθρου των ορεινών κυρίως περιοχών, αντιμετωπίζει κοινωνικό αποκλεισμό σε πολλά επίπεδα. Η τάση μετακίνησης των γυναικών της υπαίθρου σε μικρές πόλεις, επαρχιακά κέντρα ή και αστικά, είναι αναμενόμενη. Το ποσοστό μείωσης του γυναικείου αγροτικού πληθυσμού σήμερα φτάνει στο 24,8%, με ετήσιο ρυθμό μείωσης

2,9%. Εκτός από τα δυσεπίλυτα οικονομικά προβλήματα, η πρόσβαση της νέας ελληνίδας αγρότισσας στην αγροτική εκπαίδευση είναι περιορισμένη, με αποτέλεσμα να στερείται το πολυτιμότερο αγαθό, αυτό της γνώσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των ερευνών και των στατιστικών της Ε.Ε., κατά μέσω όρου οι γυναίκες λαμβάνουν λιγότερη εκπαίδευση από τους άνδρες. Στα πλαίσια της τελευταίας δεκαετίας το ποσοστό των γυναικών που έχει λάβει πλήρη αγροτική εκπαίδευση ανήλθε μόλις από 1% σε 2% . Στην κορυφή βρίσκονται χώρες όπως η Γαλλία με 9% και το Λουξεμβούργο με 8 % και στο κατώτερο επίπεδο χώρες όπως η Ελλάδα και η Πορτογαλία με 0% .

Η αποδυνάμωση του γεωργικού ανθρώπινου δυναμικού από νέους ανθρώπους και κυρίως από τις γυναίκες, αλλά και η έλλειψη στοιχειώδους μόρφωσης επιφέρουν μεγάλο πλήγμα στην αγροτική ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του τομέα, ιδίως όταν πρόκειται να υιοθετηθούν νέες αντιλήψεις και δυνατότητες συνεργασίας με τους κοινωνικούς φορείς και τη νέα τεχνολογία.

2.3 Η δυσμενής θέση της αγρότισσας

Παρόλο που το 37% του γεωργικού δυναμικού στην Ε.Ε αποτελείται από γυναίκες:

1. ηλικιακά ο γυναικείος αγροτικός πληθυσμός γηράσκει,
2. μια στις δυο αγρότισσες εμφανίζεται υπό το καθεστώς της «συζύγου-συντρόφου» με εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες ως προς τις απολαβές της, την κοινωνική της ασφάλιση, την υγειονομική της περίθαλψη, τη συνταξιοδότησή της, την επαγγελματική της μετεξέλιξη,
3. το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό των γυναικών αγροτών που διευθύνουν αγροτικές καλλιέργειες,
4. η εκπαίδευση και η επιμόρφωση των γυναικών αγροτών παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα,

5. η συμμετοχή των γυναικών σε αγροτικούς συνεταιρισμούς και οργανώσεις δεν παρουσιάζεται ικανοποιητική,
6. ο αναλφαβητισμός και η ανεργία στις αγροτικές περιοχές πλήττει περισσότερο τις γυναίκες.

Για όλους τους λόγους που προαναφέρθηκαν, αρκετές γυναίκες αγρότισσες άρχισαν να δραστηριοποιούνται αναπτύσσοντας πρωτοβουλίες, όπως είναι η δημιουργία συνεταιρισμού γυναικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

3.1.1 Γενικά στοιχεία

Ο συνεταιριστικός θεσμός αποτελεί μία συγκεκριμένη και σε παγκόσμιο επίπεδο διαμορφωμένη μορφή οικονομικής δραστηριότητας. Υπόκειται σε συγκεκριμένους κανόνες, που διαφέρουν από τις άλλες μορφές οικονομικής δράσης και οι οποίοι συνδυάζουν την οικονομική αποτελεσματικότητα με την κοινωνική ευαισθησία. Όπως χαρακτηριστικά έχει λεχθεί, οι συνεταιρισμοί αποτελούν ένα «οικονομικό σύστημα, με κοινωνικό περιεχόμενο».

Η ευρεία ανάπτυξη των συνεταιρισμών ερμηνεύεται από το γεγονός ότι προσφέρουν υπηρεσίες που είναι αναγκαίες, χρήσιμες και επιθυμητές, οικονομικά και κοινωνικά. Από την οικονομική σκοπιά, οι συνεταιρισμοί αξιοποιούν τη διαπραγματευτική δύναμη και τις οικονομίες κλίμακας, που είναι αποτέλεσμα του μεγέθους που αποκτούν, με τη συσπείρωση των επιμέρους μικρών μονάδων. Εξασφαλίζουν έτσι την παρουσία στην αγορά των μικρών οικονομικών μονάδων, που θα είχαν αδρανοποιηθεί από την ανταγωνιστική δύναμη των μεγάλων επιχειρήσεων κεφαλαίου. Με την παρουσία τους αυτή διασφαλίζουν την απασχόληση και το εισόδημα των μελών τους, αλλά και την ουσιαστική λειτουργία του ανταγωνισμού στην αγορά, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Από την κοινωνική σκοπιά, ο ρόλος των συνεταιρισμών είναι εξίσου σημαντικός. Το γεγονός ότι ο συνεταιριστικός θεσμός εισάγει δημοκρατικές διαδικασίες στην οικονομική ζωή, ο τρόπος με τον οποίο διανέμει οφέλη σ' εκείνους που τα δημιουργούν, η καθιέρωση της υπεροχής του ανθρώπου έναντι του κεφαλαίου, η μέριμνα για τον κοινωνικό περίγυρο και για το περιβάλλον, αποτελούν αποδεικτικά στοιχεία της διαφορετικότητας του θεσμού και της συνεισφοράς του προς μια βιώσιμη, αειφορική ανάπτυξη.

Ως θεσμός έχει παγκόσμια εξάπλωση. Ο συνεταιριστικός θεσμός στηρίζεται σε κοινούς κανόνες, που αποτελούν το καταστάλαγμα της παγκόσμιας εμπειρίας. Αφετηρία των κανόνων αυτών, που παραδοσιακά έχουν ονομαστεί «συνεταιριστικές αρχές», αποτέλεσαν οι κανόνες που καθιέρωσε ο καταναλωτικός συνεταιρισμός της πόλης Ροτσντέιλ (Rochdale) της Αγγλίας, το 1844.

Η ευρεία διάδοση των συνεταιρισμών, κατέστησε αναγκαία τη συστηματοποίηση αρχικά των κανόνων αυτών, το 1937, στο συνέδριο της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης (I.C.A.-International Cooperative Alliance), στο Παρίσι. Στη συνέχεια και καθώς οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες δημιουργούσαν νέες ανάγκες και προβληματισμούς, οι συνεταιριστικές αρχές επαναδιατυπώθηκαν το 1966 στο συνέδριο της Βιέννης και το 1995 στο συνέδριο της I.C.A. του Μάντσεστερ. Με τις νεώτερες διατυπώσεις ο πυρήνας των λειτουργικών κανόνων παρέμεινε αυτούσιος, ενώ έγιναν χρήσιμες διευκρινήσεις.

Με την ευκαιρία της αναδιατύπωσης των αρχών στο συνέδριο του Μάντσεστερ το 1995, δόθηκε για πρώτη φορά και ένας κοινά αποδεκτός ΟΡΙΣΜΟΣ του συνεταιρισμού, που έχει ως εξής : *«Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους, διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης».*

Στο ίδιο συνέδριο προσδιορίστηκαν οι αξίες στις οποίες στηρίζεται ο συνεταιριστικός θεσμός, ως εξής : *«Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτεθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης. Ακολουθώντας την παράδοση των πρωτεργατών, τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους άλλους».*

Οι συνεταιριστικές αρχές, που αποτελούν τις κατευθυντήριες γραμμές με τις οποίες οι συνεταιρισμοί θέτουν σε εφαρμογή τις αξίες τους, διατυπώθηκαν ως εξής :

1η Αρχή : **Εθελοντική και ελεύθερη συμμετοχή.**

2η Αρχή : **Δημοκρατική διοίκηση εκ μέρους των μελών.**

3η Αρχή : **Οικονομική συμμετοχή των μελών.**

4η Αρχή : **Αυτονομία και ανεξαρτησία.**

5η Αρχή : **Εκπαίδευση, πρακτική εξάσκηση και πληροφόρηση.**

6η Αρχή : **Συνεργασία μεταξύ συνεταιρισμών.**

7η Αρχή : **Ενδιαφέρον για την κοινότητα.**

Το οικονομικό περιβάλλον στο οποίο καλούνται σήμερα να δραστηριοποιηθούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί, έχει ως κύριο χαρακτηριστικό τον οξύ ανταγωνισμό. Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας καθιστά αναγκαία την επιχειρηματική αποτελεσματικότητα ως όπλο για την επιβίωση και την ανάπτυξη. Η συντήρηση με τεχνητά μέσα, με επιδοτήσεις και προνόμια, μπορεί να ανακουφίζει προσωρινά, αλλά δεν μπορεί να αποτελεί αναπτυξιακή στρατηγική. Οι συνεταιρισμοί, ως ιδέα και ως εφαρμογή, αποτελούν ακριβώς φορείς που δημιουργούνται για την αύξηση της επιχειρηματικής αποτελεσματικότητας των μικρών και διάσπαρτων ατομικών εκμεταλλεύσεων. Επιδιώκουν να αποκτήσουν διαπραγματευτική δύναμη στην αγορά και να αξιοποιήσουν τις οικονομίες κλίμακας, που απολαμβάνει το μεγάλο επιχειρηματικό μέγεθος. Η διαφορά στη σημερινή εποχή είναι ότι αυτό που αποτελούσε μεγάλο μέγεθος στο παρελθόν, στα πλαίσια της εθνικής οικονομίας, είναι πλέον ανεπαρκές με τα κριτήρια της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Οι συσπειρώσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα για να είναι αποτελεσματικές, απαιτούν μεγέθη και μηχανισμούς που χαρακτηρίζονται από μεγάλη οικονομική επιφάνεια και επιχειρηματική ευελιξία.

Ενόψει αυτών των απαιτήσεων, το πρόβλημα του ελληνικού γεωργικού τομέα είναι αρκετά σοβαρό. Παρά τις σοβαρές εκσυγχρονιστικές προσπάθειες, από απόψεως παραγωγικής τεχνικής και εξοπλισμού, το μέγεθος των παραγωγικών γεωργικών μονάδων παραμένει, από απόψεως γεωργικής έκτασης, το μικρότερο στην Ε.Ε.. Ενώ για τις περιπτώσεις όπως της Ελλάδας ο συνεταιριστικός θεσμός είναι εκείνος μέσω του οποίου αντιμετωπίζονται τα προβλήματα των μικρών μονάδων στην αγορά, οι αγροτικοί συνεταιρισμοί της χώρας μας, βρίσκονται οικονομικά αποδυναμωμένοι και κοινωνικά αμφισβητούμενοι.

Ανεξάρτητα από τα αίτια που δημιούργησαν τη σημερινή κατάσταση, το συμφέρον της χώρας επιβάλλει την αξιοποίηση των ισχυρών πλεονεκτημάτων του συνεταιριστικού θεσμού, για τη στήριξη του γεωργικού τομέα και της αγροτικής ανάπτυξης.

Παρενθετικά και προς άρση κάθε παρανόησης, χρειάζεται να λεχθεί ότι οι Ομάδες Παραγωγών δεν αποτελούν ξεχωριστό θεσμό. Ως Ομάδα Παραγωγών μπορεί να αναγνωριστεί κάθε νομικό πρόσωπο με εμπορική ιδιότητα (συνεταιρισμός ή εταιρεία), που έχει στο καταστατικό του τις καθοριζόμενες από τους σχετικούς κανονισμούς ιδιότητες και τηρεί τους προβλεπόμενους κανόνες. Οι οριζόντιες κοινοτικές ενισχύσεις ενθάρρυνσης της συλλογικής δράσης, που καθιερώθηκαν για ορισμένες χώρες ή περιοχές που παρουσίαζαν αδύναμες συλλογικές δραστηριότητες, ίσχυσαν και για ολόκληρη την Ελλάδα από την πλήρη ένταξή της στην Ε.Ο.Κ..

Ο υπόψη νόμος για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, δεν επιδιώκει να αποτελέσει έναν ακόμη νόμο που να διέπει τις δραστηριότητές τους. Φιλοδοξεί να αποτελέσει τομή στα συνεταιριστικά πράγματα της χώρας και να ανοίξει νέους ορίζοντες για το συνεταιριστικό θεσμό. Εγκαταλείποντας την παλιά λογική της λεπτομερειακής και δεσμευτικής ρύθμισης των συνεταιριστικών διαδικασιών, που στην ουσία πρόσθεταν δυσκολίες στη συνεταιριστική δραστηριότητα, εισάγει την επιχειρηματική λογική,

ώστε οι συνεταιρισμοί να εμφανίζονται ως ανταγωνιστές, ομοειδών επιχειρήσεων επί «ίσοις όροις», στην αγορά.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά αυτού του Νόμου, ο οποίος αποτελεί τομή για τα συνεταιριστικά πράγματα της χώρας αλλά και ανοίγει τον δρόμο για την δραστηριοποίηση των αγροτισσών, είναι:

- ο ελάχιστος αριθμός μελών του συνεταιρισμού μειώνεται από 20 σε 7, πράγμα που ευνοεί ιδιαίτερα τις μικρές ομάδες γυναικών που θέλουν να δραστηριοποιηθούν στον χώρο τους,
- ο συνεταιρισμός αποκτά μεγαλύτερη ευεξία ως προς το ποια οικονομική δραστηριότητα θα επιλέξει,
- ο συνεταιρισμός γίνεται ποιο λειτουργικός
- η εκλογή Δ.Σ. από την Γενική Συνέλευση,
- το ενιαίο ψηφοδέλτιο,

έδρα-περιφέρεια ορίζεται η ελάχιστη μέγιστη περιοχή στην οποία δραστηριοποιείται ο συνεταιρισμός. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους γυναικείους συνεταιρισμούς να ενώσουν πιο εύκολα τις δυνάμεις τους ακόμα και στο πρώτο επίπεδο.

3.1.2 Τύπος – Περιεχόμενο Καταστατικού

Τα στοιχεία, τα οποία πρέπει υποχρεωτικά να γραφούν ή να ρυθμιστούν στο καταστατικό, είναι:

- Το ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο ή επωνυμία και κατοικία ή έδρα των ιδρυτικών μελών.
- Η επωνυμία, η έδρα και η περιφέρεια του συνεταιρισμού.
- Ο σκοπός και οι δραστηριότητες του συνεταιρισμού.
- Οι προϋποθέσεις εισόδου, εξόδου και διαγραφής των μελών καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις αυτών.
- Το ύψος της συνεταιρικής μερίδας, ο αριθμός των πρόσθετων υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, που μπορεί να

αποκτήσει το μέλος, ο τρόπος καταβολής της αξίας τους και η διαδικασία απόδοσης των μερίδων.

- Η έκταση ευθύνης των μελών.
- Οι όροι σύγκλησης, λειτουργίας και οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης (Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο).
- Ο καθορισμός των ελαχίστων ποσοστών επί των πλεονασμάτων χρήσεως για τον σχηματισμό αποθεματικών.
- Η χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού.
- Ο ορισμός προσωρινής διοίκησης, για την έγκριση του καταστατικού και ο χρόνος σύγκλησης της πρώτης Γενικής Συνέλευσης, για την ανάδειξη των οργάνων διοίκησης.
- Ο τρόπος ορισμού των ελεγκτών .
- Η λύση και η εκκαθάριση του συνεταιρισμού.

3.1.3 Η δομή των αγροτικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα οι αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις είναι διαρθρωμένες σε μορφή πυραμίδας, όπως δείχνει το σχήμα 1.

Στη βάση της πυραμίδας βρίσκονται οι πρωτοβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, δηλαδή οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, που είναι ενώσεις αγροτών. Μέλη τους είναι φυσικά πρόσωπα, οι ίδιοι οι γεωργοί και ενδεχόμενα και νομικά πρόσωπα, βάση του νόμου 2180/2000, εφόσον το προβλέπει το καταστατικό. Ο αριθμός των μελών ποικίλλει ανάλογα με τον πληθυσμό της περιφέρειάς του, την ομοιογένεια και τη συνεργασία των κατοίκων κ.α. Περιφέρεια του αγροτικού συνεταιρισμού είναι ένα χωριό ή ένας δήμος, ή ένας νομός ή μια ευρύτερη περιοχή και ορίζεται από το καταστατικό του. Έδρα του αγροτικού συνεταιρισμού είναι το χωριό ή η πόλη, όπου είναι εγκατεστημένη η Διοίκησή του.

Στη συνέχεια υπάρχουν οι δευτεροβάθμιες αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, που είναι οι Ενώσεις Αγροτικών

Συνεταιρισμών και οι Κοινοπραξίες Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Μετά βρίσκονται οι τριτοβάθμιες οργανώσεις, που είναι οι Κεντρικές Συνεταιριστικές Ενώσεις.

Στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκονται η ΠΑΣΕΓΕΣ, που είναι ένωση των τριτοβάθμιων συνεταιρισμών.

Σχήμα 1 : Δομή των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων

3.1.4 Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

Η ΠΑΣΕΓΕΣ είναι η κορυφαία αγροτική συνεταιριστική οργάνωση της Χώρας. Αποτελείται από όλες τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών και έχει ως περιφέρεια ολόκληρη την Επικράτεια. Δεν ασκεί καμιά οικονομική δραστηριότητα (παραγωγή και εμπορία αγροτικών προϊόντων, διακίνηση γεωργικών εφοδίων, κ.α.). Είναι

όμως ο συντονιστικός φορέας όλων των αγροτοσυνεταιριστικών οργανώσεων στην Ελλάδα.

Κάποιες από τις κύριες δραστηριότητες της ΠΑΣΕΓΕΣ είναι οι εξής:

1. Εκπροσωπεί το συνεταιριστικό κίνημα της χώρας στο εσωτερικό και το εξωτερικό και επιμελείται την τήρηση των διεθνών συνεταιριστικών αρχών και την προαγωγή της συνεταιριστικής ιδέας.
2. Διαπραγματεύεται και συνάπτει συλλογικές συμβάσεις εργασίας για το προσωπικό των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων κάθε βαθμίδας.
3. Παρέχει εξωσχολική επαγγελματική εκπαίδευση, ιδρύοντας κατάλληλα εκπαιδευτικά κέντρα.
4. Γνωμοδοτεί για διάφορα θέματα (αναδιαρθρώσεις καλλιεργειών, οικονομικές ενισχύσεις και κίνητρα που παρέχονται στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις) κ.α.

3.1.5 Η δημιουργία της Επιτροπής Αγροτισσών, ΓΕΣΑΣΕ

Η Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας εκπροσωπεί χιλιάδες αγρότες και αγρότισσες μέλη των Αγροτικών Συλλόγων οι οποίοι ανήκουν στις Ομοσπονδίες Αγροτικών Συλλόγων σε όλους τους Νομούς της χώρας και είναι η κορυφαία επαγγελματική οργάνωση των αγροτών.

Η ΓΕΣΑΣΕ διοικείται από 15μελές Συμβούλιο, στο οποίο για πρώτη φορά συμμετέχει ως εκλεγμένο μέλος αγρότισσα.

Η ΓΕΣΑΣΕ δημιούργησε το 1989 την Επιτροπή Αγροτισσών με στόχο τη μελέτη των προβλημάτων της αγρότισσας, τη διεκδίκηση και προβολή του τρόπου επίλυσης τους, την ανάδειξη του ρόλου των γυναικών της υπαίθρου, την επιμόρφωση και ευαισθητοποίησή τους.

Η Επιτροπή Αγροτισσών, από το 1996, παρουσιάζει μια πιο δυναμική παρέμβαση υλοποιώντας τους στόχους της και δραστηριοποιείται σε θέματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και αφύπνισης των αγροτισσών, δημιουργώντας σε κάθε αγροτικό σύλλογο και ομοσπονδία, Τμήματα Αγροτισσών.

Κάθε χρόνο, στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Μέρας για την Αγρότισσα (15 Οκτωβρίου) διεξάγονται μια σειρά από εκδηλώσεις (ημερίδες, συζητήσεις, έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων, ραδιοφωνικά μηνήματα) με κορυφαία την Πανελλαδική Συνάντηση Αγροτισσών. Αγρότισσες από όλα τα μέρη της Ελλάδας συγκεντρώνονται, όχι μόνο για να γιορτάσουν και να τιμήσουν την Παγκόσμια ημέρα της Αγρότισσας, αλλά για να επιδείξουν τους στόχους που προβάλλουν μέσα από τα ιδιαίτερα προβλήματά τους και να διεκδικήσουν αποτελεσματικές πολιτικές ώστε να διασφαλίσουν την ανταγωνιστικότητα της επαγγελματικής απασχόλησής τους, τον εκσυγχρονισμό της υπαίθρου, τη βελτίωση των υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικών παροχών.

Η Επιτροπή Αγροτισσών της ΓΕΣΑΣΕ εκπροσωπεί τις ελληνίδες αγρότισσες στην Επιτροπή Αγροτικών Οργανώσεων των χωρών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την COPA.

3.2. ΑΓΡΟ(ΤΟ)ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

3.2.1 Γενικά στοιχεία

Ο Αγροτουρισμός αναφέρεται στις τουριστικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται από άτομα που έχουν ως κύριο επάγγελμα τη γεωργία, στα πλαίσια της γεωργικής εκμετάλλευσης με σκοπό τη δημιουργία συμπληρωματικής απασχόλησης για τα μέλη της οικογένειας, την ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος, την προώθηση των παραδοσιακών γεωργικών προϊόντων που παράγουν στην εκμετάλλευσή τους ή και άλλων παραδοσιακών παρασκευασμάτων.

Αναφέρεται ακόμη, ως αγροτουρισμός, στις τουριστικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται από αγρότες-μόνιμους κατοίκους περιοχών που δεν έχουν ως κύριο επάγγελμά τους την γεωργία οι οποίοι δημιουργούν μικρές αγροτουριστικές μονάδες παροχής υπηρεσιών και αγαθών, οικογενειακής ή συνεταιριστικής μορφής. Όπως για παράδειγμα οι γυναικείοι συνεταιρισμοί που λειτουργούν σε διάφορες περιοχές της χώρας μας από το 1984 και μετέπειτα.

Ο αγρο(το)τουρισμός δεν είναι απλά μια δραστηριότητα που πραγματοποιείται και εξελίσσεται στον αγροτικό χώρο, αλλά είναι τουρισμός «ενός τόπου», ο οποίος σημαδεύεται από ένα τοπικό τοπίο, που η πρωτοβουλία και διαχείρισή του ανήκει στους ανθρώπους του «τόπου». Είναι ένας τουρισμός που έχει ως κεντρικό και ουσιώδες στοιχείο τον άνθρωπο. Είναι μια απασχόληση που δένεται αρμονικά με την κύρια απασχόληση των κατοίκων των περιοχών αυτών, που είναι στον πρωτογενή τομέα, δρα κυρίως συμπληρωματικά με αυτή και δε δημιουργεί ανταγωνισμούς. Ο αγροτουρισμός μπορεί να συμβάλει στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και κυρίως των ορεινών και μειονεκτικών, καθώς και στη διαφύλαξη και προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού καθορίζεται από 6 βασικές προϋποθέσεις⁵:

1. την ανάπτυξή του σε αγροτικό χώρο,
2. την στήριξή του σε μικρές επιχειρήσεις, σε μεγάλους χώρους, στην ενασχόληση με τις γεωργικές δραστηριότητες, στην αξιοποίηση των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, στην επαφή με τη φύση, στην πολιτιστική κληρονομιά, στις παραδοσιακές πρακτικές και στα χαρακτηριστικά του αγροτικού χώρου.
3. τη λειτουργία του μέσω μικρής κλίμακας επιχειρήσεων και πιο συγκεκριμένα αγροτικής κλίμακας
4. τη σύνδεσή του με την τοπική οικογένεια και την οικογενειακή φιλοξενία.
5. τη συμβολή του στη διατήρηση του αγροτικού χαρακτήρα της περιοχής αξιοποιώντας, με την αειφορική λογική, τους υπάρχοντες φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους.
6. τη προσφορά διαφοροποιημένου αγροτουριστικού προϊόντος, το οποίο να διαρθρώνεται γύρω από το φυσικό περιβάλλον, τον πολιτισμό, τα παραδοσιακά προϊόντα και την οικονομία και την ιστορία του αγροτικού χώρου.

Ο αγροτουρισμός μπορεί να επιτελέσει πολλαπλές λειτουργίες στον αγροτικό χώρο μεταξύ των οποίων επικρατέστερες είναι⁶:

- η δημιουργία καινούριων δραστηριοτήτων στην ύπαιθρο

⁵ Ολγα Ιακώβου, "Αγροτουρισμός και Προώθηση των Παραδοσιακών Αγροτικών Προϊοντων", Εισήγηση στην 1^η συνεδρίαση συμβουλίου Αγροτικής Πολιτικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 1999

⁶ Ολγα Ιακώβου, "Αγροτουρισμός και Προώθηση των Παραδοσιακών Αγροτικών Προϊοντων", Εισήγηση στην 1^η συνεδρίαση συμβουλίου Αγροτικής Πολιτικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 1999

- η δημιουργία νέων θέσεων εξωγεωργικής απασχόλησης και η παραγωγή εξωγεωργικών εισοδημάτων.
- Η δημιουργία υποδομών και η βελτίωση της ποιότητας και του επιπέδου ζωής.
- Η διαφύλαξη και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου και η προστασία του περιβάλλοντος.
- Η παροχή δυνατοτήτων σύμπραξης και σύσφιξης των σχέσεων πόλης-υπαίθρου.
- Η προώθηση των τοπικών παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων.

3.2.2 Ο αγρο(το)τουρισμός στην Ελλάδα

Το τουριστικό μοντέλο του μαζικού τουρισμού που συναντά κανείς στις περισσότερες χώρες του κόσμου μετά το 1960, παρόλο που πέτυχε την οικονομική και αναπτυξιακή αναβάθμιση των χωρών υποδομής των τουριστών, δημιούργησε παράλληλα πληθώρα αρνητικών επιπτώσεων. Η συνεχής μόλυνση του περιβάλλοντος με τις ολοένα και περισσότερες οικοδομήσεις πολυτελών ξενοδοχειακών μονάδων κι άλλων αξιοποιήσιμων τουριστικά κτιρίων, η φθορά των παραδοσιακών οικισμών, των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων από τη μαζική παρουσία τουριστών, η ποιοτική υποβάθμιση των τοπικών υπηρεσιών και ο «παραγκωνισμός» των τοπικών φορέων και κοινωνιών γενικότερα είναι μερικές από τις συνέπειες του μαζικού τουρισμού στους χώρους υποδοχής.

Στην προσπάθεια αντιμετώπισης των παραπάνω προβλημάτων η ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού έμοιαζε ιδανική λύση όχι μόνο γιατί δεν επέφερε αρνητικές επιπτώσεις στους χώρους υποδοχής τουριστών, αλλά γιατί θα αξιοποιούσε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους τοπικούς πόρους (φυσικούς και ανθρώπινους).

Στην Ελλάδα το ενδιαφέρον για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού εκδηλώθηκε στις αρχές του 1980 κυρίως από

κρατικούς φορείς, οι οποίοι αντιμετώπισαν τον αγροτουρισμό ως τοπική και περιφερειακή δραστηριότητα που μπορεί να αντιμετωπίσει καίρια κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα της περιφέρειας και να αποτελέσει εναλλακτική λύση στην ανάπτυξη των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών της χώρας, στις οποίες οι πόροι περιορίζονται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής.

Η μέχρι σήμερα προώθηση του αγροτουρισμού έγινε με βασικό κριτήριο τη δυνατότητα τουριστικής αξιοποίησης ορεινών και μειονεκτικών περιοχών που διαθέτουν βασικά έργα υποδομής. Προτεραιότητα δόθηκε σε περιοχές με φθίνουσα αγροτική οικονομία και μειούμενο πληθυσμό καθώς και σε φορείς που είχαν έτοιμα σχέδια για αγροτουριστική ανάπτυξη ή ήταν έτοιμοι να υιοθετήσουν αγροτουριστικές δραστηριότητες σε συνεταιριστική δράση.

Στην Ελλάδα η προώθηση του αγροτουρισμού διαρθρώθηκε γύρω από δυο μεγάλους άξονες. Ο πρώτος αφορούσε στα διάφορα καταλύματα, από μικρές κλίμακας ξενοδοχεία μέχρι ενοικιαζόμενα δωμάτια στο σπίτι του αγρότη, τα οποία λειτουργούν στις αγροτικές περιοχές και αποτελούν και ιδιωτικής πρωτοβουλίας αγροτουρισμό, ενώ ο δεύτερος άξονας τους Γυναικείους Αγροτουριστικούς Συνεταιρισμούς.

Σε ότι αφορά τον ιδιωτικής πρωτοβουλίας αγροτουρισμό θα μπορούσαμε να τον διακρίνουμε σε δυο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά στις τουριστικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της γεωργικής εκμετάλλευσης δρώντας συμπληρωματικά τόσο ως προς την απασχόληση, όσο και ως προς το εισόδημα του γεωργού της γεωργικής εκμετάλλευσης. Στην δεύτερη κατηγορία, τον ιδιωτικής πρωτοβουλίας αγροτουρισμό, αναφέρονται όλες οι τουριστικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο από αγρότες κυρίως μόνιμους κατοίκους της περιοχής, που δεν έχουν ως κύριο επάγγελμά τους την γεωργία.

Ο πλέον διαρθρωμένος και ανταποκρινόμενος στη φιλοσοφία του αγροτουρισμού άξονας είναι οι Γυναικείοι Αγροτουριστικοί Συνεταιρισμοί. Η πρωτοβουλία ίδρυσης των Γυναικείων Αγροτουριστικών Συνεταιρισμών στην Ελλάδα ανήκει στη Γ.Γ.Ι. του Υπουργείου Προεδρίας, η οποία στηρίχθηκε σε ανάλυση της τουριστικής ζήτησης, με μέριμνα για την ισότητα των δυο φύλων και στο συνεταιριστικό κίνημα.

3.3 ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

3.3.1 Ιστορική αναδρομή

Η ιστορία των γυναικείων συνεταιρισμών στην Ελλάδα ξεκινάει την δεκαετία του 50' με πρωτοβουλία του Υπουργείου Γεωργίας. Ο πρώτος γυναικείος συνεταιρισμός ιδρύθηκε το 1957 στην περιοχή των Γρεβενών. Οι στόχοι της ίδρυσης των συνεταιρισμών αναφέρονταν στη στήριξη του οικογενειακού εισοδήματος και στην αναβάθμιση της κοινωνικής θέσης της αγρότισσας. Οι συνεταιρισμοί γυναικών δεν κατάφεραν να κάνουν αισθητή την παρουσία τους καθώς οι προτεραιότητες της αγροτικής πολιτικής την εποχή εκείνη επικεντρώνονταν σε ζητήματα αύξησης των αποδόσεων και εκσυγχρονισμού της παραδοσιακής τότε γεωργίας. Κάποιοι συνεταιρισμοί έπαψαν να λειτουργούν, κάποιοι νέοι ιδρύθηκαν, αλλά τελικά έμειναν μόνο 10 περίπου ως τα μέσα της δεκαετίας του 80'.

Στη δεκαετία του 80' η ευαισθητοποίηση της Ε.Ε. σε ζητήματα ισότητας των δυο φύλων στην ύπαιθρο, υλοποιήθηκε με την προσπάθεια ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των γυναικών της υπαίθρου μέσω πρωτοβουλιών επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό τη δημιουργία μικρών επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο των συνθηκών αυτών συστήθηκαν με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας οι πρώτοι γυναικείοι αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί στη χώρα.

Η πρωτοβουλία της Γ.Γ.Ι. για την προώθηση αποκλειστικά γυναικείων συνεταιρισμών στηρίχθηκε στις εξής διαπιστώσεις:

1. Η συμμετοχή των γυναικών του αγροτικού χώρου στους θεσμούς της κοινωνικής οικονομίας (συνεταιρισμούς, σύλλογοι κ.α.) είναι περιορισμένη.

2. Οι γυναίκες συμμετέχουν ευκολότερα σε γυναικείους συνεταιρισμούς από ότι σε μεικτούς.
3. Οι γυναίκες στερούνται προσωπικού εισοδήματος, παρά το γεγονός ότι συμμετέχουν στις γεωργικές εργασίες σε μεγάλο βαθμό.

Κύριοι παράγοντες που συντέλεσαν στην ενθάρρυνση της δημιουργίας των Γυναικείων Αγροτουριστικών Συνεταιρισμών, είναι οι παρατιθέμενοι στη συνέχεια:

1. η προοπτική οικονομικής αυτοτέλειας της αγρότισσας,
2. η ένταξη της αγρότισσας στη σύγχρονη παραγωγική διαδικασία,
3. η δυνατότητα να εισπράττει με τη συμμετοχή της στο συνεταιρισμό, απευθείας η ίδια την αμοιβή της, ανάλογα με την εισφορά της και τη συνεταιριστική της μερίδα,
4. η δυνατότητα πολιτικοποίησης της αγρότισσας και συμμετοχής της σε δημοκρατικές διαδικασίες,
5. η ενίσχυση με τον τρόπο αυτό του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος, διότι μαθαίνουν οι αγρότισσες να συμμετέχουν σε κοινές συλλογικές προσπάθειες, να εξοικειώνονται με οικονομικές και επιστημονικές έννοιες και λειτουργίες και να τίθενται οι βάσεις συμμετοχής μακροπρόθεσμα σε μικτούς συνεταιρισμούς,
6. η αναγκαιότητα ανάπτυξης νέων μορφών τουρισμού, όπως αυτή του αγροτουρισμού,

7. η ανάπτυξη της κοινωνικότητας των γυναικών με τη διεύρυνση των στενών τοπικών τους σχέσεων.

Ο πρώτος συνεταιρισμός ιδρύθηκε το 1983 στην Πέτρα της Λέσβου και μέχρι τα τέλη του 1987 ιδρύθηκαν λιγότεροι από 10 συνεταιρισμοί. Οι συνεταιρισμοί αυτοί δημιουργήθηκαν με πρωτοβουλία του Συμβουλίου Ισότητας (πρόδρομου της Γ.Γ.Ι.) και του Υπουργείου Γεωργίας. Από το 1987 έως και το 1991 πέρασε μια περίοδο αδράνειας μέχρι να ξαναρχίσει η ίδρυση νέων γυναικείων συνεταιρισμών το 1992. από το 1992 έως και το 2001 ιδρύθηκαν περισσότεροι από 90 συνεταιρισμοί. Οι νέοι αυτοί συνεταιρισμοί ιδρύονται με την βοήθεια άλλων φορέων, όπως η ΠΑΣΕΓΕΣ αλλά και η Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση, καθώς και οι Αναπτυξιακές Εταιρείες.

3.3.2 Συνεταιρισμοί Γυναικών στον Ελληνικό χώρο

Σήμερα στον ελληνικό χώρο λειτουργούν περίπου 112 Γυναικείοι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί. Οι συνεταιρισμοί αυτοί εδρεύουν σε χωριά και κωμοπόλεις της υπαίθρου και καλύπτουν το σύνολο σχεδόν της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδος. Από τους ενεργούς συνεταιρισμούς κάποιοι έχουν κύριο τομέα δραστηριότητας τον τουρισμό (καταλύματα), ενώ οι υπόλοιποι είναι παραγωγικοί, δηλαδή παράγουν είδη διατροφής (γλυκά, μαρμελάδες, παραδοσιακά ζυμαρικά, τουρσιά κ.α.), είδη παραδοσιακής χειροτεχνίας και λαϊκής τέχνης (υφαντά, παραδοσιακές στολές, κεντήματα κ.α.).

Η λειτουργία των συνεταιρισμών δεν γίνεται χωρίς προβλήματα. Οι γυναίκες μέλη, εκτός από τα προβλήματα που είχαν να αντιμετωπίσουν ώσπου να καθιερωθούν οι συνεταιρισμοί στις τοπικές κοινωνίες και να γίνουν αποδεκτοί στην πορεία,

αντιμετώπισαν πρακτικά και λειτουργικά προβλήματα. Οι συνεταιρισμοί αντιμετωπίζουν:

- Προβλήματα οργάνωσης και διοίκησης
- Προβλήματα μάρκετινγκ
- Προβλήματα διακίνησης προϊόντων
- Προβλήματα αντιθέσεων μεταξύ μελών
- Προβλήματα που προέρχονται από τα κενά γνώσεων των ίδιων των γυναικών
- Προβλήματα από την έλλειψη κεφαλαίων.

Η λειτουργία γυναικείων συνεταιρισμών και οι επιδράσεις, κοινωνικές και οικονομικές που έχουν αυτοί οι συνεταιρισμοί στην αγροτική κοινωνία, είναι πλέον αδιαμφισβήτητες:

- Αναβαθμίζεται σημαντικά η κοινωνική θέση των γυναικών στην περιοχή του συνεταιρισμού,
- Λειτουργούν ως παράγοντας που βοηθάει να αλλάξουν νοοτροπίες στις τοπικές κοινωνίες και να ανατραπεί η κοινωνική αδράνεια των γυναικών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΙΒΑΔΙΟΥ

4.1 Γεωγραφικός προσδιορισμός

Η περιοχή μελέτης της παρούσας εργασίας αφορά στο Δήμο Λιβαδίου. Ο Δήμος Λιβαδίου, διοικητικά υπάγεται στην Ελασσόνα και στο Νομό Λάρισας της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Η περιοχή του Δήμου Λιβαδίου, δημιουργήθηκε ως συνέπεια της εφαρμογής του νόμου περί υποχρεωτικών συνενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων (Ν 2539/97), οπότε και συνενώθηκαν η κοινότητα Λιβαδίου και η κοινότητα Δολίχης, διαμορφώνοντας τον νέο Δήμο. Ο νέος Δήμος αποτελείται σήμερα από δύο Δημοτικά Διαμερίσματα, το ΔΔ Λιβαδίου και το ΔΔ Δολίχης ως συνέπεια της παραπάνω διαδικασίας. Ο Δήμος Λιβαδίου συνορεύει με τους νομούς Κοζάνης και Πιερίας, καθώς βρίσκεται στο βόρειο άκρο του νομού Λαρίσης. Συγκεκριμένα γειτνιάζει με τα Δ.Δ. Κοκκινοπλό, Πύθιο, Κοκκινόγη και Σαραντάπορο του νομού Λαρίσης, Σέρβια και Φτέρη του νομού Κοζάνης και Αγιο Δημήτριο του νομού Πιερίας. Η συνολική έκταση του Δήμου είναι 158,3 χιλιάδες στρέμματα αντιπροσωπεύοντας το 2,86% της συνολικής έκτασης του Νομού.

Το Δ.Δ.Λιβαδίου είναι χτισμένο στις πλαγιές του Τιτάριου Όρους, σε υψόμετρο που ξεκινάει από τα 1150μ. και φτάνει τα 1270μ. λίγα χιλιόμετρα νοτιότερα βρίσκεται το Δ.Δ.Δολίχης με υψόμετρο 590μ.

Το Λιβάδι είναι άμεσα συνδεδεμένο με τον Όλυμπο, κυρίως λόγω της θέας που έχει προς την δυτική του πλευρά. Έτσι πολύ συχνά αναφέρεται και ως Λιβάδι Ολύμπου.

Χάρτης

4.2. Φυσικός προσδιορισμός

Στην περιοχή μελέτης, το κλίμα που επικρατεί είναι ηπειρωτικό, με ισχυρούς βόρειους ανέμους τον χειμώνα και πολύ συχνές βροχοπτώσεις. Οι χιονοπτώσεις και ο παγετός είναι πολύ συχνά φαινόμενα κυρίως στο Δ.Δ.Λιβαδίου.

Λιβάδι

4.3. Ιστορική αναδρομή

Η ευρύτερη περιοχή νότια του Ολύμπου, στην οποία βρίσκεται το Λιβάδι, πιστεύεται ότι κατοικήθηκε από τους Περραιβούς πριν το 1900π.Χ. Αποτελούσε βασικό πέρασμα από την βόρεια Ελλάδα προς την Θεσσαλία για πολλούς αιώνες, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν διάφοροι μικροί οικισμοί. Λόγω της στρατηγικής θέσης που κατείχε η περιοχή, δεχόταν συνεχώς επιθέσεις. Η Περραιβαία πέρασε στα χέρια των Περσών, του Φιλίππου, των Ρωμαίων και τελικά έγινε επαρχία του Βυζαντίου. Γύρω στο 1000μ.Χ. σημειώνονται οι μετακινήσεις των Βλάχων και η εγκατάστασή τους στην περιοχή της Θεσσαλίας. Λόγω όμως των επιδρομών, αλλά και των προστριβών με το Βυζαντινό κράτος, ο πληθυσμός μετακινείται προς τα ορεινά. Την εποχή αυτή, (11^{ος} – 12^{ος} αιώνες), πρέπει να δημιουργήθηκε και το Λιβάδι. Στη θέση του σημερινού Δ.Δ.Λιβαδίου φαίνεται ότι υπήρχε μικρός οικισμός νομαδοκτηνοτρόφων, τουλάχιστον πριν από τον 12^ο αιώνα.

Τέτοιοι μικροί οικισμοί υπήρχαν πολλοί στις πλαγιές της Σιάγκας και από κάποιους σώζονται τα ερείπια.

Τον 18^ο αιώνα το Λιβάδι έχει να επιδείξει πρωτογενή πνευματική και οικονομική ανάπτυξη. Οι Λιβαδιώτες θα κληρονομήσουν από την παράδοση εκείνα τα στοιχεία που θα τους κάνουν ριψοκίνδυνους εμπόρους. Θα φέρουν στον τόπο τους από διάφορα μέρη της Ελλάδας και από το εξωτερικό, όπου ταξίδευαν για να εμπορευτούν τα προϊόντα τους, νέες ιδέες και χρήματα. Η ακμή του Λιβαδίου φαίνεται από την δύναμη που είχαν οι προεστοί οι οποίοι ήταν φορείς της κοινοτικής εξουσίας.

Στα χρόνια της Απελευθέρωσης η προσφορά του Λιβαδίου στους αγώνες για ανεξαρτησία είναι καθοριστική. Το πρόσωπο που θα κάνει τους Λιβαδιώτες να αισθάνονται περήφανοι είναι ο συντοπίτης τους Γεωργάκης Ολύμπιος, ο πρωταγωνιστής της εθνικής επανάστασης του 1821, ο οποίος θυσιάστηκε στη Μονή Σέκου πολεμώντας τους Τούρκους.

Σημαντική είναι και η ανάπτυξη της παιδείας στο Λιβάδι. Στα τέλη του 17^{ου} αιώνα και στις αρχές του 18^{ου}, έχουμε το πρώτο ελληνικό σχολείο που λειτούργησε στο Λιβάδι. Ο Ιωάννης Πέζαρος, ο Άνθιμος Ολυμπιώτης (ο οποίος είναι και ο ιδρυτής του σχολείου) και ο Ιωνάς Σπαρμιώτης, είναι μορφές που δίδαξαν στο σχολείο αυτό. Στο τέλος του 19^{ου} αιώνα παρατηρείται ύφεση στην ακμάζουσα άλλοτε εκπαιδευτική κοινότητα. Το 1911-12 λειτουργεί στο Λιβάδι μικτή Αστική σχολή. Το 1913-14 και ενώ μεσολάβησε μια μεταβατική περίοδος μετά την απελευθέρωση, τα δυο σχολεία που λειτουργούν στο Λιβάδι διαθέτουν 340 μαθητές.

Διοικητικά το Λιβάδι υπάγονταν επί τουρκοκρατίας στις τουρκικές αρχές των Σερβίων Κοζάνης και δικαστικά στο εφετείο Βιτωλίων (Μοναστηρίου).

4.4. Πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του Δήμου Λιβαδίου

Ο πληθυσμός του Δήμου σύμφωνα με την τελευταία απογραφή (του 2001) ανέρχεται στα 3.187 άτομα. Η σύνθεση του πληθυσμού δείχνει ότι το Δ.Δ. Δολίχης συμμετέχει στον πληθυσμό σε ποσοστό 14,7% (+2,3% από το αντίστοιχο ποσοστό το 1991) ενώ το 85,3% του πληθυσμού κατοικεί στο Δ.Δ. Λιβαδίου (-2,3% από το αντίστοιχο του 1991). Ο πληθυσμός του Δήμου αντιστοιχεί στο 1,1% του πληθυσμού του Νομού Λάρισας. Εξετάζοντας τον μόνιμο πληθυσμό παρατηρείται ότι αυτός ανέρχεται σε 2.983 άτομα. Συγκρίνοντας τα ποσοστά συμμετοχής των Δ.Δ. στον μόνιμο πληθυσμό προκύπτει ότι το ποσοστό συμμετοχής του Δ.Δ. Δολίχης ενισχύεται περισσότερο. Αναφορικά με την χρονική εξέλιξη του πληθυσμού παρατηρούνται τα ακόλουθα: Ο πληθυσμός του Δήμου Λιβαδίου στην χρονική εξέλιξη από το 1971 έως το 2001, εμφανίζει συνολικά πτώση. Η μοναδική αύξηση συνέβη το 1981 και η οποία οφείλεται στο Δ.Δ. Δολίχης. Γενικά ο πληθυσμός του Δ.Δ. Δολίχης αν και μεταβάλλεται τα τελευταία χρόνια με τον ίδιο αρνητικό ρυθμό όπως και του Δ.Δ. Λιβαδίου, ωστόσο εμφανίζει τελική αρνητική μεταβολή -3,9%. Αντίθετα ο πληθυσμός του Λιβαδίου έχει σταθερά αρνητική μεταβολή σε όλες τις δεκαετίες, η οποία συνολικά (1961 - 2001) εκτιμάται -15,2%. Μεταξύ των δύο δημοτικών διαμερισμάτων τα τελευταία χρόνια (1981 έως σήμερα) παρατηρείται παρόμοια αρνητική μεταβολή στον πληθυσμό των περιοχών. Η συνεχή αρνητική μεταβολή του πληθυσμού του Δ.Δ. Λιβαδίου, και λόγω του πληθυσμιακού μεγέθους του, έχει οδηγήσει σε μείωση του πληθυσμού του Δήμου με συνολικό αρνητικό ρυθμό -13,7%. (βλ. πίνακα 1, 2 και γράφημα 1).

Πίνακας 1. Πραγματικός πληθυσμός

Γεωγραφική περιοχή	Πραγματικός πληθυσμός 2001	%	Πραγματικός πληθυσμός 1991	%
Δ.Δ. Δολίχης	473	12,4	496	14,7
Δ.Δ. Λιβαδίου	2.714	87,6	2.882	85,3
Δήμος Λιβαδίου	3.187	100,0	3.378	100,0
Νομός Λάρισας	279.305	1,1	270.612	1,2

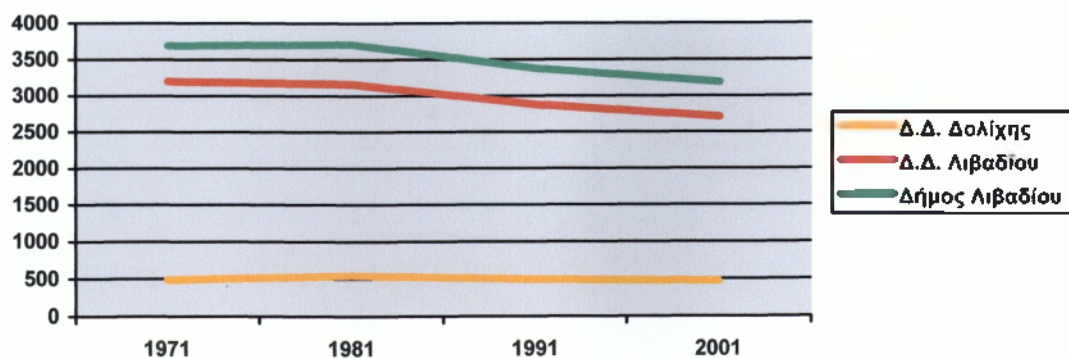
Πηγή ΕΣΥΕ απογραφή 1991, 2001

Πίνακας 2. Μόνιμος πληθυσμός

Γεωγραφική περιοχή	Μόνιμος πληθυσμός 2001	%
Δ.Δ. Δολίχης	468	15,7
Δ.Δ. Λιβαδίου	2.515	84,3
Δήμος Λιβαδίου	2.983	100,0
Νομός Λάρισας	282.156	1,0

Πηγή ΕΣΥΕ απογραφή 2001

Γράφημα 1. Εξέλιξη πληθυσμού (1971-2001)

Πηγή ΕΣΥΕ

4.5. Οικονομική δραστηριότητα του Δήμου Λιβαδίου

4.5.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός:

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανέρχεται σε 1112 άτομα εκ των οποίων εργάζονται τα 1057, ενώ 55 άτομα είναι άνεργα.

4.5.2. Τομείς παραγωγικής δραστηριότητας:

Η απασχόληση κατά τομέα παραγωγής είναι κατανεμημένη ως εξής:

- **Πρωτογενής Τομέας:** γεωργία, κτηνοτροφία, δάση κ.α.
Σύνολο: 681 κάτοικοι
Ποσοστό:64,4%
- **Δευτερογενής Τομέας:** βιοτεχνία, χειροτεχνία, κατασκευές κ.α.
Σύνολο:235 κάτοικοι
Ποσοστό:22,2%
- **Τριτογενής Τομέας:** εμπόριο, μεταφορές, τράπεζες, ελεύθερα επαγγέλματα κ.α.
Σύνολο:141 κάτοικοι
Ποσοστό:13,4%
- **Τεταρτογενής Τομέας:** πληροφορική, τηλεματική, έρευνα κ.α.
Σύνολο:0 κάτοικοι
Ποσοστό: 0%

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων του Δήμου απασχολείται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής και κυρίως στην κτηνοτροφία και στη γεωργία. Το ποσοστό αυτό (64,4%) που απασχολείται με τον πρωτογενή τομέα στο Δ.Δ.Δολίχης ξεπερνά το 90% , ενώ στο Δ.Δ.Λιβαδίου κυμαίνεται γύρω στο 50%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5°

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ "ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΒΑΔΙΟΥ"

5.1 Σύσταση / Ίδρυση του Συνεταιρισμού Γυναικών

5.1.1. Από την ιδέα στην ίδρυση

Το 1999 με ανοιχτή πρόσκληση από το Δήμο προς τις γυναίκες του Δήμου Λιβαδίου, έγινε η πρώτη συνάντηση με συμμετοχή 135 περίπου γυναικών, οι οποίες ενημερώθηκαν από αρμόδιες γυναίκες του Υπουργείου Γεωργίας παρόντος και του Υφυπουργού Γεωργίας για τη σύσταση του Γυναικείου Συνεταιρισμού και για τις δράσεις του.

Μετά από την πρώτη συνάντηση επακολούθησαν 7 σεμινάρια με θέματα την "Γυναικεία Επιχειρηματικότητα", τις "Εναλλακτικές μορφές τουρισμού", τον "Αγροτουρισμό" κ.α. στα οποία συμμετείχαν πάνω από 100 γυναίκες. Τα σεμινάρια είχαν σαν αποτέλεσμα την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας σε αντίστοιχα θέματα.

Από την πρώτη συνάντηση γυναικών το 1999 έως και το 2002 που ιδρύθηκε ο Συνεταιρισμός Γυναικών, οι γυναίκες του υπό ίδρυση συνεταιρισμού αναλάμβαναν την τροφοδοσία σε όλες τις εκδηλώσεις

(μουλαροδρομίες, αγώνες ορεινού ποδηλατοδρόμου), συναυλίες, ημερίδες, αντάμωμα βλάχων και με αποκορύφωμα το αναπτυξιακό Συνέδριο στο οποίο συμμετείχε η Ελληνίδα Επίτροπος της Ε.Ε. και

πλήθος πολιτικών και πολιτειακών παραγόντων. Το γεγονός αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να αποκτήσει αυτοπεποίθηση η ομάδα των γυναικών. Δοκιμαστικά και διερευνητικά σε όλες αυτές τις δράσεις οι γυναίκες, εκτός από την τροφοδοσία με ανάθεση του Δήμου, έφεραν προϊόντα που είχαν παρασκευάσει οι ίδιες (κεντήματα, τραχανά, γλυκά του κουταλιού κ.α.) και τα πουλούσαν σε διπλανό πάγκο. Με αυτόν τον τρόπο διαπίστωσαν από μόνες τους ότι η επιχείρησή τους θα έπρεπε να στραφεί κυρίως γύρω από την παραδοσιακή κουζίνα. Στην πορεία πολλές γυναίκες εγκατέλειψαν την ομάδα (είτε προτίμησαν να κάνουν την δική τους επιχείρηση είτε διαπίστωσαν ότι δεν μπορούσαν να συνυπάρξουν) και όταν έφτασε τελικά η ώρα της υπογραφής του καταστατικού, συμμετείχαν μόνο 8 γυναίκες.

5.1.2. Ίδρυση του Συνεταιρισμού Γυναικών

Μετά την έγκριση του καταστατικού από το Ειρηνοδικείο Ελασσόνας στις 15 Ιουλίου 2002, ξεκίνησε η λειτουργία του Αγροτικού Συνεταιρισμού Γυναικών με την επωνυμία "ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΒΑΔΙΟΥ".

Ο "Α.Μ.Σ.Γ.Λ." εδρεύει στο Δ.Δ.Λιβαδίου του Δήμου Λιβαδίου, όπου είναι εγκατεστημένη και η διοίκησή του.

Τα μέλη του Συνεταιρισμού είναι τα εξής οκτώ:

- Γλυκερία Μπατσογιάννη
- Καλλιόπη Μπατσογιάννη
- Άννα Μπατζάκη
- Καλλιόπη Βαμβάκη
- Θεοδώρα Καρρά
- Ευθαλία Ντάμπου
- Μαρία Βαρβαρέζου
- Κωνσταντίνα Φακαλή

Η συνεταιρική μερίδα ανέρχεται στο ποσό των 50€.

Μετά από όλες τις απαραίτητες εργασίες, στα τέλη του καλοκαιριού του 2002 πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της επιχείρησης.

5.1.3. Οι λόγοι που ώθησαν τις γυναίκες στην δημιουργία του Συνεταιρισμού

Όπως προαναφέρθηκε η γυναίκα της υπαίθρου έχει ελάχιστες επαγγελματικές ευκαιρίες και κατ' επέκταση βρίσκεται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση. Έτσι οι κυριότεροι λόγοι που οδήγησαν τις γυναίκες στη δημιουργία Συνεταιρισμού είναι:

- ▶ Η συμμετοχή τους στον οικογενειακό προϋπολογισμό
- ▶ Η επιθυμία τους «να βγουν από το σπίτι»
- ▶ Η επαγγελματική τους αποκατάσταση

Στην σύγχρονη εποχή, λόγω των αυξημένων αναγκών και εξόδων της κάθε οικογένειας και με δεδομένο τον ένα μισθό που διαθέτει το μεγαλύτερο ποσοστό των οικογενειών στον Δήμο Λιβαδίου η κάλυψη των αναγκών τους είναι ανεπαρκής. Γι' αυτό η συμμετοχή στον οικογενειακό προϋπολογισμό είναι ο κυριότερος λόγος που ώθησε τις γυναίκες στην δημιουργία του Συνεταιρισμού.

Εξίσου σημαντική υπήρξε και η επιθυμία των γυναικών «να βγούνε από το σπίτι», δηλαδή η ανάγκη τους αφενός να εργαστούν και αφετέρου να έρθουν σε επαφή με κόσμο, γεγονός που δεν μπορούσε να συμβεί νωρίτερα, αφού όπως είναι γνωστό οι γυναίκες της υπαίθρου καθώς και του Δήμου Λιβαδίου, λόγω της νοοτροπίας που επικρατεί είναι κατά κάποιο τρόπο «κλεισμένες στο σπίτι τους».

Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια των γυναικών του Συνεταιρισμού: *«Ήμασταν κλεισμένες, δεν ξέραμε ούτε καφετέριες ούτε πουθενά αλλού να πάμε. Έχουμε βγάλει μόνο το δημοτικό, αλλά σ' αυτή τη δουλειά μιλάμε με μορφωμένο κόσμο. Έρχονται*

υπουργοί και βουλευτές να φάνε εδώ. Τα φαγητά τα μάθαμε από το σπίτι, από τις γιαγιάδες και τις μανάδες μας».

5.1.4. Πηγές χρηματοδότησης του Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου

Η διαδικασία εύρεσης πηγής χρηματοδότησης ήταν αρκετά χρονοβόρα, διότι εκείνη την περίοδο είχε λήξει το Β΄ Κ.Π.Σ. και η χρηματοδότηση του Γ΄ Κ.Π.Σ. δεν είχε ξεκινήσει. Η δυσκολία αυτή επηρέασε αρκετές γυναίκες, οι οποίες εγκατέλειψαν τελικά την προσπάθεια ίδρυσης Συνεταιρισμού. Στην αναζήτηση, λοιπόν χρηματοδότησης, οι γυναίκες στραφήκαν στον Ο.Α.Ε.Δ. Τελικά μέσω του Ο.Α.Ε.Δ. και του προγράμματος «Νέων Επιχειρηματιών», η κάθε γυναίκα χρηματοδοτήθηκε με το ποσό των 12.600€.

Σημαντική υπήρξε για τον Συνεταιρισμό Γυναικών η επιχορήγηση των 20.000€, η οποία δόθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας με την υπ' αριθμόν 371/8-11-02 απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου του Νομού Λάρισας, για την κάλυψη διαφόρων δαπανών λειτουργίας και συγκεκριμένα για την αγορά του κατάλληλου εξοπλισμού.

5.2 Λειτουργία και δραστηριότητες του "Αγροτικού Μεταποιητικού Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου"

5.2.1. Λειτουργία

Ο "Αγροτικός Μεταποιητικός Συνεταιρισμός Γυναικών Λιβαδίου", λειτουργεί εστιατόριο με την επωνυμία «Ο ΣΟΦΡΑΣ». Το εστιατόριο στεγάζεται σε ένα μισθωμένο κτίριο-με ενοίκιο 246€ μηνιαίως- το οποίο βρίσκεται απέναντι από το δημαρχείο και κοντά στην κεντρική πλατεία του Δ.Δ.Λιβαδίου.

Το εστιατόριο είναι χωρητικότητας 150 περίπου ατόμων. Τους καλοκαιρινούς μήνες η χωρητικότητά του αυξάνεται λόγω της τοποθέτησης τραπεζιών σε εξωτερικό χώρο.

Στο χώρο του εστιατορίου, ο Συνεταιρισμός Γυναικών διαθέτει εκθετήριο-πωλητήριο με διάφορα προϊόντα, τα οποία είναι χειροποίητα και παρασκευάζονται με παραδοσιακό τρόπο από τοπικά αγροτικά υλικά. Η παρασκευή των προϊόντων και το μαγείρεμα των φαγητών ετοιμάζονται στην κουζίνα του εστιατορίου, εκτός κάποιων προϊόντων-όπως ο τραχανάς- των οποίων η παρασκευή απαιτεί ανοικτό χώρο, οπότε και χρησιμοποιούνται οι αυλές των σπιτιών των γυναικών.

Παρασκευή του τραχανά

"Ο ΣΟΦΡΑΣ" είναι ανοικτός καθημερινά από τις πρωινές ώρες μέχρι και αργά το βράδυ για την υποδοχή των επισκεπτών του Δήμου, οι οποίοι επιθυμούν να γευθούν και να απολαύσουν την τοπική παραδοσιακή κουζίνα και να αγοράσουν τα αγνά προϊόντα του Συνεταιρισμού.

5.2.2. Δραστηριότητες

Η κατανομή των εργασιών του Συνεταιρισμού γίνεται σε βάρδιες. Κύριες εργασίες είναι η καθαριότητα του χώρου, η τροφοδοσία του εστιατορίου και η παρασκευή-μαγείρεμα. Έτσι καθημερινά οι γυναίκες ετοιμάζουν τα φαγητά της εβδομάδας- ζύμωμα ψωμιού, πλάσιμο φύλλων πίτας, βράσιμο κρεάτων- και γενικά κάνουν τις εργασίες που απαιτούνται σε ένα εστιατόριο.

Κάποιες από τις νοστιμιές που μπορεί να γευτεί κανείς στο εστιατόριο του Συνεταιρισμού είναι: Ζεστά γιουβαρλάκια σούπα, αρόστο (κοκκινιστό), γιαπράκια (ντολμαδάκια), φαρνάσα με κρεατοκεφτέδες,

Φαρνάσα με κρεατοκεφτέδες

Εκτέλεση

Υλικά

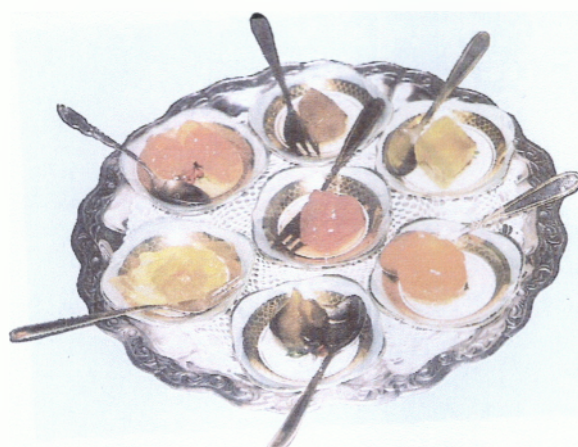
Ζυμώνουμε όλα μαζί τα υλικά για τους κρεατοκεφτέδες και πλάθουμε μέτριου μεγέθους κεφτεδάκια που τα τοποθετούμε σε μια πιατέλα. Μετά ετοιμάζουμε τη φαρνάσα. Ρίχνουμε σε μια κατσαρόλα το λάδι, το αλεύρι και το ανακατεύουμε για λίγα λεπτά. Προσθέτουμε τον πελτέ, το νερό, το σκόρδο, το αλάτι, το πιπέρι, το μπαχάρι και το δυόσμο. Αφού πάρουν μια βράση τα υλικά μας προσθέτουμε στην κατσαρόλα τους κρεατοκεφτέδες κι αφήνουμε να σιγοψηθούν για λίγη ώρα.

1 φλιτζάνι λάδι - 4 κουταλιές της σούπας αλεύρι - 1 κουταλιά της σούπας ντομάτα πελτέ - 4 ποτήρια νερό - 1 σκελίδα σκόρδο - λίγος δυόσμος, αλάτι, πιπέρι, μπαχάρι (3-4 κόκκοι) - Υλικά για τους κρεατοκεφτέδες - 1 κιλό κιμάς πρόβειος - 1 μεγάλο ξερό κρεμμύδι ψιλοκομμένο - 1 αυγό - ½ φλιτζάνι τσαγιού μαϊντανός ψιλοκομμένος - ½ φλιτζάνι τσαγιού δυόσμος ψιλοκομμένος - Αλάτι, πιπέρι - 1 φλιτζάνι τσαγιού ψίχα ψωμιού ή τριμμένη φρυγανιά - 1 κουταλιά της σούπας λάδι - 1 κουταλάκι του γλυκού ξίδι

μπατζαβούσα (συκωταριά με φρέσκα κρεμμυδάκια), πραστοτηγανιά, χοιρινή τηγανιά, κεμπάπ γάστρας, γεμιστά, κεφτέδες, αρνί ψητό στο φούρνο, λουκάνικο χωριάτικο, τραχανάς, κουλιάσου με καλαμποκίσιο αλεύρι, τζάμα.

Την δεξιότητα των χεριών τους, δείχνουν οι γυναίκες με τις πολύ νόστιμες πίτες τους, όπως τυρόπιτα, πρασόπιτα, μελιτζανόπιτα, σπανακόπιτα, τσουκνιδόπιτα, πίτα από αλάτου (ζυμαρόπιτα), κρεατόπιτα και άλλες.

Ανάλογα με την εποχή γίνονται οι προετοιμασίες και παρασκευάζονται τα προϊόντα που δεν μπορούν να παρασκευαστούν άλλη εποχή. Για παράδειγμα, το χειμώνα οι γυναίκες παρασκευάζουν το γλυκό του πορτοκαλιού, ενώ στις αρχές του καλοκαιριού το γλυκό του αγριόσυκου, του κερασιού, του καρυδιού και το μελιτζανάκι. Το καλοκαίρι γίνεται η παρασκευή του βερίκοκου και το φθινόπωρο του αγριοκάρπουζου και του κυδωνιού.

Αγριοκάρπουζο γλυκό

Εκτέλεση

Καθαρίζουμε το καρπούζι και το κόβουμε σε μικρά κομματάκια ή στα σχήματα που επιθυμούμε. Τρυπάμε τα κομματάκια με ένα πιρούνι και στη συνέχεια τα βάζουμε στον ασβέστη (αραιωμένο με νερό) για 30 λεπτά. Μετά τα 30 λεπτά ξεπλένουμε καλά τα κομματάκια καρπούζιου και τα τοποθετούμε σε μια κατσαρόλα με νερό. Βράζουμε καλά μέχρι να μαλακώσουν. Σε άλλη κατσαρόλα βάζουμε τα 4 ποτήρια νερό και τη ζάχαρη και αφού προσθέσουμε τα βρασμένα κομμάτια καρπούζιου βράζουμε σε μέτρια φωτιά μέχρι να «δέσει» καλά το σιρόπι. Στο τέλος, λίγο πριν βγάλουμε από τη φωτιά την κατσαρόλα, προσθέτουμε και λίγο ξινό. Αποθηκεύουμε σε γυάλινα βάζα για όλο το χρόνο.

Υλικά

1 κιλό άγριο καρπούζι - 4 ποτήρια νερό - 4 ποτήρια ζάχαρη - Ασβέστης - Λίγο ξινό

Οι γυναίκες του Συνεταιρισμού παρασκευάζουν επίσης οι ίδιες τα διάφορα λικέρ, όπως καρύδι, κεράσι, κράνα και φράουλα, καθώς και τα γλυκά του ταψιού, όπως ραβανί, καρυδόπιτα, κανταΐφι και σαραγλί. Στο πωλητήριο του Συνεταιρισμού Γυναικών μπορεί επίσης να βρει κανείς και να αγοράσει τσουρέκια, κουλουράκια, χυλοπίτες, τραχανά σπαρένιο, γλυκό ή ξινό και ανάλογα με τις γιορτές τα αντίστοιχα εδέσματα.

Ο κύριος όγκος της δουλειάς των γυναικών είναι το Σαββατοκύριακο, παρόλο που η επιχείρηση είναι ανοικτή ολόκληρη την εβδομάδα έχοντας μια σχετική κίνηση.

Οι γυναίκες εξυπηρετούν τους επιβάτες των λεωφορείων καθ'όλη την διάρκεια του χρόνου.

Επίσης μπορούν κατά παραγγελία να ετοιμάσουν και κυνήγι.

Ο Συνεταιρισμός Γυναικών αναλαμβάνει δεξιώσεις για βαφτίσεις, γάμους, γιορτές, μνημόσυνα και αποστέλλει πολλά προϊόντα πακεταρισμένα εντός και εκτός του Δήμου.

Πίτα μπουτούτα

2 ποτήρια νερό - 20 γρ. μαγιά μπίρας - 5 φλιτζάνια του τσαγιού αλεύρι - 1 φλιτζάνι του τσαγιού λάδι - Υι κιλό τυρί φέτα - 1 κουταλάκι του γλυκού ζάχαρη - Αλάτι (μια πρέζα) -

Ζεσταίνουμε το νερό και μόλις γίνει χλιαρό το ρίχνουμε σε μια λεκάνη. Προσθέτουμε και λιώνουμε σ' αυτό τη μαγιά μπίρας. Προσθέτουμε επίσης το αλάτι, το μισό λάδι και το αλεύρι και τα ανακατεύουμε για λίγα λεπτά. Σκεπάζουμε τη λεκάνη με μια πετσέτα για 1 ώρα έως ότου φουσκώσει το μείγμα μας. Βουτυρώνουμε ένα ταψί και απλώνουμε τη ζύμη. Στρώνουμε πάνω της το τυρί ψιλοκομμένο και προσθέτουμε το υπόλοιπο λάδι. Βάζουμε το φούρνο στους 170 βαθμούς και ψήνουμε την Μπουτούτα μας. Μόλις η πίτα ψηθεί, τη βγάζουμε και την πασπαλίζουμε με τη ζάχαρη. Έτοιμη για σερβίρισμα

5.3. Οικονομικά στοιχεία του Συνεταιρισμού

Σύμφωνα με το βιβλίο ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ του «Αγροτικού Μεταποιητικού Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου», παρατίθενται τρεις πίνακες με τα έσοδα, τα έξοδα και τα μικτά κέρδη του Συνεταιρισμού για τα έτη 2002-2004.

ΕΣΟΔΑ

ΕΤΟΣ	ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ+ΠΡΟΪΟΝΤΑ=ΣΥΝΟΛΟ+ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΟΔΩΝ
2002	5.166,38 + 5.404,70 =10.571,08+39.442,40	50.013,48
2003	18.201,93 + 9.437,67 =27.639,60+29.581,76	57.221,36
2004	10.066,16 +21.774,12 =31.840,28+29.581,76	61.422,04

Πίνακας 3

ΕΞΟΔΑ

ΕΤΟΣ	ΑΓΟΡΕΣ+ΔΑΠΑΝΕΣ+ΑΠΟΣΒΕΣΗ	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ
2002	4.581,90 + 7.451,13 + 9.498,05	21.531,08
2003	10.062,41 +10.977,35 +5.709,89	26.749,65
2004	7.786,50 + 9.459,00 + 6.066,00	23.311,50

Πίνακας 4

ΕΤΟΣ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΠΑΓΙΑ	ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ
2002	50.013,48	21.531,08	39.248,37	28.482,40
2003	57.221,36	26.749,65	-	30.471,71
2004	61.422,04	23.311,50	356,12	38.110,54

Πίνακας 5

Από τον Πίνακα 3 διαπιστώνουμε κάθε χρόνο μια σχετική αύξηση των εσόδων του Συνεταιρισμού.

Από τον Πίνακα 5 διαπιστώνουμε την αύξηση των μικτών κερδών κάθε χρόνο. Από την έναρξη του Συνεταιρισμού το 2002 που τα κέρδη ήταν 28.482,40 € το 2004 τα κέρδη έφτασαν τα 38.110,54€.

Το ποσοστό αύξησης των κερδών το 2003 σε σχέση με το 2002 είναι 6,984% και το 2004 σε σχέση με το 2003 είναι 25,06%, γεγονός που δείχνει μια μεγάλη αύξηση των κερδών.

5.4. Ανάλυση ερωτηματολογίου των πελατών

Για τις ανάγκες της μελέτης, κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία ενός ερωτηματολογίου προς τους πελάτες του Συνεταιρισμού Γυναικών. Το ερωτηματολόγιο παρατίθεται στο παράρτημα της εργασίας. Το ερωτηματολόγιο συμπληρώθηκε από τυχαίο δείγμα πενήντα (50) πελατών του Συνεταιρισμού. Τα δεδομένα που προκύψανε έχουν ως εξής:

Φύλο	Γυναίκα	Άντρας
Αριθμός	29	21

Πίνακας 6

Ηλικία	Κάτω των 40	40 και άνω
Αριθμός	19	31

Πίνακας 7

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Δημοτική	Δευτεροβάθμια	Τριτοβάθμια	Μεταπτυχιακή
Αριθμός	1	11	34	4

Πίνακας 8

Τόπος Καταγωγής	Δήμος Λιβαδίου	Άλλού
Αριθμός	6	44

Πίνακας 9

Από τους πίνακες 7 και 8 διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες πελάτες είναι άνω των 40 ετών και έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός (πίνακας 9) ότι οι 44 από τους 50 πελάτες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο δεν κατάγονται από τον Δήμο Λιβαδίου.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1. Συχνότητα επίσκεψης στο Λιβάδι	1η ΦΟΡΑ	29	2η ΚΑΙ ΠΑΝΩ	21		
2. Γνώριζαν την ύπαρξη του Συνεταιρισμού πριν την επίσκεψή τους στο Λιβάδι	ΝΑΙ	29	ΟΧΙ	0		
3. Η φήμη του Συνεταιρισμού ήταν	ΑΡΝΗΤΙΚΗ	0	ΘΕΤΙΚΗ	29	ΟΥΔΕΤΕΡΗ	0
4. Πως κρίνετε την ύπαρξη του Συν. σε έναν ορεινό οικισμό	ΘΕΤΙΚΗ	28	ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ	22	ΑΔΙΑΦΟΡΗ	0
5. Σε τι συνεισφέρει περισσότερο ο Γ.Σ.:	ΣΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	39	ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	35	ΆΛΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	67
6. Το κατάστημα διαφέρει από τα άλλα καταστ. παροχής φαγητού	ΝΑΙ	44	ΟΧΙ	6		
7. Αν ΝΑΙ σε τι διαφέρει	ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ	40	ΣΤΗΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	32	ΆΛΛΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	70
8. Πώς κρίνετε τον τιμοκατάλογο	ΦΘΗΝΟΣ	12	ΚΑΝΟΝΙΚΟΣ	38	ΑΚΡΙΒΟΣ	0
9. Υπήρξε κάτι που σας δυσαρέστησε στον Σ.Γ.	ΝΑΙ	0	ΟΧΙ	50		
10. Για την επόμενη επίσκεψή σας θα παίξει κάποιο ρόλο η ύπαρξη του Συνεταιρισμού	ΝΑΙ	41	ΟΧΙ	9		
11. Σε φίλους και συναδέλφους θα αναφέρεται την ύπαρξη του Σ.Γ.	ΝΑΙ	50	ΟΧΙ	0		
12. Αν ΝΑΙ με τι σχόλια	ΑΡΝΗΤΙΚΑ	0	ΘΕΤΙΚΑ	50		

Πίνακας 10

Από την επεξεργασία των δεδομένων του πίνακα 10 διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι από τους πελάτες του Συνεταιρισμού που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, επισκέπτονταν για πρώτη φορά το Δήμο Λιβαδίου και είχαν όλοι πληροφορηθεί για την ύπαρξη του Γυναικείου Συνεταιρισμού (σύμφωνα με τα ερωτήματα 1 και 2).

Στο ερώτημα 5, «Σε τι συνεισφέρει περισσότερο ο Γυναικείος Συνεταιρισμός», η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ότι ο Γ.Σ. συνεισφέρει περισσότερο στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και στην απασχόληση των γυναικών, στοιχεία πολύ σημαντικά για ένα ορεινό χωριό όπως είναι το Λιβάδι, που πρέπει να διατηρήσει τη φυσιογνωμία του στο πέρασμα του χρόνου κρατώντας την πολιτιστική του ιδιαιτερότητα με την ταυτόχρονη συγκράτηση του πληθυσμού.

Στο ερώτημα 9, «υπήρξε κάτι που σας δυσαρέστησε στο Γ.Σ.», και οι 50 ερωτηθέντες πελάτες απάντησαν «όχι», στοιχείο πολύ θετικό για την πορεία του Συνεταιρισμού και όχι μόνο. Αυτό αποδεικνύει ότι οι γυναίκες είναι ικανές να κρατήσουν την επιχείρησή τους για μακρό χρονικό διάστημα, καθώς έχουν πολλά προτερήματα: είναι πολύ καλές νοικοκυρές, διατηρούν το εστιατόριό τους καθαρό, μαγειρεύουν νόστιμα παραδοσιακά φαγητά με συνταγές που κληρονόμησαν από τις μητέρες τους και τις γιαγιάδες τους, χρησιμοποιούν αγνά ντόπια υλικά κάτι που σήμερα σπανίζει ακόμα και σε πολυτελή εστιατόρια και ανταπεξέρχονται αντάξια στους απαιτητικούς πελάτες τους με καλοσύνη, ευγένεια, αλλά και με μια σεμνότητα και ταπεινοφροσύνη που τις διακρίνει. Αυτά τα στοιχεία συνδυάζονται και με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων στο ερώτημα 7, ότι ο Γυναικείος Συνεταιρισμός διαφέρει από άλλα όμοια καταστήματα ως προς την παραδοσιακή κουζίνα και την καθαριότητα.

Η θετική απάντηση των ερωτηθέντων στο ερώτημα 10, σημαίνει ότι ο ρόλος του Γυναικείου Συνεταιρισμού είναι σημαντικός

στην αύξηση της τουριστικής κίνησης του Λιβαδίου, αφού οι επισκέπτες θα ευχαριστηθούν όχι μόνο από τις φυσικές ομορφιές του, αλλά και από τις γαστρονομικές απολαύσεις που προσφέρει ο Γυναικείος Συνεταιρισμός. Αυτό συνεπάγεται μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη ή αύξηση των δραστηριοτήτων και άλλων παραγόντων.

Τέλος στο ερώτημα 11 η απάντηση όλων των ερωτηθέντων ήταν θετική στο αν θα αναφέρουν την ύπαρξη του Συνεταιρισμού στους φίλους και συναδέλφους τους. Έτσι υπάρχει ελπίδα ότι η τουριστική κίνηση θα μεγαλώσει στα επόμενα χρόνια. Ο τουρισμός είναι ένας παράγοντας στον οποίο μπορεί να στηριχθεί οικονομικά ο Δήμος Λιβαδίου για να συγκρατήσει τον πληθυσμό του από την μεταναστευτική τάση των τελευταίων χρόνων που τείνει να γίνει επιδημία και το απειλεί με ερήμωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΙΒΑΔΙΟΥ

Η ίδρυση του Αγροτικού Μεταποιητικού Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου αποτέλεσε καινοτόμο πρωτοβουλία για τα τοπικά δεδομένα. Λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Λιβαδίου, ενός ορεινού χωριού με κλειστή οικονομία και άνισες κοινωνικές δομές, όπου ο άνδρας εργαζόταν και η γυναίκα προορίζονταν αποκλειστικά και μόνο ν'ασχολείται με τα «του οίκου της», διαπιστώνει κανείς τη σημασία του εγχειρήματος τόσο για τις ίδιες γυναίκες-μέλη του Συνεταιρισμού όσο και για τα υπόλοιπα μέλη της τοπικής κοινωνίας.

Αψηφώντας την τοπική πατροπαράδοτη συνήθεια που ήθελε τη γυναίκα ν'ασχολείται με το σπίτι και τα παιδιά και λαμβάνοντας τα μηνύματα των καιρών όπως ανεργία, οικονομικές δυσκολίες, προτίμησαν να πάρουν τη ζωή στα χέρια τους, να διεκδικήσουν, να παλέψουν, να στηρίξουν έμπρακτα τον οικογενειακό προϋπολογισμό και να μη ξεριζωθούν από τον τόπο όπου γεννήθηκαν και μεγάλωσαν, όπως εκατοντάδες άλλοι.

Το τολμηρό βήμα έγινε από 8 γυναίκες το 2002 και τα αποτελέσματα δεν άργησαν να φανούν. Το ξεκίνημά τους αγκαλιάστηκε από τους τοπικούς φορείς, τους δημότες και τους επισκέπτες κερδίζοντας έτσι τη συμπάθεια, τη βοήθεια και τη στήριξή τους. Στα τρία χρόνια λειτουργίας του συνεταιρισμού η συμβολή του είναι ορατή και αδιαμφισβήτητη.

Σε ατομικό επίπεδο για τις γυναίκες-μέλη του συνεταιρισμού επιτεύχθηκε η κοινωνική χειραφέτηση εφόσον δημιουργήθηκαν θέσεις απασχόλησης. Από το σπίτι και την ανεργία πέρασαν στον επαγγελματικό στίβο. Ενισχύθηκε έτσι η αυτοεκτίμησή τους, η πίστη στις δυνάμεις τους και το αίσθημα δημιουργικότητας. Η οικονομική αυτονομία τόνωσε το ηθικό τους και αποτελεί ισχυρό κίνητρο

δεδομένου ότι οι γυναίκες του Λιβαδίου κατά βάση δεν εργάζονταν έξω από το σπίτι και ήταν πάντα αναγκασμένες να ζητούν χρήματα από τους συζύγους τους τόσο για τις προσωπικές τους ανάγκες όσο και για τις ανάγκες των παιδιών τους.

Η συμμετοχή τους στον οικογενειακό προϋπολογισμό βελτίωσε τα οικογενειακά τους εισοδήματα με αποτέλεσμα οι συγκεκριμένες οικογένειες να συνεχίζουν να ζουν στο χώρο του Λιβαδίου ξεφεύγοντας έτσι από την πιθανότητα μετανάστευσης.

Σε κοινωνικό επίπεδο το συγκεκριμένο εγχείρημα άλλαξε τη νοοτροπία της τοπικής κοινωνίας. Η θέση των γυναικών στο Λιβάδι αναβαθμίστηκε και δόθηκε ώθηση ώστε να ανατραπεί η κοινωνική αδράνεια των γυναικών. Οι συγκεκριμένες οκτώ γυναίκες αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τις υπόλοιπες, γίνονται το πρότυπό τους με αποτέλεσμα να παρατηρούνται επιχειρηματικές προσπάθειες και από άλλες γυναίκες.

Ο Α.Μ.Σ.Γ.Α. προσφέρει στο Δήμο Λιβαδίου υπηρεσίες αναγκαίες, χρήσιμες και επιθυμητές.

Η επαγγελματική αποκατάσταση, η καλή τρίχρονη πορεία του συνεταιρισμού και η συνακόλουθη οικονομική ανάπτυξη συνετέλεσε ώστε τουλάχιστον οκτώ οικογένειες να μην εγκαταλείψουν το Δήμο και να λειτουργούν ως φωτεινό παράδειγμα για τη συγκράτηση του πληθυσμού.

Ο συνεταιρισμός αποτελεί εργαλείο ανάπτυξης του Δήμου σε πολλούς τομείς. Η οικονομική άνθησή του συμβάλλει στη διατήρηση και ενδυνάμωση της τοπικής αγοράς εφόσον οι πρώτες ύλες (σιτάρι, γάλα, κρέας, αυγά, κρασί) που χρησιμοποιεί ο Συνεταιρισμός προέρχονται από τους ντόπιους παραγωγούς.

Επίσης ο Αγροτικός Μεταποιητικός Συνεταιρισμός Γυναικών συμβάλλει στη διαφύλαξη, προβολή και αξιοποίηση της παράδοσης. Οι πατροπαράδοτες γεύσεις και συνταγές των προγιαγιάδων (μπατζαβούσα, φαρνάσα κ.α.) φτιαγμένες με μεράκι έχουν κερδίσει την πρώτη θέση στις γαστρονομικές απολαύσεις ντόπιων και ξένων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ο Γυναικείος Συνεταιρισμός μελετάται ως θεσμός και τα συμπεράσματα που παρατίθενται παρακάτω προκύπτουν από την ύπαρξη και λειτουργία των συνεταιρισμών στον ελλαδικό χώρο. Συγκεκριμένα ο Γυναικείος Συνεταιρισμός :

- ✓ Ενισχύει ακόμα περισσότερο την θέση της γυναίκας στην τοπική κοινωνία, δημιουργώντας έτσι τις βάσεις για γενικότερα κοινωνική ανάπτυξη και υγεία σε μια τοπική κοινωνία.
- ✓ Συμβάλλει στη διασφάλιση οικονομικής αυτοτέλειας της Ελληνίδας αγρότισσας, ως πρώτο βήμα που οδηγεί στην κοινωνική της αυτοτέλεια.
- ✓ Συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, κυρίως για το γυναικείο πληθυσμό της υπαίθρου.
- ✓ Συμβάλλει στη συγκράτηση του πληθυσμού στην περιφέρεια κυρίως λόγω της μείωσης της ανεργίας.
- ✓ Επιδρά στην ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών και οικολογικών επιβαρύνσεων και οδηγεί τον επισκέπτη σε ουσιαστική γνωριμία με τη φύση και την απομακρυσμένη πολιτιστική κληρονομιά.
- ✓ Αποτελεί ένα σοβαρό ενισχυτικό μηχανισμό για την οικονομία, αφού συμβάλλει στην ανάπτυξη του οικογενειακού εισοδήματος και τη μείωση της ανεργίας.
- ✓ Συμβάλλει στην οικονομική και τουριστική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της χώρας και στην αναβάθμιση του ελληνικού τουρισμού.
- ✓ Βοηθά στη δημιουργία υποδομών και στη βελτίωση της ποιότητας και του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού.
- ✓ Παρέχει τη δυνατότητα σύμπραξης και σύσφιξης των σχέσεων πόλης-υπαίθρου.

Ακόμη :

- ✓ Ο Συνεταιρισμός είναι η ευκολότερη κινητοποίηση γυναικών, διότι για την κάθε γυναίκα χωριστά η συμμετοχή σε συνεταιρισμό, σε σχέση με τη σύσταση ατομικής επιχείρησης,

σημαίνει μικρότερο μερίδιο ευθύνης, μικρότερη επένδυση και άρα λιγότερο οικονομικό και προσωπικό ρίσκο. Επομένως ευκολότερη κινητοποίηση.

- ✓ Οι φορείς (Υπουργείο Γεωργίας, ΠΑΣΕΓΕΣ, Αναπτυξιακές Εταιρίες κ.α.), αξιοποίησαν τα κοινοτικά προγράμματα για την κινητοποίησης και ενθάρρυνση του γυναικείου πληθυσμού της υπαίθρου με σκοπό τη σύσταση συνεταιρισμών ειδικευμένων στην παραγωγή μιας μεγάλης ποικιλίας παραδοσιακών και πολιτισμικών προϊόντων. Όμως στις περισσότερες περιπτώσεις η προσπάθεια των φορέων αυτών περιοριζόταν στα σεμινάρια κατάρτισης των γυναικών ή στη σύσταση του συνεταιρισμού, χωρίς καμιά παραπέρα στήριξη και προώθηση.
- ✓ Οι γυναικείοι συνεταιρισμοί ως όργανα τοπικής ανάπτυξης, τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο, βρίσκονται σε μια μάλλον στάσιμη κατάσταση. Σε μεγάλο βαθμό η στασιμότητα αυτή οφείλεται στην έλλειψη υποστήριξης από τους αρμόδιους φορείς, πέρα από το αρχικό στάδιο της δημιουργίας τους.
- ✓ Λόγω της ανταγωνιστικής οικονομίας είναι απαραίτητο οι Συνεταιρισμοί Γυναικών να λειτουργούν σαν επιχειρήσεις (ανταγωνιστικά). Αυτού του είδους όμως η λειτουργία προϋποθέτει την ύπαρξη επιχειρηματικού πνεύματος, το οποίο όμως λείπει από τις περισσότερες γυναίκες-μέλη των Συνεταιρισμών, πράγμα που καθιστά πιο δύσκολη την προσπάθειά τους.
- ✓ Οι γυναίκες-μέλη των συνεταιρισμών στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είναι εφοδιασμένες με τις απαραίτητες γνώσεις για την διοίκηση, τη διαχείριση των συνεταιρισμών καθώς και για τεχνικά θέματα που αφορούν την παραγωγή και διάθεση των προϊόντων τους. Γεγονός που παρατηρείται στους περισσότερους συνεταιρισμούς και δυσκολεύει το έργο των γυναικών.

Σ'αυτό το σημείο παρατίθενται οι προτάσεις για την καλύτερη λειτουργία των Γυναικείων Συνεταιρισμών.

- ✓ Απαιτείται η μείωση της γραφειοκρατίας, από την κρατική πλευρά, όσον αφορά στη χρηματοδότηση των γυναικών για τη δημιουργία των Συνεταιρισμών.

- ✓ Είναι επίσης απαραίτητη η ενεργοποίηση των τοπικών φορέων για την ενίσχυση αυτών των δράσεων-ενεργειών των γυναικών.
- ✓ Απαραίτητη είναι η κρατική βοήθεια για προγράμματα επιμόρφωσης των γυναικών-μελών των Συνεταιρισμών, σε θέματα διοίκησης, διαχείρισης και μάρκετινγκ.
- ✓ Λόγω της έλλειψης προγραμματισμού, ειδικών γνώσεων και τεχνολογικών μέσων από τις γυναίκες-μέλη των Συνεταιρισμών, απαιτείται η λειτουργία μιας θεσμικής υπηρεσίας ή υπηρεσιών υποστήριξης για να αναλάβει την επίτευξη των στόχων των Συνεταιρισμών, όσον αφορά τη διάθεση των προϊόντων τους τόσο στην αγορά του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού.
- ✓ Επίσης είναι απαραίτητη η ενημέρωση-πληροφόρηση των γυναικών της υπαίθρου για το θεσμό των Γυναικείων Συνεταιρισμών, ώστε να ενεργοποιηθούν περισσότερες γυναίκες.

Όσον αφορά στον «Αγροτικό Μεταποιητικό Συνεταιρισμό Γυναικών Λιβαδίου» συμπεραίνουμε τα ακόλουθα ως προς τη συμβολή του στο Δήμο Λιβαδίου:

- ✓ Την έξοδο οκτώ γυναικών από το σπίτι.
- ✓ Την αποφυγή μετανάστευσης αυτών των οικογενειών από τον Δήμο Λιβαδίου.
- ✓ Την επαγγελματική αποκατάσταση των γυναικών, με συνέπεια την τόνωση του ηθικού τους και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους.
- ✓ Τη διατήρηση και ενδυνάμωση της τοπικής αγοράς.
- ✓ Τη διαφύλαξη, αξιοποίηση και προβολή της παράδοσης του Δήμου.

Για την καλύτερη λειτουργία και ανάπτυξη του «Α.Μ.Σ.Γ.Λ.» είναι απαραίτητο να:

- ✓ Γίνει από μέρους των γυναικών μια μεγαλύτερη προσπάθεια διαφήμισης του Συνεταιρισμού τους για την αύξηση των πελατών τους ακόμα και τις "νεκρές" περιόδους του χειμώνα.

- ✓ Να ανοίξουν την προσπάθειά τους και πέρα από τα τοπικά πλαίσια, δηλαδή να δημιουργήσουν παράρτημα-εκθετήριο ή να συνεργαστούν με ήδη υπάρχοντα για τη διάθεση και πώληση των προϊόντων τους και εκτός του Δήμου Λιβαδίου.
- ✓ Μια εξίσου σημαντική πρόταση είναι η μεταφορά του Συνεταιρισμού σε ένα χώρο μεγαλύτερο για την εξυπηρέτηση περισσότερων πελατών.
- ✓ Επίσης καλό θα ήταν η διακόσμηση της αίθουσας του εστιατορίου να έχει παραδοσιακό χαρακτήρα, χωριάτικο χρώμα, έτσι ώστε να γίνει πιο φιλική, ζεστή και ενδιαφέρουσα για τους πελάτες.
- ✓ Μια ενδιαφέρουσα πρόταση θα ήταν να επεκτείνουν την ήδη υπάρχουσα δραστηριότητά τους και σε άλλους παραπλήσιους τομείς, όπως η κατασκευή ενοικιαζόμενων παραδοσιακών καταλυμάτων για καλύτερη εξυπηρέτηση των επισκεπτών, στα πλαίσια του Αγροτουρισμού, έτσι θα προκύψουν και νέες θέσεις εργασίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

Βιβλιογραφία:

- 1. ΧΡΙΣΤΟΣ Θ. ΚΑΜΕΝΙΔΗΣ, "ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ, ΑΡΧΕΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ", Εκδοτικός Οίκος ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ α.ε.
- 2. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ. ΓΚΟΥΜΑΣ, "ΛΙΒΑΔΙ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ-ΙΣΤΟΡΙΚΗ-ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ", Λιβάδι, 1973.
- 3. Γ.Α.ΡΑΠΤΗΣ, "ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΛΙΒΑΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ", Εξωραϊστικός Σύλλογος Λιβαδίου, 2003.
- 4. ΣΟΝΙΑ ΑΘ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ, "ΑΓΡΟΤΟ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ", εκδόσεις Interbooks, Αθήνα, 1989.
- 5. ΟΛΓΑ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ-καθηγήτρια ΑΠΘ, Εισήγηση στη Ημερίδα με θέμα «ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ» Αμερικανική Γεωργική Σχολή Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 2003.
- 6. ΟΛΓΑ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ, "Εισήγηση στο 2^ο Συνέδριο AGROTICA 2000-ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ-ΑΓΡΟΤΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ-ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΑΓΡΟΤΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ", Θεσσαλονίκη, 2000.
- 7. ΟΛΓΑ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ, αναπληρώτρια καθηγήτρια τμήματος Γεωπονίας, "Εισήγηση στην 1^η Συνεδρίαση Συμβουλίου Αγροτικής Πολιτικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδωνίας, ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ", Θεσσαλονίκη, 1999.
- 8. ΟΛΓΑ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ, καθηγήτρια ΑΠΘ, "Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΚΤΗΘΕΝΤΑΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ", Θεσσαλονίκη.
- 9. ΙΣΤΟΡΙΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΑΙ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ, "Νεώτερη, Ελληνική ιστορία", ΟΕΔΒ.

Πηγές-internet:

- 1. [http:// www.istoselides.gr](http://www.istoselides.gr)
- 2. [http:// www.in.gr/agro/](http://www.in.gr/agro/)
- 3. [http:// www.kethi.gr](http://www.kethi.gr)
- 4. [http:// www.minagric.gr](http://www.minagric.gr)
- 5. [http:// www.aeiforos.anaptyxi.gr](http://www.aeiforos.anaptyxi.gr)
- 6. [http:// www.jama.gr](http://www.jama.gr)
- 7. [http:// www.isotita.gr](http://www.isotita.gr)

Πηγές:

- 1. Προσωπική συνέντευξη με τον πρώην Δήμαρχο του Δήμου Λιβαδίου κ. Αθανάσιο Καψάλη.
- 2. Προσωπική συνέντευξη με τις γυναίκες του Αγροτικού Μεταποιητικού Συνεταιρισμού Γυναικών Λιβαδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

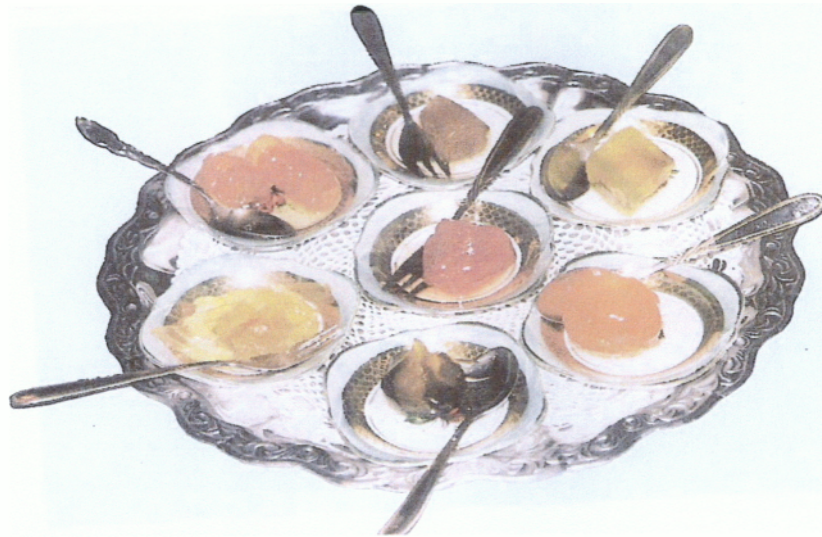
Παρασκευή τραχανά

Παρασκευή τραχανά

Παρασκευή τραχανά

Γλυκά του κουταλιού

Προϊόντα του Συνεταιρισμού Γυναικών

Γυναίκες του Συνεταιρισμού

Οι γυναίκες του Συνεταιρισμού

Δ.Δ. Λιβαδίου

Δ.Δ. Λιβαδίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΠΕΛΑΤΩΝ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Φύλλο: ΑΝΔΡΑΣ

Ηλικία :

 ΓΥΝΑΙΚΑ

Τόπος Μόνιμης Κατοικίας:

1. Κατάγεστε από το Λιβάδι;

ΝΑΙ ΟΧΙ

2α. Επισκέπτεστε για πρώτη φορά το Λιβάδι;

ΝΑΙ ΟΧΙ

2β. Αν ΝΑΙ, γνωρίζατε την ύπαρξη του Συνεταιρισμού Γυναικών πριν την επίσκεψή σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

2γ. Αν ΝΑΙ, η φήμη του ήταν:

ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΟΥΔΕΤΕΡΗ ΘΕΤΙΚΗ

3. Πόσες φορές επισκεφτήκατε το Λιβάδι;

4. Πώς κρίνετε την ύπαρξη Γυναικείου Συνεταιρισμού σε έναν ορεινό οικισμό:

ΑΔΙΑΦΟΡΗ ΘΕΤΙΚΗ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ

5. Σε τι πιστεύετε ότι συνεισφέρει περισσότερο ο Γυναικείος Συνεταιρισμός:

ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΣΕ ΤΙΠΟΤΑ

ΣΕ ΚΑΤΙ ΑΛΛΟ. ΤΙ:

6α. Κρίνετε πως το κατάστημα του Γυναικείου Συνεταιρισμού διαφέρει από τα άλλα

καταστήματα παροχής φαγητού;

ΝΑΙ ΟΧΙ

6β. Αν ΝΑΙ σε τι διαφέρει;

ΝΑΙ ΟΧΙ

ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΛΛΟ. ΤΙ;

7. Πώς κρίνετε τον τιμοκατάλογο σε σχέση με τις προσφερόμενες υπηρεσίες;

- ΦΘΗΝΟΣ
- ΚΑΝΟΝΙΚΟΣ
- ΑΚΡΙΒΟΣ
- ΠΟΛΥ ΑΚΡΙΒΟΣ

8α. Υπήρξε κάτι που σας δυσαρέστησε στον Συνεταιρισμό Γυναίκών; ΝΑΙ ΟΧΙ

8β. Αν ΝΑΙ σε τι; ΝΑΙ ΟΧΙ

- ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ
- ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ
- ΣΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑ
- ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
- ΣΤΗΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ
- ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- ΑΛΛΟ. ΤΙ;

9. Για την επόμενη επίσκεψή σας στο Λιβάδι θα καίξει κάποιο ρόλο η ύπαρξη του

Συνεταιρισμού Γυναίκών; ΝΑΙ ΟΧΙ

10α. Σε φίλους σας και συναδέλφους θα αναφέρετε την ύπαρξη του Συνεταιρισμού Γυναίκών;

ΝΑΙ ΟΧΙ

10β. Αν ΝΑΙ με τι σχόλια; ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΘΕΤΙΚΑ

Επίπεδο Εκπαίδευσης απαντούντα : ΔΗΜΟΤΙΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ

Όνοματεπώνυμο απαντούντα: (Προαιρετικό)

Ευχαριστώ για την ειλικρίνειά σας και για τον χρόνο που διαθέσατε

Γαλάνη Μαρία, Τελεióφοιτος φοιτήτρια

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ "Α.Μ.Σ.Γ.Λ."

Κ Α Τ Α Σ Τ Α Τ Ι Κ Ο

**Του Αγροτικού Συνεταιρισμού «ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΒΑΔΙΟΥ».**

(Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2810/2000)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ά ρ θ ρ ο 1

Σύσταση - Επωνυμία - Έδρα

Συνιστάται Αγροτικός Συνεταιρισμός με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΙΒΑΔΙΟΥ» με έδρα τα όρια του Δήμου Λιβαδίου, όπου είναι εγκατεστημένη και η Διοίκησή του.

Ά ρ θ ρ ο 2

Περιφέρεια-Σφραγίδα

Ο Συνεταιρισμός έχει περιφέρεια τη γεωγραφική περιοχή, η οποία ορίζεται από τα διοικητικά όρια του Δήμου Λιβαδίου μέσα στην οποία βρίσκονται οι αγροτικές εκμεταλλεύσεις των μελών του. Ο Συνεταιρισμός έχει σφραγίδα κυκλική, που φέρει στο κέντρο το έτος ίδρυσής του '2002' και στην περιφέρειά της την επωνυμία του.

Ά ρ θ ρ ο 3

Σκοπός - Δραστηριότητες

1. Ο Συνεταιρισμός αποσκοπεί, με την ισότιμη συνεργασία και την αμοιβαία βοήθεια των συνεταίρων μελών του στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη και προαγωγή τους, μέσω μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.

2. Για την επίτευξη των σκοπών του ο Συνεταιρισμός αναπτύσσει οποιασδήποτε δραστηριότητες, με τις οποίες καλύπτει ολόκληρο το φάσμα της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, καταναλωτικών αγαθών της παραγωγής, της προμήθειας γεωργικών εφοδίων, της κατασκευής και προμήθειας μέσω αγροτικής παραγωγής και της παροχής υπηρεσιών.

Οι δραστηριότητες αυτές ενδεικτικά είναι οι εξής :

Η ίδρυση και λειτουργία υποκαταστημάτων, παραρτημάτων ή γραφείων στο εσωτερικό και το εξωτερικό.

Η επεξεργασία, μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, μέσω της Ομάδας Παραγωγών.

Η άσκηση της αγροτικής πίστης.

Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του των ασφαλιστικών εταιριών, των οποίων η πλειονότητα των μετοχών ανήκει σε Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις ή και στην Α.Τ.Ε.

Η πρακτόρευση στην περιφέρειά του, Οργανισμών ασφάλισης ή αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.

Η παροχή τεχνικής βοήθειας στα μέλη.

Η δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων, για την προμήθεια στα μέλη καταναλωτικών αγαθών.

Η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων και έργων αγροτικής οδοποιίας.

Η παρέμβαση και η λήψη κάθε μέτρου προστασίας των αγροτικών προϊόντων των μελών του και τρίτων.

Η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης.

Η ίδρυση και λειτουργία αγροτουριστικών μονάδων(ξενοδοχείων, ενοικιαζόμενων δωματίων, εστιατορίων κτλ.), η ανάπτυξη του οικοτουρισμού, του κοινωνικού τουρισμού και αγροτουριστικών εργασιών.

Κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών του και του βιοτικού τους επιπέδου.

Η προστασία των καταναλωτών επισκεπτών από κερδοσκοπικές πρακτικές.

Η ενημέρωση και εξυπηρέτηση του καταναλωτικού κοινού.

Η προστασία των συμβεβλημένων από το αθέμιτο ανταγωνισμό.

Η διασφάλιση της ανάπτυξης της περιοχής.

Η βελτίωση της μεταποίησης και του εμπορίου των αγροτικών προϊόντων της περιοχής.

Για την εκπλήρωση των παραπάνω ο Συνεταιρισμός μπορεί :

α) Να διατηρεί συσκευαστήριο αγροτικών προϊόντων, γεφυροπλάστιγγα, ζυγαριά, θάλαμο συντήρησης προϊόντων, κλάρκ, εξοπλισμό γραφείου, πρατήριο πώλησης και ότι άλλο αναγκαίο για την συγκέντρωση και προώθηση των προϊόντων στην αγορά, πρώτες ύλες (σπόροι και λιπάσματα).

β) Να οργανώσει ειδικά σεμινάρια και διαλέξεις και να προβαίνει στην έκδοση ειδικευμένων εντύπων.

γ) Να διαχειρίζεται προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ελληνικού Δημοσίου για κοινωνικούς και αναπτυξιακούς σκοπούς τοπικής και

κλαδικής εμβέλειας, όπως και να διαθέτει σχετικά κονδύλια στα πλαίσια του προϋπολογισμού του για το σκοπό αυτό.

3. Απαγορεύεται στο Συνεταιρισμό να χορηγεί χρηματικά δάνεια σε μη μέλη του ή να παρέχει εγγυήσεις υπέρ αυτών.

4. Για την εκπλήρωση των σκοπών που ο Συνεταιρισμός, ύστερα από ειδική κατά περίπτωση απόφαση της Γενικής του Συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 24 παρ.2 του παρόντος μπορεί:

- α) Να μετέχει στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών της περιφέρειάς του.
- β) Να συμπράττει σε κοινές επιχειρήσεις με καταναλωτικούς ή άλλους συνεταιρισμούς, νομικά πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα, με κοινωφελείς Οργανισμούς, με επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) με συνεταιριστικές οργανώσεις άλλων χωρών και με φυσικά ή νομικά πρόσωπα στα πλαίσια της διακρατικής και διεπαγγελματικής συνεργασίας.
- γ) Να συνιστά ή μετέχει σε εταιρίες του Εμπορικού Νόμου ή του Αστικού Κώδικα που έχουν αντικείμενό τους δραστηριότητα που εμπίπτει στους σκοπούς του Συνεταιρισμού.
- δ) Να αναγνωρίζεται ως Ομάδα Παραγωγών.

5. Ο Συνεταιρισμός εκπροσωπείται στις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι οποίες συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2732/1999 σε εθνικό επίπεδο από την ΠΑΣΕΓΕΣ, ή από άλλη αντιπροσωπευτική Συνεταιριστική Οργάνωση.

Σε περιφερειακό επίπεδο η εκπροσώπηση θα γίνει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

6. Τα μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να συνιστούν Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΚΟΠΑΣ) καθώς και Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης Ο.Κ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 39 του Ν. 2810/2000.

Άρθρο 4

Χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού

Η χρονική διάρκεια του Συνεταιρισμού είναι απεριόριστη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις και κωλύματα εγγραφής

1. Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν γυναίκες, εφόσον πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις και δεν συντρέχει από τον νόμο περίπτωση αποκλεισμού τους από το Συνεταιρισμό.

Για να γίνει κάποια γυναίκα μέλος του Συνεταιρισμού απαιτείται :

α) Να έχει πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία.

β) Να ασχολείται σε οποιονδήποτε κλάδο ή δραστηριότητα της αγροτικής οικονομίας, που εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και ιδίως στην παραγωγή προϊόντων γης, κτηνοτροφίας, αλιείας και μελισσοκομίας καθώς και στην παραγωγή προϊόντων βιοτεχνίας ή οικοτεχνίας, ανεξάρτητα αν έχει ή όχι αγροτική περιουσία ή αγροτική εκμετάλλευση.

2. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού όποια :

α) Ασκει δραστηριότητες ανταγωνιστικές με εκείνες του Συνεταιρισμού ή μετέχει σε νομικό πρόσωπο ή άλλη ένωση φυσικών προσώπων, που ασκεί τις δραστηριότητες αυτές.

β) Τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή έχει καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα εκ δόλου ή πλημμέλημα, σε βάρος της περιουσίας Αγροτικού Συνεταιρισμού.

3. Μέλη του Αγροτικού Συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν νομικά πρόσωπα, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τους την άσκηση επιχείρησης αγροτικής παραγωγής, η οποία εξυπηρετείται από τις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού και η οποία δεν είναι ανταγωνιστική προς εκείνη του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 6

Όροι εισδοχής

1. Οι γυναίκες που συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, για να εγγραφούν στο Συνεταιρισμό πρέπει να υποβάλουν έγγραφη αίτηση στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο, ή την επωνυμία, το πατρώνυμο, το επάγγελμα ή τη δραστηριότητα και την κατοικία, ή την έδρα καθώς και δήλωση του υποψήφιου μέλους ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα τους όρους του καταστατικού, ότι έχει τις προϋποθέσεις του καταστατικού να γίνει μέλος του Συνεταιρισμού και ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του κωλύματα, από αυτά που προβλέπονται από το νόμο και τα οποία αποκλείουν την εγγραφή του στο Συνεταιρισμό.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού αποφασίζει για την αποδοχή ή όχι της αίτησης μέσα σε χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός από την υποβολή της. Αποδοχή της αίτησης μετά από τη λήψη απόφασης για σύγκληση Γενικής

Συνέλευσης και μέχρι την έναρξη και το τέλος των εργασιών της δεν επιτρέπεται.

3. Σε περίπτωση που το Διοικητικό Συμβούλιο απορρίψει την αίτηση ή παραλείψει να πάρει απόφαση, το υποψήφιο μέλος μπορεί να προσφύγει εγγράφως στην πρώτη τακτική Γενική Συνέλευση, η οποία επιλαμβάνεται του αιτήματος και αποφασίζει οριστικά.

Άρθρο 7

Απόκτηση της ιδιότητας του μέλους

1. Η συνεταιριστική ιδιότητα αποκτάται από την ημερομηνία της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης, που δέχεται την αίτηση, που διατάσσει την εγγραφή, εφόσον το ενδιαφερόμενο μέλος έχει καταβάλει τη συνεταιρική του μερίδα, σύμφωνα με το άρθρο 14 του καταστατικού αυτού.

2. Τα ιδρυτικά μέλη αποκτούν την ιδιότητα του μέλους από την καταχώρηση του Καταστατικού στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο και την καταβολή της συνεταιρικής τους μερίδας, σύμφωνα με το άρθρο 14 του καταστατικού.

3. Με την απόκτηση της συνεταιριστικής ιδιότητας το μέλος εγγράφεται στο Βιβλίο Μητρώου των Μελών.

Άρθρο 8

Δικαιώματα Μελών

Τα μέλη του Συνεταιρισμού δικαιούνται :

1. Να συμμετέχουν και να ψηφίζουν στις Γενικές Συνελεύσεις του.
2. Να εκλέγονται στο Διοικητικό Συμβούλιο και αντιπρόσωποι σε ανωτέρου βαθμού Α.Σ.Ο.
3. Να συνιστούν και να συμμετέχουν στις Ομάδες Παραγωγών του Αγροτικού Συνεταιρισμού και λοιπές μορφές συλλογικής δράσης του Συνεταιρισμού.
4. Να συμμετέχουν στις συγκαλούμενες συσκέψεις, για θέματα του Συνεταιρισμού ή των μελών του.
5. Να συμμετέχουν σε συσκέψεις, σεμινάρια και συνέδρια στο εσωτερικό και εξωτερικό, που υιοθετεί ο Συνεταιρισμός.
6. να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων, εργαλείων, μηχανών και μεταφορικών μέσων που ανήκουν στο Συνεταιρισμό, σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας.

7. Να ζητούν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο πληροφορίες σχετικά με την πορεία των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει τις σχετικές πληροφορίες στην πρώτη μετά την υποβολή της αίτησης Γενική Συνέλευση των μελών.
8. Να ζητούν με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο και να παίρνουν αντίγραφα των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης, του Ισολογισμού και του Λογαριασμού κερδών και ζημιών. Τα αντίγραφα αυτά χορηγούνται στο μέλος μέσα σε προθεσμία ενός μηνός το αργότερο από την υποβολή της αίτησης και εφόσον ο ενδιαφερόμενος καταβάλει την σχετική δαπάνη.
9. Να λαμβάνουν, με αίτησή τους στο Διοικητικό Συμβούλιο, γνώση του περιεχομένου των ατομικών τους λογαριασμών και των αποφάσεων του Συνεταιρισμού.
10. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να αρνηθεί τη γνωστοποίηση του περιεχομένου των αποφάσεων, για τις εμπορικές δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, αν από τη γνωστοποίησή τους πιθανολογείται βλάβη των συμφερόντων του Συνεταιρισμού. Στην περίπτωση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να φέρει το θέμα για την λήψη οριστικής απόφασης στην πρώτη Γενική Συνέλευση των μελών.
11. Να συμμετέχουν στη διανομή των πλεονασμάτων της διαχειριστικής χρήσης και στο προϊόν της εκκαθάρισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού και με τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.
12. Να συμμετέχουν στις δραστηριότητες και στις συναλλαγές του Συνεταιρισμού, να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες και τις εγκαταστάσεις του.

Άρθρο 9

Υποχρεώσεις Μελών

1. Οι συνεταίροι υποχρεούνται να παραμείνουν μέλη του Συνεταιρισμού τουλάχιστον για τρία (3) χρόνια και αναλαμβάνουν την υποχρέωση εγγραφής στην Ομάδα Παραγωγών του Συνεταιρισμού για την ελάχιστη χρονική περίοδο, που απαιτούν οι κοινοτικοί κανονισμοί. Κάθε μέλος του Συνεταιρισμού κοινοποιεί την τυχόν αποχώρησή του γραπτώς έξι (6) μήνες τουλάχιστον πριν την λήξη της διαχειριστικής περιόδου.
2. Τα μέλη του Συνεταιρισμού οφείλουν και δεσμεύονται :
 - α) Να συμμορφώνονται πιστά με τις διατάξεις του καταστατικού του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού της Ομάδας Παραγωγών, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού.
 - β) Να συμμετέχουν ενεργά και να συνεργάζονται στη λειτουργία και στις δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, να υπερασπίζονται και να εξυπηρετούν τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και να μη προβαίνουν σε

πράξεις που μπορούν να βλάψουν τα συμφέροντά του ή τα συμφέροντα των συνεταίρων, ως μελών του Συνεταιρισμού.

- γ) Να εκπληρώνουν όλες τις υποχρεώσεις που ορίζονται από το νόμο, τις διατάξεις του καταστατικού αυτού και τους κανονισμούς του Συνεταιρισμού-Ομάδας Παραγωγών.
- δ) Να μη ανταγωνίζονται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλη.
- ε) Να παραδίδουν στο Συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας, την παραγωγή τους, που προορίζεται για το εμπόριο, των προϊόντων, για τα οποία η Γενική Συνέλευση αποφάσισε την κοινή εμπορία ύστερα από μεταποίηση ή όχι.
- στ) Να δηλώνουν στο Συνεταιρισμό μέσα σε προθεσμίες, που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του, την παραγωγή που προορίζεται για πώληση των προϊόντων, της οποίας τη συγκέντρωση έχει αποφασίσει η Γενική Συνέλευση.
- ζ) Να εφαρμόζουν τους κανόνες παραγωγής και ποιότητας, που θεσπίζονται για κάθε προϊόν, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.
- η) Να δέχονται και να διευκολύνουν τα Όργανα του Συνεταιρισμού, που είναι αρμόδια για τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων παραγωγής και ποιότητας.
- θ) Να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις, που επιβάλλονται από το Συνεταιρισμό-Ομάδα Παραγωγών (π.χ. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Συνεταιρισμού-Ομάδας Παραγωγών).
- ι) Να εμπορεύονται την παραγωγή τους μέσω του Συνεταιρισμού.
- ια) Να μετέχουν στις Γενικές Συνελεύσεις του Συνεταιρισμού και της Ομάδας Παραγωγών.

3. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, τα μέλη μπορούν να απαλλάσσονται μερικά ή ολικά από την υποχρέωση για παράδοση της παραγωγής τους στο Συνεταιρισμό, εφόσον :

- ο Έχουν αντικειμενική αδυναμία ή άλλους σοβαρούς λόγους.
- ο Πριν από την ένταξή τους στο Συνεταιρισμό είχαν συνάψει αποδεδειγμένα συμβάσεις πώλησης των προϊόντων τους σε τρίτους, εφόσον ο Συνεταιρισμός έχει ενημερωθεί έγκαιρα για τη διάρκεια, τον όγκο παραγωγής και τις λοιπές λεπτομέρειες της σύμβασης.
- ο Ο Συνεταιρισμός αδυνατεί να απορροφήσει την προσφερόμενη παραγωγή.

4. Συνεταίρος, που αδικαιολόγητα δεν δηλώνει την παραγωγή του έγκαιρα στο Συνεταιρισμό με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του εδαφίου στ' του παρόντος ή κάνει ανακριβή δήλωση και δεν προσκομίζει την παραγωγή του στις εγκαταστάσεις του Συνεταιρισμού ή στο χώρο, που ο Συνεταιρισμός ορίζει ή διαθέτει την παραγωγή του μερικά ή ολικά σε άλλους φορείς χωρίς την έγγραφη συγκατάθεση του Συνεταιρισμού :

- α)** Υπόκειται στην πληρωμή ποινικής ρήτρας μέχρι ποσοστού 100% επί της αξίας κάθε κιλού προϊόντος, που δεν παραδίδεται. Το ακριβές ποσό της ποινικής ρήτρας προσδιορίζεται από τη Γενική Συνέλευση κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης για την κοινή εμπορία του σχετικού προϊόντος, και
- β)** Μπορεί να διαγραφεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 10

Αποχώρηση Μελών

1. Τα μέλη του Συνεταιρισμού δεν μπορούν να αποχωρήσουν από αυτόν πριν περάσει το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο άρθρο 9 παρ. 1, εκτός εάν συντρέχει σπουδαίος λόγος.
2. Για την αποχώρηση απαιτείται έγγραφη αίτηση του μέλους προς το Συνεταιρισμό πριν από έξι (6) τουλάχιστον μήνες πριν την λήξη της διαχειριστικής περιόδου, στην οποία αναφέρετε η αποχώρηση και ισχύει για το τέλος αυτής. Αν η αίτηση υποβληθεί εκπρόθεσμα, η αποχώρηση ισχύει για το τέλος της επόμενης διαχειριστικής περιόδου. Μέχρι τη χρονολογία της αποχώρησης εξακολουθεί το μέλος, που ζήτησε να αποχωρήσει, να έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των άλλων μελών και να μετέχει στις Γενικές Συνελεύσεις. Όμως, από την ημέρα υποβολής της αίτησης θεωρείται ότι παραιτήθηκε από τυχόν αξιώματα, που κατείχε σε όργανα του Συνεταιρισμού ή σε ανώτερου βαθμού Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση, στην οποία μετέχει ο Συνεταιρισμός.
3. Το μέλος που ζήτησε την αποχώρηση από το Συνεταιρισμό μπορεί να την ανακαλέσει με έγγραφη δήλωσή του προς το Συνεταιρισμό μέχρι τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, που η αποχώρησή του γίνεται οριστική. Επανάκτηση των αξιωμάτων που κατείχε αποκλείεται.
4. Ο συνεταίρος υποχρεούται να επανορθώσει κάθε ζημιά του Συνεταιρισμού από την πρόωρη λύση της συνεταιριστικής σχέσης χωρίς σπουδαίο λόγο.

Άρθρο 11

Διαγραφή Μέλους

1. Με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου διαγράφεται μέλος του Συνεταιρισμού, όταν :
 - α) Δεν έχει πλέον τις προϋποθέσεις εγγραφής.
 - β) Τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη
 - γ) Αρνείται χωρίς λόγο την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του απέναντι στο Συνεταιρισμό και δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του παρόντος καταστατικού, του νόμου, του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.
 - δ) Ανταγωνίζεται το Συνεταιρισμό, στον οποίο είναι μέλος και δεν παραδίδει σε αυτόν την παραγωγή του για εμπορία ή μεταποίηση, σύμφωνα με τις γενικές αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης.
 - ε) Βλάπτει από πρόθεση τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού και ιδίως με την άσκηση κάθε δραστηριότητας, η οποία στρέφεται εναντίον των οικονομικών ή ηθικών συμφερόντων του Συνεταιρισμού.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο πριν από την απόφασή του περί διαγραφής συνεταιρίου, τάσσει σ' αυτόν δεκαήμερη προθεσμία για παροχή εξηγήσεων και άρση του λόγου διαγραφής, αν συντρέχει τέτοια περίπτωση.

3. Κατά της απόφασης διαγραφής της παρ.1 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται προσφυγή του διαγραφέντος στη Γενική Συνέλευση. Τη διαγραφή στη Γενική Συνέλευση εισηγείται το Διοικητικό Συμβούλιο, που υποχρεούται όπως και η Γενική Συνέλευση να ακούσει προηγουμένως το υπό διαγραφή μέλος.

4. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους που διαγράφεται, επέρχεται με την κοινοποίηση της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης, εάν ασκηθεί σ' αυτή.

5. Στα μέλη, που διαγράφονται για τους λόγους που αναφέρονται στα εδάφια γ' δ' και ε' της παραγράφου 1 του παρόντος, δεν επιστρέφονται οι υποχρεωτικές μερίδες

Άρθρο 12

1. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του Συνεταιρισμού, ο κληρονόμος ή όταν υπάρχουν περισσότεροι κληρονόμοι, αυτός που υποδείχθηκε με έγγραφη συμφωνία του, εφόσον έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του Ν. 2810/2000 και του καταστατικού να γίνει μέλος, υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του μέλους που πέθανε.
2. Η δήλωση-αίτηση του κληρονόμου για τη συνέχιση στο πρόσωπό του της συνεταιριστικής ιδιότητας του μέλους που πέθανε, υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία του θανάτου του μέλους.
3. Αν δεν υποδειχθεί, η ονομαστική αξία της μερίδας, όπως τυχόν έχει προσαυξηθεί ή μειωθεί ανάλογα όταν υπάρχει ζημιά, αποδίδεται στους κληρονόμους στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης στη διάρκεια της οποίας επήλθε ο θάνατος του μέλους.

Άρθρο 13

Δικαιώματα εξερχόμενων Μελών

1. Ο συνetaίρος, που εξέρχεται από το Συνεταιρισμό, δεν μπορεί να ζητήσει την εκκαθάρισή του, ούτε έχει καμιά απαίτηση ή αξίωση πάνω στην περιουσία του. Δικαιούται μόνο στην επιστροφή της υποχρεωτικής συνεταιρικής του μερίδας ή μερίδων, που καταβλήθηκαν απ' αυτόν, όπως έχουν διαμορφωθεί, καθώς και το μέρος από το καθαρό πλεόνασμα της ετήσιας διαχείρισης, αν υπάρχει, που δικαιούται στο τέλος της χρήσης που εξήλθε, αφού αφαιρεθούν και στις δύο

περιπτώσεις οι ζημιές των προηγούμενων χρήσεων και οι κρατήσεις για τα αποθεματικά κεφάλαια, που προβλέπονται από το νόμο και το καταστατικό.

2. Η απόδοση της συνεταιρικής μερίδας και του δικαιώματος από το πλεόνασμα της χρήσης γίνεται μέσα σ' ένα χρόνο από την ημερομηνία που το μέλος, σύμφωνα με το νόμο, έχασε τη συνεταιριστική του ιδιότητα όχι όμως νωρίτερα από έξι μήνες απ' αυτή.

3. Αν μέχρι την οριστική έξοδο του μέλους αποφασισθεί η επιβολή εισφοράς στα μέλη, η απόφαση εφαρμόζεται και σε εκείνους, που έχουν ζητήσει να αποχωρήσουν.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο πάντοτε παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του Συνεταιρισμού έναντι των συνεταίρων, που αποχωρούν ή διαγράφονται καθώς και για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεών τους απέναντι στο Συνεταιρισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΜΕΡΙΔΑ - ΕΥΘΥΝΗ

Άρθρο 14

Συνεταιρική μερίδα

1. Κάθε μέλος συμμετέχει στο Συνεταιρισμό υποχρεωτικά με μια υποχρεωτική συνεταιρική μερίδα και έχει μια ψήφο.
2. Η υποχρεωτική συνεταιρική μερίδα ορίζεται στο ποσό πενήντα (50€) Ευρώ και καταβάλλεται ολόκληρη με την εγγραφή.
3. Η συνεταιρική μερίδα είναι ονομαστική, αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους.
4. Η αύξηση ή η μείωση της αξίας της συνεταιρικής μερίδας γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Κάθε μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να αποκτήσει μέχρι και τρεις (3) πρόσθετες συνεταιρικές μερίδες, η ψήφος του όμως παραμένει μια (1).
5. Η μεταβίβαση της υποχρεωτικής μερίδας είναι δυνατή μόνο με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού, σε άλλα μέλη του Συνεταιρισμού ή σε πρόσωπο, που έχει τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 του παρόντος Καταστατικού.
6. Απαγορεύεται στο Συνεταιρισμό :

- α) Να αγοράζει ή να δέχεται σαν ενέχυρο τις μερίδες των μελών του.
- β) Να επιστρέφει τη συνεταιρική μερίδα στα μέλη του, αν αυτά δεν έχουν αποχωρήσει.
- γ) Να κάνει δωρεά προς τα μέλη του τις οφειλόμενες απ'αυτά δόσεις της μερίδας του.

Άρθρο 15

Ευθύνη της Συνεταίρου για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού

1. Τα μέλη του Συνεταιρισμού ευθύνονται για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους περιορισμένα μέχρι του διπλασίου του ποσού της υποχρεωτικής και των τυχόν πρόσθετων υποχρεωτικών συνεταιρικών μερίδων.
2. Η Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού μπορεί με απόφαση που λαμβάνει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία να ορίσει όριο ευθύνης των συνεταίρων έναντι τρίτων ποσό ίσο προς το τετραπλάσιο της αξίας των συνεταιρικών μερίδων.
3. Κάθε νέο μέλος ευθύνεται όπως ορίζουν οι προηγούμενες παράγραφοι και για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού, που αναλήφθηκαν πριν από την είσοδό του σ' αυτόν.
4. Η προσωπική-επικουρική ευθύνη των συνεταίρων απέναντι στους δανειστές του Συνεταιρισμού είναι επιβοηθητική και γεννάται μόνο εφόσον οι δανειστές δεν ικανοποιηθούν από τα περιουσιακά στοιχεία του Συνεταιρισμού ή των εγγυητών.
5. Οι συνεταίροι ευθύνονται με τον ίδιο παραπάνω τρόπο και μετά την έξοδό τους από τον Συνεταιρισμό για υποχρεώσεις, που δημιουργήθηκαν, όταν ήταν μέλη ή για προηγούμενες υποχρεώσεις, τις οποίες αποδέχθηκαν κατά την εγγραφή τους.
6. Οι αξιώσεις τρίτων από την ευθύνη των μελών του Συνεταιρισμού κατά τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος καταστατικού παραγράφονται μετά παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν.
7. Η ευθύνη των συνεταίρων παύει οπωσδήποτε, όταν περάσει ένας χρόνος από το πέρας της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης του Συνεταιρισμού, εκτός αν ασκήθηκε εναντίον τους αγωγή μέσα στο έτος.

8. Δεν απαγγέλλεται προσωπική κράτηση κατά των μελών και των Οργάνων του Συνεταιρισμού για υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού προς τρίτους και προς το Δημόσιο καθώς και για υποχρεώσεις μεταξύ μελών και Συνεταιρισμού.

Άρθρο 16

Υποχρεώσεις των Συνεταίρων προς Τρίτους

1. Οι δανειστές μέλους του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα επί της περιουσίας του Συνεταιρισμού ή των πλεονασμάτων χρήσεων ή των συνεταιρικών μερίδων υποχρεωτικών ή προαιρετικών για οφειλές του μέλους προς αυτούς.
2. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση ή στη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για οφειλές των συνεταίρων προς τρίτους :
 - Το αντάλλαγμα για τη χρήση των περιουσιακών στοιχείων, που έχουν παραχωρηθεί στο Συνεταιρισμό
 - Τα προϊόντα της παραγωγής των μελών, που παραδόθηκαν στο Συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία και
 - Το τίμημα των παραπάνω προϊόντων.
3. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση στα χέρια του Συνεταιρισμού ως τρίτου :
 - Χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά Ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του ή προορίζονται για δάνειο προς αυτό, έστω και αν τα χρήματα αυτά τηρούνται στους λογαριασμούς του Συνεταιρισμού επ' ονόματι του μέλους και
 - Απαιτήσεων για παροχές σε είδος του Συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Άρθρο 17

- Όργανα του Συνεταιρισμού είναι :
- Η Γενική Συνέλευση
 - Το Διοικητικό Συμβούλιο

I. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Άρθρο 18

Συγκρότηση - Ψήφοι

1. Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο Όργανο του Συνεταιρισμού και απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που έχουν εγγραφεί στο μητρώο του και διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Στη Γενική Συνέλευση μετέχουν όλα τα μέλη, που έχουν εκπληρώσει όλες τις ληξιπρόθεσμες οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τον Συνεταιρισμό.
2. Τα μέλη μετέχουν στη Γενική Συνέλευση και ενασκούν τα δικαιώματα, που έχουν ως συνεταίροι για τις υποθέσεις του Συνεταιρισμού.
3. Στη Γενική Συνέλευση κάθε μέλος έχει μια ψήφο. Συνεταίρος που έχει πρόσθετες υποχρεωτικές μερίδες μπορεί να διαθέτει περισσότερες της μιας ψήφους και μέχρι τρεις.
4. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δικαιούνται να μετάσχουν στην ψηφοφορία για τα θέματα της απαλλαγής από την ευθύνη τους, μόνο με τις ψήφους που διαθέτουν τα ίδια.
5. Κάθε μέλος μπορεί να εκπροσωπείται από ένα άλλο μέλος με νόμιμη εξουσιοδότηση πλην των περιπτώσεων των εκλογών.

Άρθρο 19

Αρμοδιότητες

1. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει για κάθε θέμα, για το οποίο δεν προβλέπεται άλλο αρμόδιο Όργανο.
2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ανήκουν :
 - α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
 - β) Η συγχώνευση ή μετατροπή ή παράταση της διάρκειας και η διάλυση του Συνεταιρισμού.
 - γ) Η εκλογή και η ανάκληση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού.
 - δ) Η έγκριση του Ισολογισμού και του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης», και ο καθορισμός του τρόπου διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης.
 - ε) Η μεταβολή του ύψους των συνεταιρικών μερίδων.

- στ) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη του Συνεταιρισμού. Η επιβάρυνση των μελών από τυχόν ζημιές.
- ζ) Η έγκριση του προγράμματος επιχειρηματικής δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός.
- η) Η έγκριση του ετήσιου Προϋπολογισμού Εσόδων και Εξόδων.
- θ) Η απαλλαγή από κάθε ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ι) Η ψήφιση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού.
- ια) Η απόφαση για την αγορά, την ανέγερση, την υποθήκευση, την ανταλλαγή και την πώληση ακινήτων του Συνεταιρισμού, (η έγκριση ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και μίσθωσης βιοτεχνίας ή βιομηχανίας καθώς και η έγκριση για την σύναψη δανείου για τους σκοπούς αυτούς).
- ιβ) Η απόφαση για την επιδίωξη αναγνώρισης του Συνεταιρισμού ως Ομάδας Παραγωγών, για συγκρότηση και λειτουργία από τα μέλη του Συνεταιρισμού Κλαδικών Οργανώσεων Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (Κ.Ο.Π.Α.Σ.), που αντιστοιχούν στους κλάδους παραγωγής και στα βασικά προϊόντα ή δραστηριότητες του Συνεταιρισμού, και για Ομάδες Κοινής Εκμετάλλευσης (Ο.Κ.Ε.).
- ιγ) Ο ορισμός των ελεγκτών του άρθρου 17 του Ν. 2180/2000 για την επόμενη οικονομική χρήση και ο καθορισμός της αμοιβής τους.
- ιδ) Ο καθορισμός του ανώτατου ποσού και των όρων για τα δάνεια που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του.
- ιε) Η απόφαση για συμμετοχή του Συνεταιρισμού σε κοινές επιχειρήσεις, σε νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, σε κοινωφελείς Οργανισμούς, σε Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε Συνεταιριστικές Οργανώσεις ανώτερου βαθμού, σε Συνεταιριστικές Εταιρείες, και η αποχώρησή του από αυτές.
- ιστ) Η απόφαση για κάθε άλλο θέμα, που ειδικές διατάξεις του νόμου ή του παρόντος καταστατικού ορίζουν αρμόδια τη Γενική Συνέλευση.

3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της να μεταβιβάζει στο Διοικητικό Συμβούλιο την άσκηση των με στοιχεία (ι), (ια) και (ιε) της προηγούμενης παραγράφου αρμοδιοτήτων.

Άρθρο 20

Σύγκληση

1. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτική συνεδρίαση μια φορά κάθε χρόνο. Η Συνέλευση πραγματοποιείται πάντοτε στην έδρα του Συνεταιρισμού μέσα σε έξι (6) το πολύ μήνες από την λήξη της χρήσης.

Η πρόσκληση περιέχει τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, τον τόπο και την ημερομηνία πραγματοποίησης και την ώρα έναρξης της συνεδρίασης και

γνωστοποιείται στα μέλη του Συνεταιρισμού με την αποστολή της τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη της συνεδρίασης.

Η τοιχοκόλληση της πρόσκλησης στο γραφείο του Συνεταιρισμού ή του Κοινοτικού ή Δημοτικού Καταστήματος αντικαθιστά την παραπάνω γνωστοποίηση της πρόσκλησης στα μέλη. Για την τοιχοκόλληση συντάσσεται πρακτικό, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού. Η ημέρα της αποστολής ή τοιχοκόλλησης της πρόσκλησης και της συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης δεν προσμετρούνται στην παραπάνω προθεσμία των 10 ημερών.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού, όταν συντρέχει θέμα ειδικά προβλεπόμενο από το καταστατικό ή όταν η έκτακτη σύγκληση επιβάλλεται από το συμφέρον του Συνεταιρισμού κατά την κρίση του Συμβουλίου.

3. Η Γενική Συνέλευση συγκαλείται επίσης σε έκτακτη συνεδρίαση μετά από αίτηση του 1/5 των μελών του Συνεταιρισμού. Η αίτηση υποβάλλεται στο Διοικητικό Συμβούλιο και σ' αυτήν αναφέρονται οι λόγοι της έκτακτης σύγκλησης και τα προς συζήτηση θέματα. Αν το Διοικητικό Συμβούλιο αρνηθεί ή αδρανήσει να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την υποβολή της αίτησης, τα παραπάνω μέλη συγκαλούν απ' ευθείας μόνα τους τη Γενική Συνέλευση.

4. Οι προσκλήσεις της Γενικής Συνέλευσης υπογράφονται :

α) Από τον Πρόεδρο ή τον Αντιπρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου όταν συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

β) Από όλους τους συνεταίρους, που υπέγραψαν την αίτηση έκτακτης σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης στην περίπτωση της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 21

Απαρτία

1. Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του Συνεταιρισμού με δικαίωμα ψήφου, τα οποία εκπροσωπούν πλέον του μισού (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων. Η ύπαρξη της απαρτίας βεβαιώνεται με την ανάγνωση του καταλόγου των μελών του Συνεταιρισμού, που είναι γραμμένα στο Μητρώο του Συνεταιρισμού. Αν δεν επιτευχθεί απαρτία κατά την έναρξη της συνεδρίασης επαναλαμβάνεται η ανάγνωση του καταλόγου, ύστερα από μία ώρα και εφόσον διαπιστωθεί απαρτία, η συνέλευση εισέρχεται στην ημερήσια διάταξη και έγκυρα παίρνει αποφάσεις πάνω στα θέματά της με την πλειοψηφία των σ' αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων, που προβλέπεται για κάθε περίπτωση στο άρθρο 23.

2. Αν στην πρώτη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης δεν υπάρξει απαρτία τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης. Στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση υπάρχει απαρτία οποιοσδήποτε και αν είναι ο αριθμός των εκπροσωπούμενων σε αυτή ψήφων.

3. Κατ' εξαίρεση αν πρόκειται για αποφάσεις που αφορούν στην :

- μεταβολή του σκοπού του Συνεταιρισμού,
- συγχώνευση με άλλο Συνεταιρισμό
- μετατροπή του Συνεταιρισμού
- διάλυση του Συνεταιρισμού και
- τροποποίηση του Καταστατικού,

η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη του Συνεταιρισμού, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον τα δύο τρίτα (2/3) του όλου αριθμού των ψήφων. Εάν δεν συντελεστεί η απαρτία αυτή η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε επαναληπτική Συνέλευση, σύμφωνα με τη διαδικασία, που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, οπότε βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον στην έναρξη της συνεδρίασης είναι παρόντα ή αντιπροσωπεύονται μέλη, που έχουν δικαίωμα ψήφου και εκπροσωπούν τουλάχιστον το μισό (1/2) του όλου αριθμού των ψήφων.

Άρθρο 22

Συνεδρίαση – Συζήτηση - Ψηφοφορία

1. Στην έναρξη της συνεδρίασης η Συνέλευση εκλέγει από τα μέλη της Πρόεδρο και Γραμματέα, ως και Εφορευτική Επιτροπή που αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Μέχρι την εκλογή του, καθήκοντα Προέδρου της Συνέλευσης ασκεί η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή αν αυτή απουσιάζει η Αντιπρόεδρος ή το μεγαλύτερης ηλικίας μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρίσταται ή αν δεν παρίσταται κανένα, ένας από τους παλαιότερους συνεταίρους που υποδεικνύεται από την πλειοψηφία των παρόντων.

2. Για τη συζήτηση και τις αποφάσεις που παίρνονται κρατούνται πρακτικά από τη Γραμματέα, υπογράφονται από την Πρόεδρο, τη Γραμματέα και τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής.

3. Η Συνέλευση μπορεί να συζητήσει και να πάρει αποφάσεις μόνο πάνω στα θέματα, που αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη και περιέχονται στην πρόσκληση. Ειδικά τα θέματα αναβολής ή διακοπής της Συνέλευσης, σύγκλησης νέας, εκλογής προεδρείου, μεταβολής της σειράς των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης δεν είναι αναγκαίο να αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη.

4. Οι ψηφοφορίες στις Γενικές Συνελεύσεις διακρίνονται σε φανερές και μυστικές. Οι φανερές μπορεί να γίνουν με έγερση των μελών ή με ανύψωση των χεριών ή με ονομαστική κλήση, ποτέ όμως με βοή. Οι μυστικές ψηφοφορίες γίνονται πάντοτε με ψηφοδέλτια υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Εφορευτικής Επιτροπής. Τα ψηφοδέλτια θεωρούνται έγκυρα εφόσον είναι ομοιόμορφα και δεν περιλαμβάνουν σημεία ή φράσεις άσχετες με το θέμα, που παραβιάζουν κατά την κρίση της Εφορευτικής Επιτροπής τη μυστικότητα της ψηφοφορίας.

5. Ψηφοφορία, που αφορά σε εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού ή αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού σε ανωτέρου βαθμού Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, στις οποίες συμμετέχει ή σε θέματα εμπιστοσύνης προς τη διοίκηση ή απαλλαγή από ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σε έγκριση Ισολογισμού και Απολογισμού και του Πίνακα Αποτελεσμάτων Χρήσης καθώς και σε προσωπικά θέματα είναι μυστική και γίνεται πάντοτε με ψηφοδέλτιο. Η ψηφοφορία πάνω στα άλλα θέματα είναι φανερή.

Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει κατά τις ψηφοφορίες να απομακρύνονται από την αίθουσα της ψηφοφορίας πρόσωπα που δεν έχουν δικαίωμα ψήφου. Ειδικά τρίτα πρόσωπα απαγορεύεται να παρευρίσκονται κατά τον χρόνο της αποσφράγισης των ψηφοδελτίων και καταμέτρησης μέχρι και την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Άρθρο 23

Απόφαση

1. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης πάνω στα θέματα της ημερήσιας διάταξης παίρνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των σε αυτήν εκπροσωπούμενων ψήφων. Σε περίπτωση ισοψηφίας η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται και εάν υπάρχει και νέα ισοψηφία η πρόταση απορρίπτεται. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης είναι υποχρεωτικές για όλα τα μέλη του Συνεταιρισμού, έστω και αν διαφωνούν ή είναι απόντα.
2. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων, που εκπροσωπούνται σε αυτήν, για τη διάλυση του Συνεταιρισμού, για τη μεταβολή του σκοπού του, για τη συγχώνευσή του με άλλο Συνεταιρισμό, για την μετατροπή του, την τροποποίηση του Καταστατικού και για κάθε άλλο θέμα, όπου το παρόν καταστατικό ή ο νόμος απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία.
3. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν απαλλαγούν από την ευθύνη ή δεν εγκριθεί ο Ισολογισμός, ο Απολογισμός και ο Πίνακας Αποτελεσμάτων Χρήσης, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση, μετά την ανάγνωση της έκθεσης των ελεγκτών, αποφασίζει για την ανάκληση ή μη των μελών του

Διοικητικού Συμβουλίου και εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου. Αν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ανακληθούν, η Γενική Συνέλευση στην ίδια συνεδρίαση εκλέγει προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών να συγκαλέσει Γενική Συνέλευση των μελών του Συνεταιρισμού με θέμα την εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λήφθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου ή του Καταστατικού υπόκειται σε ακύρωση. Για την κήρυξη της ακυρότητας εφαρμόζονται οι διατάξεις του Νόμου 2810/2000.

II. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ά ρ θ ρ ο 24

Συγκρότηση - Λειτουργία

1. Η Διοίκηση του Συνεταιρισμού ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε (5) μέλη. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τρία (3) χρόνια.
2. Στο Διοικητικό Συμβούλιο συμμετέχει ως επιπλέον μέλος του εκπρόσωπος του προσωπικού του Συνεταιρισμού, αν τρεις (3) μήνες πριν από τις εκλογές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ο αριθμός του τακτικού προσωπικού του Συνεταιρισμού είναι μεγαλύτερος από είκοσι (20) άτομα. Για τον υπολογισμό του αριθμού των μελών του τακτικού προσωπικού δεν λαμβάνονται υπόψη οι εποχιακοί εργάτες ή οι συνδεδεμένοι με σύμβαση έργου ή εργασίας ορισμένου χρόνου με το Συνεταιρισμό, που καλύπτουν ειδικές, έκτακτες, εποχικές ή πρόσκαιρες ανάγκες της Οργάνωσης. Ο εκπρόσωπος του προσωπικού συμμετέχει στο Διοικητικό Συμβούλιο με δικαίωμα ψήφου μόνο σε θέματα προσωπικού, στα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται οι με οποιονδήποτε τρόπο προσλήψεις και απολύσεις προσωπικού και τα θέματα, που αφορούν στον Γενικό Διευθυντή.
3. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν πλήρη ικανότητα για δικαιοπραξία.
4. Οι εκλογές για την ανάδειξη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διεξάγονται και οι Σύμβουλοι εκλέγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του παρόντος Καταστατικού.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά την εκλογή του, το αργότερο μέσα σε οκτώ (8) ημέρες συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας στην πρώτη μετά την εκλογή του συνεδρίαση από τα μέλη του, κατ' απόλυτη πλειοψηφία των

συγκροντούντων την απαρτία μελών του, την Πρόεδρο, την Αντιπρόεδρο, την Γραμματέα, την Ταμία και ένα μέλος. Το Διοικητικό Συμβούλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του αμέσως μετά την εκλογή του.

6. Σύμβουλοι που λόγω διαρκούς κωλύματός τους απέχουν από τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από πέντε (5) μήνες ή που αδικαιολόγητα δεν προσήλθαν σε πέντε συνεχείς συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρούνται ότι παραιτήθηκαν από την ιδιότητα του Συμβούλου.
7. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση της Πρόεδρου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ορίσει τακτές ημέρες συνεδρίασης. Τότε δεν χρειάζεται προηγούμενη πρόσκληση των μελών του. Συγκαλείται επίσης υποχρεωτικά από την Πρόεδρο ή την Αντιπρόεδρο όταν το ζητήσουν δύο (2) τουλάχιστον απ' τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με έγγραφη αίτηση, η οποία περιέχει το σκοπό και τους λόγους σύγκλησης ως και προτεινόμενη ημερομηνία σύγκλησης. Σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης της Πρόεδρου ή της Αντιπρόεδρου να συγκαλέσουν Διοικητικό Συμβούλιο, σύμφωνα με την αίτηση, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται με πρόσκληση, που υπογράφουν τρία (3) μέλη.
8. Στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να παραβρίσκονται άλλα μέλη του Συνεταιρισμού εκτός από υπηρεσιακά στελέχη, συνεταιίροι ή εμπειρογνώμονες ή ειδικοί σύμβουλοι που προσκαλούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
9. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν τα παρόντα ή αντιπροσωπευόμενα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Κάθε σύμβουλος μπορεί να είναι αντιπρόσωπος ενός μόνον συμβούλου. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν οι παρόντες να είναι λιγότεροι από τρεις (3).
10. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευομένων μελών. Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν ο αριθμός των θετικών ψήφων είναι μεγαλύτερος του μισού του αριθμού των ψήφων των παρόντων και αντιπροσωπευομένων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 25

Αρμοδιότητες

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί το Συνεταιρισμό δικαστικά και εξώδικα. Την εκπροσώπησή του αυτή μπορεί να την αναθέτει στην Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή στον Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ). Αποφασίζει πάνω σε

όλα τα θέματα που αφορούν την διοίκηση, τη διαχείριση της περιουσίας και των υποθέσεων του και γενικά τη λειτουργία του Συνεταιρισμού για την επίτευξη του σκοπού του, μέσα στο πλαίσιο του νόμου, του παρόντος καταστατικού, του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Συνεταιρισμού και των αποφάσεων της συνέλευσης των Κ.Ο.Π.Α.Σ. και της Ομάδας Παραγωγών (Ο.Π.).

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο :

- α) Θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και φροντίζει για την εκτέλεση των αποφάσεων των Κ.Ο.Π.Α.Σ., των Ο.Π., των αποφάσεων της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης, στην οποία ανήκει και εποπτεύει την εφαρμογή τους από τα λοιπά Όργανα και τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού.
- β) Συγκαλεί τις τακτικές και τις έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις και καθορίζει τα θέματα που θα συζητηθούν σ' αυτές.
- γ) Καταρτίζει τον Ισολογισμό και τον Απολογισμό του Συνεταιρισμού και συντάσσει πρόγραμμα εργασιών του επόμενου έτους.
- δ) Αποφασίζει για την εγγραφή νέων μελών και τη διαγραφή μελών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
- ε) Αποφασίζει για την αποδοχή καταθέσεων των μελών και την παροχή δανείων σ' αυτά μέσα στα όρια του καταστατικού και των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης.
- στ) Αποφασίζει για τα τρέχοντα έξοδα της Διοίκησης και λειτουργίας του Συνεταιρισμού και ορίζει το ανώτατο χρηματικό ποσό, που ο ταμίας μπορεί να κρατάει στο ταμείο του για τα έξοδα αυτά.
- ζ) Αποφασίζει για την αγορά μηχανημάτων, εργαλείων, σκευών και λοιπών κινητών περιουσιακών στοιχείων και παντός αγαθού αναλώσιμου ή όχι για τις ανάγκες του Συνεταιρισμού και των μελών του.
- η) Επεξεργάζεται και υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού ως και τον Κανονισμό Καταστάσεως Προσωπικού.
- θ) Προσλαμβάνει και απολύει το υπαλληλικό, υπηρετικό, εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του Συνεταιρισμού.
- ι) Ασκεί την πειθαρχική εξουσία στο προσωπικό του Συνεταιρισμού κατά τους όρους του Κανονισμού του προσωπικού και του νόμου.
- ια) Προσλαμβάνει τον Γενικό Διευθυντή. Η πρόσληψη γίνεται μετά από προκήρυξη, που δημοσιεύεται στον ημερήσιο Τύπο.

ιβ) Το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει τους εκπροσώπους στις Εταιρίες.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει με ειδική απόφασή του την άσκηση αρμοδιοτήτων του σε στέλεχος ή υπάλληλο του Συνεταιρισμού. Ειδικότερα, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να ορίζει Γενικό Διευθυντή (Μάνατζερ), στον οποίο να αναθέτει με σύμβαση την μερική ή ολική άσκηση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, πλην εκείνων που κατά τον νόμο ή το παρόν καταστατικό απαιτούν συλλογική ενέργεια, καθώς και τη γενική διεύθυνση και διαχείριση των υποθέσεων του Συνεταιρισμού. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητες του Γενικού Διευθυντή.

4. Αν η Πρόεδρος ή μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι αντίδικοι του Συνεταιρισμού, τον Συνεταιρισμό εκπροσωπεί το, ειδικώς από αυτό, εξουσιοδοτημένο μέλος του, εκτός αν η γενική συνέλευση διορίσει ειδικούς εκπροσώπους.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκροτεί επιτροπές γνωμοδοτικές ή να προσλαμβάνει ειδικούς επιστημονικούς συμβούλους για την επιβοήθηση του έργου του.

Άρθρο 26

Αρμοδιότητες Προέδρου

Η Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες :

- α) Φροντίζει για την καλή λειτουργία των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.
- β) Προωθεί ή πραγματοποιεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και φροντίζει για την εκτέλεση των εργασιών του Συνεταιρισμού, σύμφωνα με το καταστατικό και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και ευθύνεται για την ακριβή τήρησή τους.
- γ) Φροντίζει για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.
- δ) Ενημερώνεται αρμοδίως για την επιχειρηματική πορεία του Συνεταιρισμού.
- ε) Φροντίζει μαζί με την Ταμιά να συνταχθούν οι μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου καθώς και ο Ισολογισμός, ο Λογαριασμός Αποτελεσμάτων του έτους και να υποβληθούν στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου.
- στ) Συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο σε τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις και φροντίζει για την αποστολή των προσκλήσεων για τις Γενικές Συνελεύσεις με την επιφύλαξη της παρ. 7 του άρθρου 24 του παρόντος.
- ζ) Καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

- η) Εκθέτει την κατάσταση του Συνεταιρισμού και τη δράση του Διοικητικού Συμβουλίου στην τακτική Γενική Συνέλευση.
- θ) Δίνει προς την Εποπτεύουσα Αρχή και τους Ελεγκτές όλες τις πληροφορίες, που ζητούνται απ' αυτούς.

Άρθρο 27

Γραμματέας -Καθήκοντα

Η Γραμματέας φυλάσσει την σφραγίδα του συνεταιρισμού και το αρχείο του, διεξάγει την αλληλογραφία, συνυπογράφει με την Πρόεδρο τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων, καθώς και τα χρηματικά εντάλματα. Τέλος τηρεί βιβλίο εισερχομένων και εξερχόμενων εγγράφων, μητρώο μελών καθώς και βιβλίο περιουσιακών στοιχείων του συνεταιρισμού.

Άρθρο 28

Αντιπρόεδρος- Καθήκοντα

Την Πρόεδρο όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει η Αντιπρόεδρος. Τις Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο απόντες ή κωλυόμενους, αναπληρώνει η πλειοψηφία κατά την ψηφοφορία σύμβουλος, η οποία εκτελεί όλα τα ανατιθέμενα στην Πρόεδρο καθήκοντα.

Άρθρο 29

Ταμίας

1. Ο Ταμίας ενεργεί την ταμειακή εργασία σύμφωνα με το καταστατικό, τον κανονισμό λειτουργίας και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Ειδικότερα έχει τα εξής καθήκοντα :
 - α) Ενεργεί κάθε είσπραξη και πληρωμή με βάση την εντολή της Πρόεδρου ή του εξουσιοδοτημένου απ' αυτόν προσώπου και κάνει τις απαραίτητες εξοφλήσεις κατά τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού.
 - β) Εκτελεί κάθε σχετική προς την υπηρεσία του απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
 - γ) Φυλάσσει το περιεχόμενο του Ταμείου, τα χρηματόγραφα και τα αποδεικτικά έγγραφα.
 - δ) Συντάσσει τις μηνιαίες καταστάσεις του Ταμείου και καταρτίζει με το Λογιστή ή τη Γραμματέα τον ετήσιο Ισολογισμό.
 - ε) Δίνει όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο.
 - στ) Καταθέτει σε λογαριασμό καταθέσεων του Συνεταιρισμού κάθε ποσό που υπερβαίνει τις τρέχουσες ανάγκες του Συνεταιρισμού στο Υποκατάστημα Τράπεζας, με την οποία συναλλάσσεται ο Συνεταιρισμός.

2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί τα καθήκοντα της Ταμιά να ανατεθούν σε υπάλληλο του Συνεταιρισμού ή στον Διευθυντή.

Άρθρο 30

Ευθύνη-Αποζημίωση μελών Διοικητικού Συμβουλίου

1. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ευθύνονται σύμμετρα για κάθε ζημιά που προκάλεσαν με υπαιτιότητά τους στο Συνεταιρισμό. Οι αξιώσεις του Συνεταιρισμού παραγράφονται μετά από τρία (3) έτη από την τέλεση της πράξης, εκτός αν πρόκειται για ζημιά από δόλο, οπότε παραγράφονται μετά από δέκα (10) έτη.
2. Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να ψηφίζει στις συνεδριάσεις του για θέματα που αφορούν στον ίδιο, στη σύζυγο ή σε συγγενείς του αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του δεύτερου (2^{ου}) βαθμού.
3. Η ιδιότητα του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού είναι άμισθη και τιμητική. Για την παροχή όμως υπηρεσιών από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στο Συνεταιρισμό παρέχεται αποζημίωση ανάλογη προς το χρόνο της απασχόλησής τους στις εργασίες και υποθέσεις του Συνεταιρισμού. Επίσης, στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχονται έξοδα κίνησης και παράστασης για την συμμετοχή στις συνεδριάσεις του. Το ύψος της αποζημίωσης αυτής και των εξόδων κίνησης και παράστασης κατά περίπτωση καθώς και ο τρόπος καταβολής τους καθορίζονται στην αρχή της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου απ'τη Γενική Συνέλευση ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. και μπορεί να είναι κατά ημέρα, κατά μήνα ή κατ'αποκοπή κάθε χρόνο. Η αποζημίωση αυτή και τα έξοδα κίνησης και παράστασης δεν αποτελούν μισθό ούτε δημιουργούν οποιαδήποτε δικαίωμα, που απορρέει από τις διατάξεις της εργατικής ή της ασφαλιστικής νομοθεσίας.
4. Ειδικά για την απασχόληση των μελών του Διαιτητικού Συμβουλίου ή των αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού εκτός έδρας, καταβάλλεται σ'αυτά, εκτός από τα οδοιπορικά έξοδά τους και αποζημίωση για την κάλυψη των πρόσθετων δαπανών, στις οποίες υποβάλλονται για την παραμονή τους εκτός έδρας. Η αποζημίωση αυτή, με διανυκτέρευση ή μη ορίζεται και αναπροσαρμόζεται κάθε φορά με τις κρατούσες συνθήκες από τη Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 31

Αντιπρόσωποι

1. Ο Συνεταιρισμός εκλέγει για τη Γενική Συνέλευση της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών, στην οποία είναι μέλος μια αντιπρόσωπο για την υποχρεωτική του μερίδα ή περισσότερους ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του Συνεταιρισμού με την Ε.Α.Σ. (στην δύναμη της οποίας ανήκει) και των αναλογούντων προσθέτων μερίδων-ψηφών. Ο συνολικός αριθμός των αντιπροσώπων δεν μπορεί να υπερβεί τους πέντε (5). Κάθε μέλος του Συνεταιρισμού, που έχει γραφεί και σε άλλους Συνεταιρισμούς, μέλη της ίδιας Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών, συμμετέχει σ'ένα μόνο πρωτοβάθμιο Αγροτικό Συνεταιρισμό, για την εκλογή αντιπροσώπου στην Ένωση. Την απόφασή του για συμμετοχή στις αρχαιρεσίες του Πρωτοβάθμιου Αγροτικού Συνεταιρισμού της επιλογής του δηλώνει εγγράφως προς όλους τους Πρωτοβάθμιους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς στους οποίους έχει γραφεί.
2. Σε κάθε περίπτωση οι αντιπρόσωποι ακολουθούν τη θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού τους. Αντιπρόσωπος που έχει εκλεγεί μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Αγροτικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης ανωτέρου βαθμού ή της ΠΑΣΕΓΕΣ, ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι τη λήξη της θητείας του Οργάνου στο οποίο είναι μέλος, πλην αν συντρέξουν οι προϋποθέσεις αυτοδίκαιας έκπτωσης.

Άρθρο 32

Αρχαιρεσίες – Εφορευτική Επιτροπή

1. Τις εκλογές για την ανάδειξη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων του Συνεταιρισμού στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών που συμμετέχει, διενεργεί Εφορευτική Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη.
2. Δικαίωμα συμμετοχής στις αρχαιρεσίες και εκλογής στα Όργανα Διοίκησης των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων έχουν όλα τα μέλη που έχουν εγγραφεί στο Συνεταιρισμό τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την οριζόμενη εκάστοτε ημερομηνία σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης. Αποδοχή αίτησης εγγραφής μετά την πρόσκληση για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης και μέχρι την έναρξη των εργασιών δεν επιτρέπεται.
3. Οι εκλογές διεξάγονται με μυστική ψηφοφορία και με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Στο ψηφοδέλτιο αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων για το Διοικητικό Συμβούλιο και των υποψηφίων για τους αντιπροσώπους. Η δήλωση υποψηφιότητας κατατίθεται εγγράφως στα γραφεία του Συνεταιρισμού τρεις (3) ημέρες πριν την ημέρα των εκλογών. Σε περίπτωση αναβολής της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να προστεθούν και νέοι υποψήφιοι με την ίδια διαδικασία.
4. Ο αριθμός των σταυρών προτίμησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του μισού (1/2) του όλου αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην περίπτωση, που προκύπτει κλάσμα, ισχύει ο αμέσως επόμενος ακέραιος

- αριθμός. Ψηφοδέλτια, που περιέχουν αριθμό σταυρών προτίμησης μεγαλύτερο από τον οριζόμενο από το καταστατικό ή χωρίς σταυρό είναι άκυρα.
5. Τα μέλη της Εφορευτικής Επιτροπής κωλύονται να εκθέσουν υποψηφιότητα για το αξίωμα μέλους Διοικητικού Συμβουλίου ή αντιπροσώπου. Η Εφορευτική Επιτροπή μεριμνά για την διεξαγωγή των εκλογών. Το έργο της αρχίζει από την ανακήρυξη των υποψηφίων για τα διάφορα αξιώματα μετά την προηγούμενη διαπίστωση των σχετικών προϋποθέσεων, που προβλέπει το καταστατικό και ο νόμος. Βασικό έργο της Εφορευτικής Επιτροπής είναι η διαπίστωση στο πρόσωπο των ψηφοφόρων του δικαιώματος του εκλέγειν. Η Εφορευτική Επιτροπή φροντίζει για την έναρξη των εκλογών στον προγραμματισμένο χώρο και χρόνο, για την αδιάβλητη και ασφαλή διεξαγωγή τους, τη διαπίστωση του αποτελέσματος της ψηφοφορίας και στο τέλος την ανακήρυξη των εκλεγέντων.
 6. Εκλεγέντες θεωρούνται αυτοί, που συγκέντρωσαν τις περισσότερες ψήφους. Αν υπάρχει ισοψηφία γίνεται κλήρωση. Όσοι δεν εκλεγούν θεωρούνται επιλαχόντες κατά τη σειρά του αριθμού των ψήφων που έλαβαν. Οι επιλαχόντες καταλαμβάνουν κενούμενες θέσεις τακτικών μελών μέχρι τη λήξη της θητείας τους.
 7. Αν κενωθεί η θέση μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου και δεν υπάρχουν επιλαχόντα μέλη, το Διοικητικό Συμβούλιο, με απόφαση των λοιπών μελών του, συμπληρώνει τη κενή θέση εκλέγοντας σε αυτήν μέλος του Συνεταιρισμού. Τα ως άνω οριζόμενα μέλη διατηρούν την ιδιότητά τους αυτή μέχρι τη σύγκληση της πρώτης τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, η οποία επικυρώνει την εκλογή τους, ή, σε αντίθετη περίπτωση, εκλέγει νέα μέλη. Σε περίπτωση παραίτησης της πλειοψηφίας ή του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διενεργούνται αρχαιρεσίες.

Άρθρο 33

Ειδικές διατάξεις για τα Όργανα Διοίκησης – κωλύματα εκλογής

1. Εισηγητής των θεμάτων στο Διοικητικό Συμβούλιο είναι η Πρόεδρος του Συνεταιρισμού ή η νόμιμη αναπληρώτρια της ή άλλη σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής ή υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από την Πρόεδρο ή τον Γενικό Διευθυντή.
2. Χρέη υπηρεσιακού γραμματέα σ' όλα τα συλλογικά όργανα Διοίκησης εκτελεί υπάλληλος του Συνεταιρισμού, που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο.
3. Οι συζητήσεις και οι αποφάσεις, που παίρνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο καταχωρούνται σε ειδικά βιβλία πρακτικών συνεδριάσεων, που τηρούνται για

το καθένα χωριστά. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης υπογράφονται από τα μέλη που ήσαν παρόντα σ' αυτή.

4. Τα βιβλία των πρακτικών, προτού να χρησιμοποιηθούν, θεωρούνται στην τελευταία τους σελίδα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
5. Αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου επικυρώνονται από τον κατά το χρόνο της έκδοσής τους Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή το νόμιμο αναπληρωτή του.
6. Τα αναπληρωματικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων παίρνουν τη θέση των τακτικών μελών σε περίπτωση θανάτου, ανάκλησης, παραίτησης, αποχής των τακτικών μελών από την άσκηση των καθηκόντων τους ή έκπτωσής τους σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του παρόντος καταστατικού. Σε κάθε περίπτωση τα αναπληρωματικά μέλη συνεχίζουν τη θητεία των μελών που αντικαταστάθηκαν.
7. Δεν μπορεί να εκλεγεί μέλος στα όργανα της διοίκησης της συνεταιριστικής οργάνωσης όποιος καταδικάστηκε με τελεσίδικη απόφαση σε οποιαδήποτε ποινή για : κλοπή, απάτη, υπεξαίρεση (κοινή ή στην υπηρεσία), εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία, δωροδοκία, ψευδορκία, υπεξαγωγή εγγράφου, λαθρεμπόριο και εμπορία ναρκωτικών, παράβαση καθήκοντος, υπαρπαγή ψεύδους βεβαίωσης. Εάν κατά τη διάρκεια της θητείας του οργάνου διαπιστωθεί για μέλος του η ύπαρξη οποιουδήποτε από τα κωλύματα που προαναφέρθηκαν, το μέλος αυτό εκπίπτει αυτοδικαίως από το μέλος του οργάνου, οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 32 του παρόντος καταστατικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Ά ρ θ ρ ο 34

Εργασίες Συνεταιρισμού

1. Ο Συνεταιρισμός για την πραγματοποίηση του σκοπού του αναπτύσσει οποιαδήποτε δραστηριότητα, που προβλέπεται από το παρόν καταστατικό και κάθε άλλη, που θα αποφασίσει η Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το Καταστατικό και μέσα στα όρια του νόμου.
2. Η Γενική Συνέλευση εκδίδει εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Συνεταιρισμού, ο οποίος καθορίζει ενδεικτικά :
 - α) Τους όρους λειτουργίας του Συνεταιρισμού.

β) Τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταίρων ως προς τη χρήση των εγκαταστάσεων μηχανημάτων και των υπηρεσιών του Συνεταιρισμού.

γ) Ότι κάθε μέλος θα υποβάλλει δήλωση καλλιέργειας σχετικά με την καλλιεργούμενη έκταση και τον προβλεπόμενο όγκο παραγωγής κατά ποικιλία.

δ) Τον τρόπο διάθεσης των προϊόντων, τις ποικιλίες που πρόκειται να καλλιεργηθούν ή να απομακρυνθούν καθώς και τις μεθόδους καλλιέργειας.

ε) Κριτήρια ποιότητας και μεγέθους ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.

στ) Τις κυρώσεις για αθέτηση των υποχρεώσεων των συνεταίρων και τη διαδικασία επιβολής τους, και

ζ) Τις λεπτομέρειες της τήρησης των λογαριασμών μεταξύ Συνεταιρισμού, Ομάδας παραγωγών και συνεταίρων. Για τα προϊόντα για τα οποία θα συγκροτηθούν και θα λειτουργήσουν Κ.Ο.Π.Α.Σ., θα ψηφισθεί από τα μέλη τους ειδικός Κανονισμός Λειτουργίας κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ..

3. Οι παραπάνω κανονισμοί μπορεί να περιλάβουν διατάξεις, που να υποχρεώνουν τα μέλη στην εφαρμογή κοινών κανόνων στην παραγωγή και στην εμπορία των προϊόντων τους, στην τοποθέτηση στην αγορά ολόκληρης ή μέρους της παραγωγής τους και κάθε άλλη διάταξη που θα χρειάζεται, για την αναγνώριση του Συνεταιρισμού ως Ομάδας Παραγωγών ή των Κ.Ο.Π.Α.Σ. ως Ομάδων Παραγωγών και γενικά για την εφαρμογή των κανονισμών της Ε.Ε.

4. Ο Συνεταιρισμός διεξάγει τις εργασίες του με δικές του υπηρεσίες. Μπορεί όμως να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες άλλων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων ή και τρίτων. Το Διοικητικό Συμβούλιο στις περιπτώσεις αυτές ορίζει την αποζημίωση ή την αμοιβή για τη χρησιμοποίησή τους αυτή στη διεξαγωγή των εργασιών του Συνεταιρισμού.

5. Ο Συνεταιρισμός μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να επεκτείνει τις εργασίες του και γενικά να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη του και προς πρόσωπα που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με τους όρους που το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο θα καθορίζει. Σε καμιά όμως περίπτωση οι όροι αυτοί δεν μπορεί να είναι ευνοϊκότεροι από τους όρους που ισχύουν για τα μέλη του.

6. Τρίτοι, που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του Συνεταιρισμού δεν έχουν κανένα δικαίωμα πάνω στα αποτελέσματα της χρήσης. Τα ωφέλει του Συνεταιρισμού από τις συναλλαγές αυτές με τρίτους δεν διανέμονται στα μέλη

του, αλλά μεταφέρονται σε ειδικό αποθεματικό κεφάλαιο, για επέκταση των εργασιών του.

7. Ο Συνεταιρισμός ανεξάρτητα προς την παροχή των υπηρεσιών του προς μη μέλη, που προβλέπει η προηγούμενη διάταξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου, μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου να παρέχει γενικά τις υπηρεσίες του και να αναλαμβάνει την ενέργεια εργασιών για λογαριασμό του Δημοσίου, ή και κάθε άλλου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων και των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Εταιρειών τους κάθε μορφής, με αμοιβή. Επίσης, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να αναπτύσσει ορισμένες δραστηριότητες σχετιζόμενες με την εφαρμογή της γεωργικής και κοινωνικής πολιτικής του κράτους ή και των κανονισμών της Ε.Ε. με αμοιβή, εφόσον ήθελαν ανατεθεί σ' αυτόν.
8. Η διαχείριση προϊόντων ή υπηρεσιών εκ μέρους του Συνεταιρισμού μπορεί να γίνεται είτε εξ ονόματος και για λογαριασμό του Συνεταιρισμού με προκαθορισμένους όρους για τα μέλη.

Άρθρο 35

Κανόνες παραγωγής και εμπορίας

1. Οι παραγωγοί, μέλη του Συνεταιρισμού υποβάλλουν δηλώσεις σχετικά με την καλλιεργούμενη έκταση, τον προβλεπόμενο όγκο παραγωγής καθώς και τις ποσότητες που έχουν πράγματι συγκομισθεί. Τα στοιχεία αυτά κατανέμονται κατά προϊόν και ποικιλία.
3. Ο Συνεταιρισμός, σε συνάρτηση με τη στρατηγική του όσον αφορά την εμπορία και τους τρόπους διάθεσης, καθορίζει τα προϊόντα και τις ποικιλίες που πρόκειται να καλλιεργηθούν, να μετατραπούν ή να εκριζωθούν, καθώς και τις μεθόδους καλλιέργειας που πρόκειται να εφαρμόσει.
4. Ο Συνεταιρισμός θεσπίζει ελάχιστα κριτήρια ποιότητας, μεγέθους, συσκευασίας, παρουσίασης και σήμανσης, ανάλογα με τον προορισμό των προϊόντων.
5. Ο Συνεταιρισμός βοηθά τα μέλη του με σκοπό την ορθή εφαρμογή των κανόνων που επιβάλλει.

Άρθρο 36

Ειδικοί όροι ορισμένων εργασιών

1. Προμήθειες αναγκαίων ειδών.

α) Ο Συνεταιρισμός προμηθεύεται και διαθέτει στα μέλη του πρώτες ύλες, ζώα και κάθε είδους παραγωγικά εφόδια ή καταναλωτικά αγαθά, χρήσιμα για τις ανάγκες των εκμεταλλεύσεων ή της οικιακής οικονομίας τους.

β) Τα είδη αυτά μπορεί ο Συνεταιρισμός να τα διαθέτει και προς πρόσωπα, που δεν είναι μέλη του Συνεταιρισμού, με όρους που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο. Ειδικώς τα είδη κατανάλωσης, τα οποία προμηθεύεται ο Συνεταιρισμός με δάνειο της Αγροτικής Τράπεζας για την εξυπηρέτηση των μελών του, δεν μπορεί να τα διαθέτει σε πρόσωπα που δεν είναι μέλη του.

2. Δάνεια προς το Συνεταιρισμό.

Τα δάνεια, που χορηγούνται από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος στο Συνεταιρισμό, για διάφορους γεωργικούς σκοπούς, συνάπτονται από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσα στα όρια, που έχει θέσει η Γενική Συνέλευση, ανάλογα με τις ανάγκες του Συνεταιρισμού. Τα δάνεια αυτά παρακολουθούνται σε ειδικούς λογαριασμούς και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διενέργεια άλλων εργασιών ή για άλλους σκοπούς εκτός εκείνων για τους οποίους χορηγούνται.

3. Δάνεια προς τις συνεταίρους

α) Δάνεια χορηγούνται μόνο σε συνεταίρους και με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που καθορίζει και τους βασικούς όρους του δανείου.

β) Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτήσει τον Πρόεδρο αυτού να εγκρίνει τη χορήγηση δανείων, που δεν υπερβαίνουν ορισμένο ποσό για κάθε συνεταίρο, με την επιφύλαξη της μεταγενέστερης έγκρισης απ' αυτό.

γ) Ο τόκος των δανείων που μπορεί να συνάψει ο Συνεταιρισμός ή να χορηγήσει στα μέλη του, ορίζεται πάντοτε μέσα στα όρια που αποφασίζει η Γενική Συνέλευση. Οι εγγυητές όπου χρειάζονται, πρέπει να είναι συνεταίροι.

δ) Τα δάνεια χορηγούνται κατά κανόνα για παραγωγικούς σκοπούς και χρησιμοποιούνται στη γεωργική εκμετάλλευση του δανειοδοτούμενου συνεταίρου. Δάνεια για καταναλωτικές ανάγκες χορηγούνται μόνο με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, η οποία κάθε χρόνο ορίζει γενικά το ύψος που μπορεί να φθάσουν τα δάνεια αυτά. Επίσης, μπορεί να χορηγείται στα μέλη πίστωση για εφοδιασμό τους με καταναλωτικά και λοιπά αγαθά από τα πρατήρια του Συνεταιρισμού ή της Ένωσης Συνεταιρισμών, στην οποία ανήκει ο Συνεταιρισμός.

4. Καταθέσεις.

- α) Ο Συνεταιρισμός δέχεται καταθέσεις από συνεταίρους. Το ανώτατο και κατώτατο όριο καταθέσεων γενικά και για κάθε μέλος χωριστά, η προθεσμία ανάληψής τους και ο τόκος καθορίζονται από τη Γενική Συνέλευση.
- β) Ο τοκισμός των καταθέσεων αρχίζει από την επόμενη ημέρα της κατάθεσης, ο δε υπολογισμός του τόκου γίνεται στο τέλος του λογιστικού έτους, εκτός αν η Γενική Συνέλευση αποφασίσει τον υπολογισμό του τόκου κάθε εξάμηνο.
- γ) Η ανάληψη των καταθέσεων γίνεται ύστερα από προειδοποίηση των καταθετών προ ορισμένου χρόνου, που ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση, ανάλογα με το ποσό των αποσυρόμενων χρημάτων. Πριν από την προθεσμία αυτή έχει δικαίωμα το Διοικητικό Συμβούλιο να ειδοποιήσει τους καταθέτες να αποσύρουν τις καταθέσεις τους. Η πρόσκληση γίνεται προσωπικά στον καθένα. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας, οι καταθέσεις αυτές παύουν να τοκίζονται.
- δ) Σε κάθε καταθέτη δίνεται από το Συνεταιρισμό παραστατικό καταθέσεων ονομαστικά, στο οποίο αναγράφονται οι σχετικές πράξεις καταθέσεων ή αναλήψεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΛΕΓΧΟΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 37

Έλεγχος

1. Ο διαχειριστικός, λογιστικός και οικονομικός έλεγχος στο Συνεταιρισμό ασκείται σύμφωνα με το άρθρο 17 του Ν. 2810/2000.
2. Οι ελεγκτές και ισάριθμοι αναπληρωτές τους ορίζονται από την προηγούμενη τακτική Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού. Η αμοιβή των ελεγκτών καθορίζεται με την απόφαση ορισμού τους. Οι ελεγκτές μπορούν να επαναδιορίζονται, όχι όμως για περισσότερες από πέντε (5) συνεχείς χρήσεις και υποχρεούνται να υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού και στην εποπτεύουσα αρχή, το αργότερο είκοσι (20) ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση.
3. Οι ελεγκτές υποβάλλουν το πόρισμα του ελέγχου στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, το οποίο υποχρεούται να το ανακοινώσει στην πρώτη μετά τον έλεγχο Γενική Συνέλευση των μελών της. Αντίγραφο του πορίσματος υποβάλλουν οι ελεγκτές στην εποπτεύουσα αρχή. Το Διοικητικό

Συμβούλιο υποχρεούται να καλεί εγγράφως τον ελεγκτή πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης για να παρίσταται σ' αυτήν. Ο ελεγκτής υποχρεούται να παρίσταται στη Γενική Συνέλευση και να παρέχει οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση του ζητηθεί.

Αν από το πόρισμα του ελέγχου υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν τελεστεί πράξεις, που τιμωρούνται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα ή των άλλων ιδικών ποινικών νόμων, οι ελεγκτές υποχρεούνται εντός δέκα (10) ημερών να υποβάλλουν το πόρισμά τους ή τη σχετική έκθεσή τους στην Εισαγγελική Αρχή και να αναφέρουν στον Υπουργό Γεωργίας τις παραβάσεις του νόμου ή του καταστατικού.

Ο Συνεταιρισμός θέτει στη διάθεση των ελεγκτών κατάλληλο χώρο, όλα τα βιβλία και τα στοιχεία και παρέχει κάθε πληροφορία που χρειάζεται ο ελεγκτής για την εκτέλεση του έργου του. Οι ελεγκτές δικαιούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους να ελέγχουν τα βιβλία, τους λογαριασμούς και κάθε άλλο στοιχείο του Συνεταιρισμού, που κρίνεται χρήσιμο για την πλήρη και επιτυχή εκτέλεση του έργου τους.

Οι ελεγκτές ελέγχουν ιδίως :

- 1) Τη νομιμότητα των αποφάσεων και των πράξεων των θεσμικών Οργάνων του Συνεταιρισμού.
- 2) Τη λογιστική τάξη και ιδίως αν τηρήθηκαν οι αρχές και οι κανόνες της λογιστικής επιστήμης.
- 3) Την οικονομική κατάσταση του Συνεταιρισμού, που προκύπτει από τον έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τα στοιχεία του Ισολογισμού, του Λογαριασμού «Αποτελέσματα Χρήσης» και των προσαρτημάτων. Στο πόρισμα πρέπει να προσδιορίζεται η πορεία της οικονομικής κατάστασης του Συνεταιρισμού στο πλαίσιο των καταστατικών του σκοπού και των ετήσιων προγραμμάτων δράσης του.
- 4) Τη διαχειριστική τάξη, όσον αφορά τη νομιμότητα μόνο της πραγματοποίησης των δαπανών και αποσκοπεί κυρίως στη διαπίστωση τυχόν διαπραχθεισών ατασθαλιών, καταχρήσεων ή άλλων παραβάσεων και τον εντοπισμό των υπευθύνων.
- 5) Οι ελεγκτές με αίτησή τους προς το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, αναφέροντας σε αυτήν τα προς συζήτηση θέματα. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικά τη Γενική Συνέλευση μέσα σε ένα (1) μήνα από την υποβολή της αίτησης, με θέματα αυτά που αναφέρονται στην αίτηση.

Άρθρο 38

Διαχειριστική Χρήση

1. Η διαχειριστική χρήση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερους από δώδεκα (12) μήνες. Εξαιρετικώς η πρώτη διαχειριστική χρήση μπορεί να ορίζεται για χρονικό διάστημα μέχρι είκοσι τέσσερις (24) μήνες.
2. Κατά τη λήξη της χρήσης κλείνονται τα βιβλία του Συνεταιρισμού, ενεργείται η απογραφή της περιουσίας του και καταρτίζονται ο Ισολογισμός και ο Λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσης», που υποβάλλονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη μετά το τέλος της χρήσης τακτική Γενική Συνέλευση μαζί με τις αναγκαίες επεξηγηματικές εκθέσεις και τις εκθέσεις λογοδοσίας για τα πεπραγμένα του έτους, που έληξε.
3. Το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει πρόγραμμα δράσης και ανάπτυξης του Συνεταιρισμού για την επόμενη χρήση, το οποίο συνοδεύεται από Προϋπολογισμό Δαπανών και το υποβάλλει για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
4. Η πρόταση για μη έγκριση από τη Γενική Συνέλευση του Ισολογισμού, του Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης και του προγράμματος δράσης, πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη.

Άρθρο 39

Διαχειριστικό υπόλοιπο - Πλεόνασμα - Κέρδη

1. Αν από τα ακαθάριστα έσοδα της Α.Σ.Ο. αφαιρεθούν οι κάθε είδους δαπάνες, οι ζημίες, οι αποσβέσεις και οι τόκοι των υποχρεωτικών και των προαιρετικών μερίδων, το υπόλοιπο που απομένει αποτελεί το διαχειριστικό υπόλοιπο της χρήσης. Το διαχειριστικό υπόλοιπο περιλαμβάνει πλεονάσματα και κέρδη. Τα πλεονάσματα προέρχονται από τις συναλλαγές του Συνεταιρισμού με τα μέλη του. Το πέραν του πλεονάσματος υπόλοιπο λογίζεται ότι προέρχεται από τις συναλλαγές με τρίτους και συνιστά κέρδη.
2. Από τα πλεονάσματα, πριν από την αφαίρεση ποσού για τις προαιρετικές μερίδες, κρατείται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η κράτηση αυτή παύει να είναι υποχρεωτική όταν το τακτικό αποθεματικό φθάσει στο ύψος του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών του Συνεταιρισμού και επαναφέρεται εάν το τακτικό αποθεματικό υστερήσει έναντι του συνολικού ποσού των υποχρεωτικών μερίδων των μελών. Το μέρος των πλεονασμάτων, που μεταφέρεται στο τακτικό αποθεματικό λογίζεται ως ισόποση εισφορά των μελών.

3. Το υπόλοιπο των πλεονασμάτων, που απομένει μετά την κράτηση της προηγούμενης παραγράφου, διατίθεται για την :
 - α) Ανάπτυξη του Συνεταιρισμού
 - β) Απόδοση στα μέλη ανάλογα με τις συναλλαγές τους με το Συνεταιρισμό,
 - γ) Υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων που εγκρίνονται από τα μέλη.
4. Τα ποσά της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου μπορεί, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, να παραμείνουν στο Συνεταιρισμό ως εξατομικευμένες έντοκες καταθέσεις προθεσμίας των μελών. Το επιτόκιο που καταβάλλεται στην περίπτωση αυτή καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και δεν μπορεί να υπερβαίνει το επιτόκιο δανεισμού του συνεταιρισμού από τις τράπεζες.
5. Στο τακτικό αποθεματικό περιέρχονται :
 - α) Τα κέρδη, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1, μετά τη φορολόγησή τους.
 - β) Η κράτηση της παραγράφου 2.
 - γ) Τα έσοδα που περιέρχονται στο Συνεταιρισμό από χαριστική αιτία.
 - δ) Κάθε άλλο έσοδο, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά από το παρόν.
6. Στο έκτακτο αποθεματικό και ειδικά αποθεματικά περιέρχονται πλεονάσματα χρήσεως εκτός του τακτικού αποθεματικού, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 40

Ειδικά Αποθεματικά Κεφάλαια

1. Η Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού με απόφασή της, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 του παρόντος καταστατικού, μπορεί, μετά τις κρατήσεις για τακτικό και έκτακτο αποθεματικό και για τις προαιρετικές μερίδες, να διαθέτει από το καθαρό πλεόνασμα της διαχειριστικής χρήσης ποσοστό για το σχηματισμό έκτακτου ή και ειδικών αποθεματικών κεφαλαίων, που προορίζονται για την εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών.
2. Στα ειδικά αποθεματικά κεφάλαια περιέρχεται και κάθε έκτακτη εισφορά των συνεταίρων, που επιβάλλεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για ορισμένο σκοπό.
3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφασή της, που λαμβάνεται όπως στην παρ.1, να μεταβάλει το σκοπό της χρησιμοποίησης των ειδικών αποθεματικών ή να αποφασίσει την κατάργησή τους. Στην τελευταία περίπτωση ορίζεται και η τύχη του υφιστάμενου κεφαλαίου.

Άρθρο 41

Έκτακτες Εισφορές – Εισφορές ασφαλείας

Έκτακτες Εισφορές

1. Εάν ο Συνεταιρισμός δεν μπορεί να πληρώσει τις οφειλές που έχουν λήξει ή εάν διαπιστωθεί κατά τη σύνταξη του Ισολογισμού ότι το Παθητικό υπερβαίνει το Ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού, της ευθύνης όλων των μελών, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να συγκαλέσει αμέσως τη Γενική Συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη του.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην παραπάνω περίπτωση υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση Ισολογισμό και έκθεση για την περιουσιακή κατάσταση του Συνεταιρισμού και προτείνει το ποσό της έκτακτης εισφοράς, που πρέπει να καταβάλουν τα μέλη. Για να επιβληθεί η έκτακτη εισφορά στα μέλη, πρέπει η Γενική Συνέλευση να αποφασίσει μόνο με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ. 3 και 23 παρ.2.

Εισφορές ασφαλείας

Η Γενική Συνέλευση καθώς και οι Τοπικές Συνελεύσεις, οι Κ.Ο.Π.Α.Σ. και οι Ο.Π. μπορούν να επιβάλουν ειδικές εισφορές ασφαλείας στα μέλη που μετέχουν σε ορισμένες εργασίες. Οι εισφορές αυτές υπέχουν θέσει ενέχυρου, για την εξασφάλιση της έγκαιρης εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των μελών, που ανέλαβαν απέναντι στο Συνεταιρισμό. Ο τρόπος της διαχείρισης τους και η τυχόν μεταφορά τους στη ζημιά, που προκλήθηκε από αθέτηση υποχρεώσεων του μέλους, ορίζεται από την ίδια την Γενική Συνέλευση.

Σε περίπτωση αποχώρηση ενός μέλους από τον Συνεταιρισμό επιστρέφεται σ'αυτό το ενεργητικό των εισφορών ασφαλείας, ταυτόχρονα και με τον ίδιο τρόπο που επιστρέφονται οι συνεταιρικές μερίδες.

Άρθρο 42

Τηρούμενα Βιβλία

1. Ο Συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία, που προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και τα παρακάτω, θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., βιβλία :
 - α) Βιβλίο μητρώου μελών.
 - β) Βιβλίο πρακτικών των Γενικών Συνελεύσεων και του Διοικητικού Συμβουλίου.
 - γ) Βιβλίο απογραφής και Ισολογισμού.
 - δ) Βιβλίο Μητρώου μελών Κλαδικής Οργάνωσης Παραγωγής (ΚΟΠΑΣ) του Συνεταιρισμού, στο οποίο καταχωρούνται τα πιο πάνω στοιχεία.
 - ε) Βιβλίο πρακτικών Κλαδικής Οργάνωσης Παραγωγής.
 - στ) Βιβλίο περιουσίας του Συνεταιρισμού, στο οποίο αναγράφονται

- τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτά και κατέχει ο Συνεταιρισμός.
2. Τα κατά νόμιμο τρόπο τηρούμενα βιβλία του Συνεταιρισμού έχουν την αποδεικτική δύναμη των εμπορικών βιβλίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Άρθρο 43

Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού

1. Στο Συνεταιρισμό μπορούν να συγκροτούνται από τα μέλη του και να λειτουργούν Κλαδικές Οργανώσεις Παραγωγής του Αγροτικού Συνεταιρισμού Κ.Ο.Π.Α.Σ. για τα πιο κάτω προϊόντα ή κλάδους παραγωγής.
Για τη συγκρότηση και λειτουργία της Κ.Ο.Π.Α.Σ. απαιτούνται δέκα (10) τουλάχιστον μέλη, που έχουν σημαντική απασχόληση στο προϊόν για το οποίο συγκροτείται κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ.. σε κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. συμμετέχουν τα μέλη του Συνεταιρισμού, τα οποία ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή του σχετικού προϊόντος. Η τακτική Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού αποφασίζει για τη συγκρότηση των Κ.Ο.Π.Α.Σ. και ορίζει τα μέλη τα οποία θα συμμετέχουν σε κάθε μια από αυτές. Το ίδιο πρόσωπο μπορεί να συμμετέχει σε περισσότερες από μια Κ.Ο.Π.Α.Σ.
2. Η Κ.Ο.Π.Α.Σ. αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα. Η Διοίκηση και εκπροσώπηση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών της, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη συγκρότηση και λειτουργία της ρυθμίζονται από ειδικό Κανονισμό Λειτουργίας της Κ.Ο.Π.Α.Σ., ο οποίος καταρτίζεται από τα μέλη της στα πλαίσια του Καταστατικού του Συνεταιρισμού. Συμπληρωματικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα, που αφορούν τις εταιρίες και οι διατάξεις του παρόντος Καταστατικού.
3. Οι ειδικότερες δραστηριότητες της κάθε Κ.Ο.Π.Α.Σ. καθορίζονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Συνεταιρισμού.
4. Σε περίπτωση διαφωνίας του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης με την απόφαση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. η απόφαση αυτή παραπέμπετε προς κρίση μέσα σε τρεις (3) το πολύ εργάσιμες ημέρες από τη λήψη της, ενώπιον τριμελούς επιτροπής, η οποία αποτελείται από έναν εκπρόσωπο της Κ.Ο.Π.Α.Σ., έναν εκπρόσωπο του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Επαρχίας Ελασσόνας, ως Πρόεδρο.
Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της πιο πάνω Ένωσης για κάθε κλάδο παραγωγής ή βασικό προϊόν, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους.
Ο εκπρόσωπος της Ένωσης και του Συνεταιρισμού στην Επιτροπή είναι μόνιμα μέλη για όλη τη διάρκεια λειτουργίας της.
Η απόφαση της Επιτροπής εκτελείται υποχρεωτικά από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού. Η Επιτροπή συγκαλείται με αίτηση

οποιοδήποτε μέλους της και αν δεν καταστεί δυνατή η λήψη απόφασης, η απόφαση της Κ.Ο.Π.Α.Σ. εκτελείται υποχρεωτικά από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, εφόσον δεν συνιστά καταχρηστική άσκηση δικαιώματος. Οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν και υποχρεώνουν όλα τα μέλη της Κ.Ο.Π.Α.Σ. και τα αποτελέσματα των εργασιών της ωφελούν ή επιβαρύνουν όλους τους συνεταίρους που μετέχουν σ' αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 44

Προσωπικό Συνεταιρισμού

1. Το τακτικό, κύριο ή βοηθητικό, καθώς και το έκτακτο και εργατοτεχνικό Προσωπικό του Συνεταιρισμού προσλαμβάνεται και απολύεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνεταιρισμού, που καθορίζει και την αμοιβή του, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εξουσιοδοτήσει την πρόεδρο αυτού ή και τον Διευθυντή του Συνεταιρισμού να προσλαμβάνει έκτακτο προσωπικό, καθώς και το εργατικό και εργατοτεχνικό προσωπικό του Συνεταιρισμού, σύμφωνα με τις παρουσιαζόμενες ανάγκες του μέσα πάντοτε στα καθοριζόμενα από το Διοικητικό Συμβούλιο όρια.
3. Ο Κανονισμός Προσωπικού, που ψηφίζεται από τη Γενική Συνέλευση ρυθμίζει τα θέματα πρόσληψης, βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης του τακτικού προσωπικού, κύριου και βοηθητικού του Συνεταιρισμού, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα αυτού καθώς και τους όρους που λύεται η εργασιακή τους σχέση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του Ν.2810/2000.
4. Κανένας δεν μπορεί να διοριστεί στο Συνεταιρισμό αν:
Α) ο ίδιος άμεσα ή έμμεσα με οποιαδήποτε σχέση συμμετέχει έστω και ευκαιριακά σε μια ανταγωνιστική δραστηριότητα προς εκείνες του Συνεταιρισμού ή άλλης Συνεταιριστικής Οργάνωσης.
Β) Από πρόθεση έβλαψε τα συμφέροντα του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 45

Δημοσιότητα

Με τη φροντίδα και ευθύνη του Δ.Σ. αποστέλλονται στην Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών στην περιφέρεια της οποίας ο Συνεταιρισμός έχει έδρα του και την ΠΑΣΕΓΕΣ και τίθενται στον τηρούμενο από αυτές ειδικό φάκελο:

Α) Αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης του Ειρηνοδικείου και του Καταστατικού καθώς και κάθε τροποποίηση αυτού.

Β) Πίνακας, ο οποίος πρέπει να περιέχει πλήρη τα στοιχεία και υποδείγματα υπογραφών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των αντιπροσώπων καθώς και το αξίωμα κάθε μέλους των δυο πρώτων. Ο πίνακας αυτός υποβάλλεται και σε κάθε μεταβολή στα μέλη του Δ.Σ. ή στους αντιπροσώπους ή σε κάθε λήξη εκπροσώπησης μέλους του Δ.Σ.

Γ) χωριστός ονομαστικός πίνακας για τα μέλη, που γράφονται κάθε χρόνο, καθώς και γι'αυτά που διαγράφονται. Οι πίνακες αυτοί θα υποβάλλονται μέσα σε προθεσμία δυο (2) μηνών από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης και θα περιέχουν τους συνεταίρους, που η εγγραφή ή διαγραφή τους έγινε κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Δ) Αντίγραφο Ισολογισμού. Το αντίγραφο του Ισολογισμού υποβάλλεται μετά την έγκρισή του από τη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 46

Τροποποίηση Καταστατικού

1. Η τροποποίηση του παρόντος Καταστατικού γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με ονομαστική φανερή ψηφοφορία, εκτός αν η Γενική Συνέλευση θα αποφασίζει διαφορετικά. Η απόφαση για την τροποποίηση του Καταστατικού λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των άρθρων 21 παρ.3 και 23 παρ. 2 του παρόντος.
2. Κάθε τροποποίηση του παρόντος καταστατικού ισχύει από την ημερομηνία που καταχωρείται η εγκριτική αυτού απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου στο Ειδικό Μητρώο των Αγροτικών Συνεταιρισμών κάθε βαθμού, που τηρείται στο Ειρηνοδικείο της περιφέρειας του Συνεταιρισμού.

Άρθρο 47

Λύση

1. Ο Συνεταιρισμός λύεται :
 - α) Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, που λαμβάνεται με την εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία των παραγράφων 21 παρ. 3 και 23 παρ. 2 αντίστοιχα του παρόντος.
 - β) Αν κηρυχθεί σε κατάσταση πτωχεύσεως.
 - γ) Με απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου της έδρας του Συνεταιρισμού μετά από αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή των 2/3 του συνολικού αριθμού των μελών του ή της εποπτεύουσας αρχής.

2. Η αίτηση για τη λύση στην περίπτωση γ' υποβάλλεται από την εποπτεύουσα αρχή, αν η λειτουργία του Συνεταιρισμού απέβη παράνομη ή αν αδράνησε για δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς διαχειριστικές χρήσεις ή αν συνάγεται εγκατάλειψη του σκοπού τους, λόγω μειωμένης δραστηριότητάς του. Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπόκειται σε έφεση.

Άρθρο 48

Εκκαθάριση

1. Με εξαίρεση την περίπτωση της λύσης του Συνεταιρισμού, που επέρχεται από την κήρυξή του σε κατάσταση πτωχεύσεως κατά την οποία ακολουθείται η διαδικασία του Εμπορικού Νόμου, η λύση ακολουθεί σε κάθε άλλη περίπτωση, το στάδιο της εκκαθάρισης.
2. Η εκκαθάριση διενεργείται από έναν ή περισσότερους ειδικούς εκκαθαριστές, που ορίζονται από την Γενική Συνέλευση. Το νομικό πρόσωπο του λυθέντος Συνεταιρισμού εξακολουθεί να υπάρχει και να λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.
3. Σε περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδράνεια των εκκαθαριστών, μετά από αίτηση μέλους ή πιστωτή του Συνεταιρισμού, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του Συνεταιρισμού διορίζει άλλους εκκαθαριστές, δικάζοντας κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Το αναφερόμενο στην παρ.3 του άρθρου 25 του Ν. 2810/2000 εναπομένον υπόλοιπο ενεργητικού κατά το πέρας της εκκαθάρισης διανέμεται στα μέλη σύμφωνα με τον αριθμό των μερίδων τους.

Άρθρο 49

Ενέργειες Εκκαθαριστών

Οι εκκαθαριστές έχουν υποχρέωση, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους, να κάνουν απογραφή της περιουσίας της εκκαθαριζόμενης οργάνωσης και να συντάξουν Ισολογισμό, αντίγραφο του οποίου υποβάλλουν στην Εποπτεύουσα Αρχή.

Αν η εκκαθάριση παρατείνεται, ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε έτους. Ο τελικός Ισολογισμός καταρτίζεται στο τέλος της εκκαθάρισης. Οι εκκαθαριστές γνωστοποιούν τη λύση της Οργάνωσης με τη δημοσίευσή της σε μια ημερήσια εφημερίδα κι αν δεν εκδίδεται τέτοια σε περιοδική εφημερίδα, του

Νομού της έδρας της και καλούν τους πιστωτές να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους.

Απαιτήσεις πιστωτών κατά της υπό εκκαθάριση οργάνωσης παραγράφονται μετά την πάροδο τριών (3) ετών από την ημερομηνία της δημοσίευσης της λύσεώς της.

Από το προϊόν της εκκαθάρισης εξοφλούνται τα ληξιπρόθεσμα χρέη της εκκαθαριζόμενης Οργάνωσης με την ακόλουθη σειρά : προηγείται η εξόφληση των οφειλών προς τους εργαζόμενους και ακολουθεί η εξόφληση των λοιπών δανειστών. Στη συνέχεια εξοφλούνται οι προαιρετικές μερίδες. Το υπόλοιπο του ενεργητικού που απομένει, διατίθεται στα μέλη του συνεταιρισμού.

Ά ρ θ ρ ο 50

Το Καταστατικό αυτό αποτελείται από πενήντα (50) άρθρα, διαβάστηκε, συζητήθηκε και ψηφίστηκε κατ' άρθρο και στο σύνολό του από την Καταστατική Γενική Συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό κατάστημα του Δήμου Λιβαδίου στις εννιά (9) Ιουνίου 2002 θα ισχύει από την ημέρα της έγκρισής του από το Ειρηνοδικείο και καταχώρησης στο Βιβλίο Μητρώου Αγροτικών Συνεταιρισμών, που τηρείται σ' αυτό.